לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"ב בכסלו תשמ"ט, 1 בדצמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13814 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

בעל ואשתו נהרגו בתאונה

זהבה מוזס

דן (31) וויוה (27) סעידי מרחובות, נהרגו אתמול בתאונת דרכים בעת שרכבם מסוג ב.מ.ו. התנגש חזיתית באוטובוס, בדרך יבנה ברחובות. בני הזוג השאירו שלושה ילדים. התאונה אירעה אמש כשבני הזוג עשו את דרכם ליבנה, לשמחה משפחתית. בשל סיבה שעדיין לא הובהרה סטה רכבם מהכביש והתנגש באוטובוס. בני הזוג נפצעו קשה ונפטרו בדרכם לבית־החולים. המשטרה ממשיכה לחקור.

התחדש המירוץ בין הליכוד למערך אחר אגודת־ישראל

בעקבות החלטת לשכת העבודה אתמול, ולאור הכרזת אגו"י כי תסכים ל„גוש חוסם" עם המערך נוצר עתה תיקו 60:60 ● ההחלטה ב„עבודה" גרמה להלם בלשכת ראש־הממשלה ● שמיר הכריז אמש: זו החמצת הזדמנות לממשלה רחבה כרצון העם — אבל אני מאמין שאציג ממשלה בקרוב ● זימן להיום כל השותפים ובמיוחד הסיעות הדתיות ● קולות בליכוד ובמפד"ל ללכת לבחירות חדשות

דורית גמן

בלשכת ראש הממשלה עשו אמש נסיונות קדחתניים לשכנע את אגודת־ישראל לחזור למו"מ הקואליציוני עם הליכוד, לאחר הודעתה מאתמול, כי היא חוזרת בה מתמיכתה מהליכוד, וכי תתמוך במערך להקמת בלוק חוסם.

גם הח"כ רפי אדרי מהמערך ניהל הלילה מגעים עם אגודת־ישראל בנסיונות לשכנע את נציגיה לעמוד בדיבורים משלשום בלילה. היום אחה"צ יתכנס מרכז אגודת־ישראל להחליט על צעדיו.

תיקו 60:60

אם תתמיד אגודת ישראל בעמדתה החדשה לא יוכל שמיר להקים ממשלה מאחר שנוצר מצב של תיקו 60:60.

החלטת לשכת מפלגת העבודה מאמש גרמה להלם בלשכת ראש הממשלה, אשר ציפה להחלטה חיובית, שתבטיח משאומתן בין המערך לליכוד על הקמת ממשלה רחבה.

זומנו להיום

מרגע שנודעה ההחלטה של המערך, כינס שמיר בלשכתו את השרים ארנס, נסים וח"כ מרידור להתייעצויות אשר נמשכו שעות ארוכות אל תוך הלילה. שמיר ניהל גם שיחות טלפוניות עם השותפים הזוטרים, ובמיוחד המפלגות החרדיות, וזימן את כולם לפגישות דחופות היום, מתוך מגמה לסכם כמשותף את הנושא־ומתן הקואליציוני, כדי שיוכל להציג ממשלה צרה עד יום שני.

שמיר: אציג ממשלה

ראש הממשלה שמיר אמר אמש על החלטת לשכת (העבודה) כי הוא מצטער על החמצת ההזדמנות להקים ממשלה רחבה כרצון רוב העם. עוד אמר כי הוא יציג לפני הכנסת בימים הקרובים ביותר, ממשלה. „אני מאמין שממשלה זו תשרת בנאמנות את העם והמדינה".

מצב חדש

ההתפתחות הדרמטית בלשכת

(המשך בעמוד 2)

בפנים נפולות — ראשי העבודה פרס ורבין

מפ"ם: לכונן חזית אופוזיציונית

כתב „על המשמר"

הנהגת מפ"ם בירכה אתמול על ההכרעה בלשכת מפלגת העבודה והודיעה כי תפנה כבר הבוקר למערך, לר"צ ולשינוי כדי לכונן מייד בכנסת חזית אופוזיציונית לוחמת, שתאבק נגד הממשלה המבוססת על הברית הבלתי קדושה של הליכוד, החרדים וקיצוני הימין — עד להפלתה.

אחר חצות

ש"ס והליכוד חתמו על הסכם הקואליציה

כתב „על המשמר"

סיעות הליכוד וש"ס חתמו הלילה על ההסכם הקואליציוני בלשכת השר שרון בת"א. שרון הביע תקווה כי בכך נפתחה הדרך לממשלה צרה. כך נמסר בחצות ב„קול־ישראל".

עדיין לא באופוזיציה

מלאכת הרכבת הממשלה, הפכה לתיאטרון אבסורד. השותפים הפוטנציאלים לקואליציה מקפצים מדי יום ומדי שעה, בין תמיכה בליכוד לבין תמיכה במערך כדי להבטיח לעצמם את האתנן הגדול והבטוח ביותר. זה קרה גם ביממה האחרונה עם המפלגות החרדיות. נראה, כי המועמד לראשות הממשלה יצחק שמיר, נמצא בצרה גדולה בהבינו, כי אפילו יקים ממשלה צרה, זו לא תחזיק מעמד זמן רב. את זאת הבטיח לו אמש גם השר פרץ מש"ס, שלדבריו תומך גם הוא „בממשלה רחבה", הגם שברור לו כי בממשלה צרה יוכל לסחוט ויתורים לא רק עתה, אלא במשך כל כהונתה של ממשלה כזאת.

אכן שמיר חיפש קרש הצלה, מפני בעלי בריתו הימניים והחרדיים והגיש לפרס ורבין „הצעה שאי אפשר לסרב לה" איתה באו ללשכת העבודה. למעשה כל ההנהגה של העבודה התייצבה לימינם, אלא שמרד השורות האחוריות בלשכה, הנחיל להם כישלון. תוצאות ההצבעה, הן כבחינת הבעת אי אמון בהנהגה זו, ובעיקר על התקפלותה בפני הליכוד. מצביעי הנגד חשו, כנראה, שבהצבעה זו ביצרו את מעמדה של העבודה ואת מידת האמון שלה בעיני הציבור. ההכרעה היא ברורה, אם כי ספק אם אפשר לראותה כסוף פסוק. עדיין קיימת אפשרות, כי ההנהגה אשר הפסידה בלשכה תנסה לארגן ערעור על ההחלטה בפני המרכז. לשכת העבודה עדיין לא החליטה על הליכה לאופוזיציה. הצעת המתנגדים אף היא הותירה אפשרות של שותפות עם הליכוד, בתנאי של רוטציה. ייתכן, כי סביב עניין זה יושחל מחדש חוט המשא ומתן. במקרה ששמיר יילך גם לוויתור כזה, תהיה זאת לא יותר מאשר מהדורה חדשה של ממשלת השיתוק הלאומי. עדיין אין תשובה לשאלה כיצד מפלגת העבודה תלך לאופוזיציה, כאשר אחד ממנהיגיה, יצחק רבין רואה באופוזיציה אסון, ואילו שמעון פרס היה מוכן לקבל את הצעותיו של שמיר.

מארק גפן

עצרת או"ם גינתה ארה"ב בפרשת האשרה לערפאת

דליה שחורי (ארה"ב)

העצרת הכללית של האו"ם, הצביעה אמש בעד החלטה המגנה את ארה"ב על סירובה להעניק אשרת כניסה ליאסר ערפאת, והגדירה החלטה זו כהפרה של התחייבויותיה המשפטיות. בהחלטה תמכו 151 מדינות, שתיים התנגדו, ישראל וארה"ב, ובריטניה נמנעה. החלטת העצרת קראה לוושינגטון לחזור בה מהחלטתה. ידיעה בעמוד 2.

סניורה: נקים מפלגה סוציאל־דמוקרטית פלשתינית ונבקש לקבלה מייד לאינטרנציונל ● עמוד 2

חדשות: השר שריר חשוד בהטרדת עד ● עמ' 3

ישראל זאב הורשע בהריגת ערבי ● עמ' 19

שולץ והמדינה הפלסטינית

יאסר ערפאת וארגון אש"ף כולו עוסקים עתה בניצול החלטות מועצת אלג'יר שהכריזה באופן חד־צדדי על מדינה פלסטינית. המהלך היה סמלי והצהרתי, ובשלב זה לא נראה שיהיו לו השלכות מעשיות על החיים בשטחים, אך זה היה גם יתרונו. הוא איפשר למדינות העולם להגיב בתגובות שגם להן אופי סמלי. כצפוי, הכירו רוב מדינות הגוש המזרחי, העולם הערבי והעולם השלישי במדינה החדשה. ארצות אירופה הצהירו כלפיו הצהרות חיוביות גם אם לא הכירו במדינה באופן רשמי. ממשלת צרפת, המגלה בתקופה האחרונה סימני התקרבות לברית־המועצות ומחפשת חזרה את דרכה לחשפעה גלובאלית, עשתה כמעט את כל הצעדים הרשמיים המתאימים, פרט להכרה רשמית. ברמה הסמלית הצליח, אם כן, אש"ף, ביעד שביקש להשיג בשלב זה — הכרה של מרבית אומות העולם בישות פלסטינית עצמאית.

על רקע זה עמד מימשל רייגן, העושה את צעדיו האחרונים בבית הלבן, בפני דילמה קשה. הסכמה להופעתו של ערפאת באו"ם פירושה נסיגה בעמדה התקיפה של ארה"ב עד היום כנגד אש"ף. אי־הסכמה פירושה פגיעה במערכת היחסים העדינה בין ארה"ב והאומות המאוחדות. הבית הלבן החליט לא לאשר את בואו של ערפאת, ובדיעבד אף נתגלה שנזקי ההחלטה רבים הם יותר מהמשוער. ארה"ב עומדת בנושא זה מבודדת לחלוטין של מדינות המערב, שלא לדבר על שאר המדינות; שולץ אישית והמימשל האמריקני ככלל, זוכים לביקורת חריפה בארה"ב עצמה, על כך שהסיטו את הוויכוח עם אש"ף מעצם פעילות הארגון לשאלת חופש הבעת הדעה והתנועה החופשית. ערפאת זכה כאן לאהדה רבה עוד יותר, והעצרת עומדת לעבור לז'נבה, ובכך נפגעת ארה"ב פגיעה נוספת.

צעדו של שולץ גרם סיפוק רב בממשלת ישראל, על כל אגפיה. נראה שיש כאן דוגמה נוספת לעיוורון המדיני של הממשלה. עם אש"ף, חריף ככל שיהיה, לא יערך על־ידי התעלמות ואמצעים אדמיניסטרטיביים, אלא במקום אחד, על שולחן הדיונים.

הפתעה: לשכת „העבודה" דחתה הצעת פרס־רבין לפתוח במו"מ עם הליכוד

ברוב של 61 נגד 57 התקבלה הצעת השוללים ● לדברי פרס נוסחה הצעת המתנגדים „בצורה מתוחכמת" — כאשר התנתה כניסה למו"מ ברוטאציה ● אמש כבר החלו התארגנויות פנימיות במערך ● המזכ"ל ברעם: אין זו הצבעת אי־אמון — אלא הצבעה עניינית

דורית גמן

שמעון פרס הודיע אמש במוקד כי אין בכוונתו לזמן ישיבת מרכז לשנות את החלטת הלשכה, אשר החליטה ברוב של 61 לעומת 57 נגד מו"מ על כניסה לממשלה בראשות הליכוד לארבע שנים. עם זאת, החלה כבר להתארגן קבוצת חברים, אשר ביקשה לבדוק אפשרות של זימון מיוחד ודחוף של מרכז המפלגה להכריע בעניין ניהול המו"מ עם הליכוד, על־פי תנאי שמיר.

57 חברי הלשכה הצביעו אמש בעד הצעת פרס ורבין, שהמליצה להיכנס למו"מ על הקמת ממשלה רחבה, על בסיס קווי־יסוד מוסכמים וייצוג שוויוני בין שתי המפלגות הגדולות.

הצעה מתוחכמת

פרס אמר אמש, כי הצעה שזכתה ברוב בלשכה נוסחה „בצורה מתוחכמת", ברומזו כי הצעה מצד הליכוד לרוטציה, עשויה לשנות את ההחלטה. עם זאת הטיל פרס ספק בכך ששמיר יציע הצעה כזו.

במסדרונות מפלגת העבודה היו כבר אמש שטענו, כי פרס דווקא מרוצה מהחלטת הלשכה, וכי הוא מסתמך על הודעת אגודת־ישראל, כי תתמוך במערך להצבת בלוק חוסם, אשר יחייב את שמיר, להתקשר על רוטציה, מאחר שלא יעלה בידו להקים ממשלה צרה.

תדהמה לראשי העבודה

תוצאות ההצבעה בלשכת מפלגת העבודה הביאו לראשי המפלגה תדהמה. יצחק רבין מיהר לעזוב את בית המפלגה, וסירב להגיב על ההחלטה שהיתה לאותו רגע, לדבריו, לו אכזבה קשה. גם שמעון פרס יצא בתנופה בדרכו לירושלים שם עמד להופיע בתוכנית טלוויזיה.

חבורה עליזה

עוזי ברעם מזכ"ל המפלגה, וחבורת „האופוזיציונרים" נראו מאושרים. מזכ"ל העבודה, תפס בראשו כלא מאמין כאשר נכנס לחדרו, ואחריו שובל של חברי לשכה צוהלים, ביניהם לובה אליאב שאמר: סוף סוף יש קצת גאווה. גם אבא אבן נראה ביניהם. חיים רמון לא הסתיר את שמחתו והפליט: הכל שלה! ויצמן עזב אותנו ברגע האחרון.

„כל השרים תמכו בהצעה שנסלקה" הרגישו האופוזיציונרים, שזכו לנצחון מפתיע. מזכ"ל „העבודה" נזהר מלהציג את הנצחון המפתיע שלו ושל חבריו, כהבעת אי־אמון במפלגה, וציין כי ההצבעה

(סוף בעמ' 4)

לקוראינו

אנו מצרפים החל מגליון זה, כשירות לקוראי „על המשמר" את „הזרקור", שבועון הרדיו, הטלוויזיה והבידור של „מעריב". צירוף הגליון הוא בשלב זה לנסיון של חודש. [illegible]

מערכת „על המשמר"

בן־אהרון לרבין: אין לכלוא את דוד פלמה שצו מצפונו אינו מתיר לו לשרת בשטחים

אבי בניהו כתבנו הצבאי

יצחק בן־אהרון, מראשי התק"ם ומנהיגי תנועת העבודה, פנה אתמול במברקים לשר הבטחון, יצחק רבין, ולרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, בתביעה לשחרר ממאסר את עורך „שדמות", דוד פלמה, שנדון השבוע לתקופת מאסר, בשל סירובו לשרת במילואים בשטחים.

במברק לרבין ולשומרון, כותב בן־אהרון: „אני מוחה על מעצרו של לוחם עז נפש שמוכן לתת נפשו בעד ביטחון המדינה בכל אשר יישלח. אם מצפונו לא מתיר לו לשרת ביהודה, שומרון ועזה, אין לכלוא אותו על צו מצפונו. אני פונה אליכם ומבקש להחזיר אותו ליחידתו בכבוד הראוי", כותב בן־אהרון.

מלשכת שר הבטחון נמסר לכתבנו הצבאי כי המברק טרם הגיע וכשיגיע נתייחס אליו בכל הכבוד הראוי.

בעכו מקימים מטה חירום למאבק בפיטורים ובאבטלה

משותף לעירייה ולמועה"פ ● 1,000 דורשי עבודה בעיר ● מפעלי כור יפטרו 170

יהודה צור

עיריית עכו הקימה, בשיתוף עם מועצת הפועלים, מטה חירום שיגבש תוכנית מאבק נגד האבטלה הגוברת בעיר. מזכירות מועצת פועלי עכו החליטה בישיבתה אתמול לפתוח במאבק מקיף של כל ועדי העובדים, בעיקר נוכח פיטוריהם הצפויים של מאות עובדים ממפעלי קרית הפלדה ונעמן, השייכים לקונצרן כור.

מועצת הפועלים החליטה על הקמת פורום של כל הוועדים בעיר, להיאבק נגד האבטלה. בעיר כבר יש 1,000 דורשי עבודה. ראש העיר אלי דקסטרו פנה לראש הממשלה בתביעה להכיר בעכו כאזור פיתוח א' פלוס, להעניק לתושביה הנחה של 10 אחוזים במס הכנסה, ולסייע למפעלים הכושלים.

דקסטרו מסר, שבשנה שעברה עזבו את העיר אלף יהודים בגלל המצב הקשה. אלפיים ומאתיים משפחות זקוקות לתשלומי סעד, כי אינן מצליחות להגיע לשכר המינימום.

מפעל נעמן הודיע כי כוונתו לפטר 30 עובדים בזמן הקרוב.

אתמול מסר מנהל מפעלי קרית הפלדה לוועדי העובדים שנבחרו לפני כמה ימים, את תוכנה של תוכנית ההבראה: פיטורי כ־140 עובדים מתוך 370, קיצוץ שכר של כ־40 אחוז בממוצע, הפחתה משמעותית של פרמיות והטבות ועלייה בפריון.

בינתיים דחו ועדי העובדים, בהסכמה מלאה עם ההסתדרות, את תוכנית ההבראה אשר הוגשה כבר בראשית נובמבר. יהושע כן אמר שההסתדרות מוכנה לדון על תוכנית הבראה הגיונית אך היא שתתנגד לצעדים שיוצעו על ידי הנהלת המפעל.

הנהלת המפעל רוצה לסיים את המו"מ עם העובדים עד סוף החודש הבא, אך לדבריה, בגלל הנזילות של המפעל לא ברור עדיין אם יימצאו הכספים הדרושים לתשלום משכורות נובמבר.

זילברמן: נמשיך לשבות, לא למען משכורות אלא לעתיד ב"ש והנגב

מכחיש שנפתרה מצוקת העירייה ● היום, יומה השלישי של שביתת ראש העירייה ובכיריה ב־ים, מתוכנן גם קונצרט מחאה של תזמורת הנוער העירונית, מול משרד רוה"מ

איילת מזור, עתי"ם

זילברמן (משמאל) וחבריו להפגנה, אתמול (צילום: רחמים ישראלי)

ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, הכחיש אתמול את הידיעה כאילו נמצא פתרון למצוקתה הכספית של העירייה. הוא אמר: "זהו ניסיון לטשטש את האמת. הפעם לא יקנו אותנו בנזיד עדשים. נשבות, עד שיינתן פתרון אמיתי לבעיות".

זילברמן שובת משלשום מול משרד ראש הממשלה, כשאיתו סגני ראש העיר וחברי מועצת העיר, ועד עובדי העירייה ומנהלי האגפים בעירייה. אתמול הצטרפו לשובתים ראשי ערים ומועצות מהנגב.

בתגובה על הידיעה בדבר פתרון הבעיות אמר זילברמן: "אנו מוחים על ניסיונות של משרד הפנים ושל משרד ראש הממשלה לטשטש עובדות ולהשתיק את המאבק. אני מודה על הסרת העיקול של מס ההכנסה ועל העברת כספים לתשלום משכורות העובדים, אבל אינני נאבק על משכורות לעובדי העירייה, אלא על עתידה של העיר ועל פיתוח הנגב".

סגן ראש עיריית באר־שבע, רפי שטרית אמר אתמול, כי אם עד יום ראשון לא תשולם משכורת חודש נובמבר לעובדי העירייה יושבתו באותו יום כל שירותי העירייה. כמו כן מתוכננת האפלת כל אזור הדרום במשך שעה אחת במשך חג החנוכה.

מטה המאבק שהוקם על־ידי העירייה ושבראשו עומדים חברי מועצת העיר שאינם שובתים בירושלים, ומזכיר העיר, התכנס אתמול בחדר מועצת העיר עם נציגי ארגון התעשיינים, לקבל החלטות על דרכי פעולה משותפות ולחזק את ידיהם של ראש־העירייה וסגניו השובתים בירושלים.

הפעולות המתוכננות לימים הקרובים הן: הסעת תושבי העיר מדי יום בשני מיניבוסים להפגין בירושלים; קונצרט של תזמורת הנוער של העיר היום, מול משרד ראש־הממשלה, שיכלול את השירים "פתחי לי את הדלת", "מחר" ו"על הדבש ועל העוקץ", מלווה בעוגה הדרגתית של הנגנים סמל לעוגה מבאר שבע והנגב.

תהלוכת ענק מתוכננת למחר, של בני נוער, נושאי לפידים ברחובות באר־שבע, [illegible] מתוכננות גם [illegible] ביום ראשון בירושלים, [illegible] אוטובוסים [illegible] ומכתב אישי לכל חבר הכנסת.

עובדי המעבדות בצפון פתחו בשביתה — עד סוף השבוע

מאיימים להמשיך בעיצומים, ולהעבירה בשבוע הבא לבתי החולים הממשלתיים במרכז ● הברפלד ודנון ידונו היום בתביעותיהם

רינית מורגנשטרן, יואב אביב

עובדי המעבדות בשירות המדינה בבתי־החולים הממשלתיים בצפון הארץ פתחו אתמול בשביתה עד סוף השבוע.

מנהל בית־החולים הממשלתי בנהריה, ד"ר שאול שטה, אמר אתמול כי הבעיות יתחילו הבוקר ומחר, כשבית־החולים ייאלץ לדחות ניתוחים אלקטיביים בגלל חוסר בדיקות מעבדה.

היום אמורים יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, והממונה על השכר במשרד האוצר, יעקב דנון, לדון בסכסוך עובדי המעבדות.

עובדי המעבדות מקווים שהפגישה תביא לפתרון הסכסוך. אם תקוותם לא תתממש, הם מאיימים להמשיך בעיצומים המשבשים את העבודה בבתי־החולים הממשלתיים בצפון, ובשבוע הבא להעבירם למרכז.

מזכ"ל הסתדרות המיקרוביולוגים והביוכימאים, אשר גולדשלגר, ביקש להבהיר בתגובה לדברי דנון לפיהם העובדים מבקשים לפרוץ את הסכם השכר, כי מדובר בהתחייבות שניתנה ע"י משרד האוצר הבריאות והאיגוד המקצועי.

מרכז הסתדרות המיקרוביולוגים הסמיך את גולדשלגר לייצג אותם בכל הקשור לקיצור תורים. „הבנות שהושגו ע"י ועדים מקומיים של בתי־חולים וקופת־חולים לא מקובלות עלינו", אמר המזכיר.

● ועד ראשי האוניברסיטאות יתבע היום מן המועצה להשכלה גבוהה להפעיל את סמכויותיה ולאסור על 19 „האוניברסיטאות העממיות" להשתמש בשם זה.

על־פי החוק, השימוש בשם „אוניברסיטה" שלא כדין מהווה עבירה שדינה מאסר שנה או קנס של עשרת אלפים שקלים.

המוסדות להשכלה גבוהה הצטרפו להסכם המסגרת

יצחק שור

הסכם בדבר הצטרפות המוסדות להשכלה גבוהה להסכם המסגרת בין ההסתדרות למעסיקים במגזר הציבורי נחתם אתמול בין ועד ראשי האוניברסיטאות לבין הסגל האקדמי. [illegible]

כזכור, השביתו האוניברסיטאות את הלימודים [illegible]

"בום על־קולי" שבר שמשות וחלונות ראווה בראשל"צ

זהבה מוזס

שמשות רבות וזכוכיות חלונות ראווה נופצו אתמול במרחוב של ראשון־לציון מ"בום על־קולי" שנשמע באזור ראשון־לציון, צריפין, נס־ציונה ורחובות.

ההתפוצצות החרידה רבים, שנדמה להם שהתפוצצה, כי באזור לא התפוצץ דבר באותה שעה, ואת הנפץ יצר "בום" של מטוס צבאי.

מחלקת התביעות של משרד הביטחון ביקשה להודיע, כי כל אזרח שנגרם לו נזק יטופל אם יתקשר לטלפון 207008. כל תובע יצטרך להביא הצהרה החתומה במשטרה, שנגרם לו נזק בעקבות ה"בום".

עמור מנסה לעניין יזמים בקניית מפעל "בגד עור"

כתבנו בעמק

ראש עיריית מגדל־העמק, ח"כ שאול עמור, הודיע אתמול לוועד עובדי "בגד־עור", כי הוא מנסה לשכנע יזמים לרכוש את המפעל שנסגר השבוע. עמור מסר, כי יצר קשר עם יזמים מהארץ והציע להם לרכוש את המפעל המושבת.

השבוע הודיע ועד־העובדים, כי לא יצליח להפעיל את המפעל, שסוכם כי העובדים ינהלוהו. הכישלון מתבטא בצורך לפטר 70 עובדים מתוך 120. ועד־העובדים טען, כי מייסד המפעל, שמחה פולוס, התנגד לשווק את הסחורה ולכן נוצר הצורך בפיטורים, והוחלט להשבית שוב את המפעל, שלא מכבר נרכש על־ידי כלל מחברת פולגת.

ממועצת־פועלי מגדל־העמק נמסר, כי הפועלים דורשים פיצויי פיטורין של 200 אחוז.

מובטלי הצפון סירבו לקטוף החקלאים רוצים לייבא זרים

יואב אביב

חקלאים מאזור הצפון מבקשים לאפשר להם להביא ארצה אלפי פועלים זרים מחו"ל, לעבודת קטיף. למרות ניסיונותיהם לגייס פועלים בלשכות התעסוקה, רק מאות מתוך עשרת אלפים המובטלים באזור הסכימו לעבוד בקטיף.

מרבית הפועלים שהסכימו הם מאזור חדרה. מדובר בכשלושת אלפים פועלים הדרושים לקטיף.

בתוכנית שגיבשה לשכת התעסוקה נאמר, כי חיילים משוחררים שיבקשו לעבוד בעבודות אלו יקבלו בנוסף לתשלום עבור העבודה גם מחצית ממענק האבטלה המגיע להם — כ־300 שקלים.

כמו כן, נבדקת אפשרות להביא לקטיף כאלפיים תלמידים מתנדבים מאירופה.

מעצר חשוד שהוכה על־ידי השוטרים הומר במעצר בית

יואב אביב

"המאבק בפשע הוא אינטרס ציבורי ראשון במעלה ואין חולקים עליו. מאבק זה צריך להתנהל בתחכום, באומץ ובנחישות, אך עליו להיות נקי מסממנים של אלימות. אלימות גוררת אלימות, נוצרת מעגל שלא־ישגר לעולם" — אמר אתמול שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, מיכה לינדנשטראוס, שדן בבקשתו של חיים בן־נעים (32) מקרית ים לשחררו ממעצר.

בן־נעים טען, כי הוכה ע"י השוטרים בעת מעצרו, צלעותיו נשברו, ולסתו נקעה ממקומה. את טענותיו ביסס בעזרת מסמך של רופא משטרתי.

ביום שישי האריך בית משפט השלום את מעצרו בעשרה ימים, למרות טענותיו. אתמול קבע השופט לינדנשטראוס, כי תפקיד הענישה נתון בלעדית בידי בית המשפט. אומנם השלמת החקירה היא אינטרס ציבורי חשוב, אך הגנה על חקירה הגנת של החשוד ושמירה על גופו במעצר השוטרים גם הם. הוא המיר את יתרת ימי המעצר של החשוד במעצר בית.

תלמידים חטפו שרשרות זהב מתלמידים צעירים מהם

ניצה רימון

שני קטינים תלמידי חטיבת ביניים בכפר־סבא נעצרו אתמול ע"י חוליית נוער של תחנת משטרת כפר־סבא כחשודים בחטיפת שרשרות זהב מתלמידים אחרים.

החשודים הודו בחקירתם בשישה מקרים של חטיפת שרשרות זהב וסיפרו, כי נהגו לחטוף את השרשרות מתלמידים צעירים מהם, בדרכם מבית־הספר הביתה.

המשטרה מבקשת מתלמידים שנפגעו ליצור קשר עם חוקרי חוליית הנוער במשטרת כפר סבא. עד עתה התלוננו שלושה נגד החשודים.

6 תנינים „צברים" מאתר הנופש חמת־גדר יצאו אתמול [illegible] במשלוח מיוחד במטוס של חברת „אל־על" לאנגליה (צילום: יעקב כץ)

עצרת האו"ם קיבלה אמש החלטת גינוי נגד ארה"ב על שאסרה כניסת ערפאת

דליה שחורי (ארה"ב), אורי הרוביץ, ארנון יפה (צרפת), סוכנויות הידיעות

העצרת הכללית של האו"ם, הצביעה אמש בעד החלטה המגנה את ארה"ב על סירובה להעניק אשרת כניסה ליאסר ערפאת, והגדירה החלטה זו בהפרה של התחייבויותיה המשפטיות. בהחלטה תמכו 151 מדינות, שתיים התנגדו, ישראל וארה"ב, ובריטניה נמנעה. החלטת העצרת קראה לוושינגטון לחזור בה מהחלטתה. החלטה זו סוללת את הדרך להחלטה נוספת להעתיק את מושב העצרת לג'נבה. זו הפעם הראשונה שנשקלת האפשרות להעברת מושב העצרת למקום חלופי, במחאה על מדיניות המדינה המארחת.

גם 12 מדינות השוק האירופי המשותף, קראו אמש לממשלת ארה"ב לחזור בה מהחלטתה לא לאפשר את כניסתו של ערפאת לארה"ב. בהודעה שפורסמה ע"י היו"ר היווני של השוק האירופי נאמר, כי 12 מדינות השוק מביעות את "דאגתן" בעקבות הסירוב האמריקני, וכי השוק משוכנע כי חשוב לא להפריע לאו"ם במילוי תפקידו.

שלשום אישרה הוועדה המשפטית של עצרת האו"ם נוסח החלטה הקורא לארה"ב לחזור בה מסירובה להעניק אשרה לערפאת. בהצעה שהוגשה על־ידי ירדן בשם מדינות ערב, תמכו 121 מדינות, ושתיים התנגדו. ארצות־הברית וישראל הצביעו נגד ההחלטה, בריטניה שהתנגדה לביקורת החריפה שנמתחה על ארה"ב, נמנעה. שר החוץ הבריטי, סר ג'פרי האו, נימק אתמול את ההימנעות הבריטית, ב"שפה שלוחת־רסן" של הצעת ההחלטה.

הצעת ההחלטה אם תאושר במועצת הביטחון, תביע צער על התנגדות ארצות־הברית להעניק ויזה לערפאת, ותאשים את וואשינגטון בהפרת החוק הבינלאומי.

"הטרור והשלום אינם הולכים יחד"

שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, שעמד אתמול מול התקפה צולבת של עיתונאים ממדינות אירופה, ונשאל כמעט רק על סירובו להתיר את כניסת אש"ף לארה"ב, הגן בתוקף על עמדתו, והודיע כי החלטתו בעניין זה היא סופית. "אם הדבר שבגללו יזכרו אותי יותר מכל יהיה החלטתי הנחושה להתנגד לטרור וללחום בו, לא אראה בכך הכתמת שמי הטוב, אראה בכך הישג אמיתי", אמר שולץ. הוא רמז כי הקו שנקט בהחלטה זו עשוי להיות גם הקו של הממשל החדש של בוש.

שולץ אמר, כי מאז "הצהרת קאהיר" של אש"ף ב־85', לפיה יחדל אש"ף ממעשי טרור מחוץ לגבולות ישראל והשטחים, ביצע אש"ף יותר מ־30 מעשי טרור. "כיו"ר עליו לדעת כי אם הוא מוחל לאנשים כמו אבו־עבאס ואחרים, הוא שותף למעשיהם".

שולץ הדגיש, כי שלילת הויזה מערפאת אינה נוגעת לתהליך השלום, וכי ארה"ב מעוניינת בהמשך התהליך המדיני בין ישראל והפלסטינים, ושאל "מדוע אש"ף אינו יכול להכיר בישראל במפורש". הוא אמר כי "הטרור והשלום אינם הולכים יחד".

מיטראן: חוסר זהירות

מיטראן אמר אתמול בראדיו הצרפתי כי קבלת 242 ע"י ערפאת היא "מהפך ששינה את מצב הדברים, אירוע שבעקבותיו צריך לחשוב אחרת". עם זאת אמר מיטראן כי לפי שעה אינו מוצא תועלת בפגישה עם ערפאת. מיטראן קבל על־כך שהדיפלומטיה האמריקנית גילתה חוסר זהירות בכך שאסרה על ערפאת לבוא לניו־יורק, והראתה בכך כי אינה מתייחסת לאירגון האו"ם כאל זירה בינלאומית.

סגנו של ערפאת אבו־איאד, קרא אתמול כתונים למדינות ערב, בתגובה על ההחלטה האמריקנית, להחזיר את שגריריהן מוואשינגטון. לדבריו הסתפקו עד כה מדינות ערב במחאות מילוליות בלבד. אבו־איאד, גם מתח ביקורת על מדינות ערב, על שטרם העבירו כספים שהבטיחו לאש"ף.

האו"ם: גדל מספר הנפגעים בעזה

סוכנות הסעד והתעסוקה של הפליטים פירסמה אתמול כי מספר הפלשתינים שנורו בעזה גדל בחודש נובמבר, וזאת בניגוד לפירסומים של צה"ל על מספר הנפגעים בעזה. לדברי אונר"א, נורו ברצועת עזה מתחילת חודש נובמבר 250 פלשתינים וביניהם נהרגו ארבעה.

מיהו יהודי

קבוצת נשים גיורות מארה"ב הגיעה אתמול לישראל, כדי להופיע היום במסיבת עתונאים בשאלת "מיהו יהודי" (צילום: סקופ 80)

התחדש המירוץ

(המשך מעמוד ראשון)

מפלגת העבודה גרמה למצב חדש במשא ומתן הקואליציוני. המפתח כרגע מצוי בידיה של אגודת־ישראל, אשר בכוחה עתה לאפשר ליצחק שמיר להרכיב ממשלה צרה. בלעדיה הדבר הוא בלתי אפשרי. המנדט שנתן הנשיא לשמיר להרכיב ממשלה חדשה מסתיים כיום שני, אך הנשיא יכול לתת לו ארכה של עוד 22 יום.

שוב רוטאציה

כתבתנו מציינת עם זאת, כי אם יווצר בלוק חוסם ע"י אגודת ישראל יימשך הניטרול. בליכוד נמנעו אמש מלהעלות את האפשרות של הצעת רוטציה למערך, אך אפשרות זו עשויה להיות בלתי־נמנעת, אם אכן יהיה בלוק חוסם שימנע משמיר להרכיב ממשלה בראשותו.

בחירות חדשות?

גאולה כהן קראה אתמול לשמיר לא לאבד זמן ולנצל את ההזדמנות ההיסטורית להרכיב ממשלה לאומית. השר שפירא מהמפד"ל קרא לאגודת־ישראל ולדגל התורה לחזור למו"מ עם הליכוד. הוא הציע כי אם שמיר לא יוכל להרכיב ממשלה יש לקיים בחירות חדשות בעוד שישה שבועות. גם ח"כ גולדשטיין העלה הצעה דומה.

ח"כ שרה דורון מהליכוד קראה לשמעון פרס וליצחק רבין לכנס את מרכז מפלגת העבודה כדי לקבל החלטה חיובית על ניהול מו"מ להרכבת ממשלה רחבה.

● תכשיטים בשווי של כ־300,000 דולרים נגנבו אתמול ממכוניתו של התכשיטן רפאל אשכנזי שחנתה ברח' ז'בוטינסקי בבני ברק.

כוהנובסקי — ראש משלחת משרד הבטחון בארה"ב

אבי בניהו

משה כוהנובסקי מתמנה היום לתפקיד ראש משלחת משרד הביטחון בארצות־הברית. הוא מחליף בתפקיד זה את אברהם בן־יוסף, שמילא את התפקיד בשנים האחרונות, בהן התהדק שיתוף הפעולה בין ישראל לארה"ב, בתחום הסיוע האסטרטגי, המחקר והפיתוח. משה כוהנובסקי, שימש עד למינוי החדש, כיועץ משפטי של משרד הביטחון, ולקח חלק פעיל בטיפול בפרשת פולארד ובביטול החוזים הקשורים בפרויקט הלביא. כוהנובסקי, בן 40, נשוי ואב לבת. למד והורה בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים.

הוארך מנדט האו"ם בגולן

רויטר, עתים

מרכז האו"ם.— מועצת הבטחון האריכה אתמול ב־6 חודשים נוספים את המנדט של כוח משקיפי האו"ם המשמש כחיץ בין צבאות סוריה וישראל ברמת הגולן. המועצה אישרה את ההחלטה פה אחד ללא נאומים כלשהם, בפגישה שנמשכה רק דקות ספורות.

הבהרה

הכותרת שניתנה אתמול בעתוננו על יציאת משלחת השמאל לפראג היתה שגויה.

אריה יפה, המזכיר הבינלאומי של מפ"ם העיר לנו כי מפ"ם הוזמנה על־ידי המכון ליחסים בינלאומיים ועל־ידי משרד החוץ הצ'כי לכנס שלום בינלאומי בו משתתפות משלחות רבות, ממדינות שונות, וכן משלחת של אש"ף.

לדברי אריה יפה אין כוונה לפגישת משלחת השמאל עם משלחת אש"ף.

רפול ידון עם גדולי התורה על ההשתמטות

ורד לוי

חבר הכנסת רפאל איתן ייפגש בקרוב עם גדולי התורה בנושא השתמטות החרדים מצה"ל, כך מסר אתמול רפול לכתבת "על המשמר". רפול אישר כי פנה ביוזמתו אל ח"כ רפאל פנחסי מש"ס וכי נענה בחיוב וקיבל הבטחה שפגישה עם גדולי תורה מאגודת ישראל ומש"ס תתקיים בעתיד הקרוב. בכוונתו של רפול להציע לחכמי התורה שיטה שגיבש בעצמו להסדרת שירות צבאי של בחורי הישיבות, באופן שיפתור את בעיית ההשתמטות מצה"ל. עוד אמר כי החרדים חשים בחוסר האהדה ובהתנגדות שהם מעוררים לאחרונה בציבור ולכן, לדעתו, יש סיכוי טוב שיקבלו את הצעתו ושיחול מפנה מהותי בנושא זה. עתה הוא ממתין להודעת פנחסי בדבר המועד המדוייק של הפגישה.

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חורדים 102–121, טל' 233161–3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

לעליזה לחנה ולבני המשפחה

אתכם באבל במות

סבא יהודה

בית רבדים

סניורה עומד להכריז על מפלגה סוציאל־דמוקרטית פלשתינית; יבקש לקבלה מייד לאינטרנציונל

ארנון יפה (צרפת)

פאריס.— חנא סניורה עומד להכריז על הקמת מפלגה סוציאל־דמוקרטית פלשתינית, ולבקש מייד ממועצת האינטרנציונל הסוציאליסטי, הנפתחת ביום שני בפאריס, לקבלה כחברה. סניורה ואמו רחמה, הוזמנו להשתתף במועצת האינטרנציונל, אך לא כנציגים רשמיים של אש"ף. בישיבת ועדת המזה"ת שהתקיימה בבון, הביעו המפלגות הסוציאליסטיות תמיכה בהחלטות ועידת אלג'יר וראו בקבלת 242 הכרה בישראל.

עבדאללה פארנג'יה, נציג אש"ף בבון, הופיע בפני ועדת האינטרנציונל והציג את החלטות המועצה הפלשתינית כוויתורים וכהכרה פלשתינית בעקרון של שתי מדינות. הוא אמר כי גבולות המדינה ייקבעו בשיחות בין הצדדים. כן הציג את החלטת החלוקה 181 "כתעודת לידה" של מדינה הפלשתינית. הוא הזהיר כי תשובה שלילית תחזק את הקיצוניים שיתנגדו להחלטות.

"כמו צ'כיה ב־1928"

נציג מפלגת העבודה הישראלית, ישראל גת, יצא מהישיבה בעת הופעתו של פראנג'יה, ואילו נציג מפ"ם, אריה שפיר, נשאר באולם. שפיר הסביר כי קבלת 242 באלג'יר, אינה הכרה ישירה בישראל וכי הכרה עקיפה אינה מספקת, אך החלטות המועצה מייצגות התקדמות. עוד אמר כי החלטות אש"ף עדיין כוללות מרכיבים מדאיגים לדעת הקהל הישראלית ולשמאל, ומשום כך, לא עוררה קבלתן שימחה בישראל. נראה כי דיוני האינטרנציונל יסתיימו בקבלת החלטה שתכיר בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית ותקבל בחיוב את החלטות אלג'יר. המפלגות עדיין עמלות על השגת נוסחה מוסכמת עם מפלגת העבודה אחרי שגת איים כי יפרוש מהדיונים. באינטרנציונל נהוג לקבל ההחלטות בהסכמה כללית. הדיונים יימשכו עד יום שני. שר החוץ הצרפתי, רולאנד דומא, אמר אתמול באסיפה הלאומית כי צרפת "מכירה באומה הפלשתינית כמו שהכירה באומה הצ'כית ב־1918, בשעה שהיתה עדיין נטולת ריבונות על שטח".

אמש במוקד

משחק התפקידים של פרס

שמעון פרס, אחרי האינתיפאדה שערכו לו בלשכת מפלגת העבודה, מגלה שתי פנים. הפאן הראשון אינו משלים עם העובדה שנלקח ממנו עוד כל שלטון אפשרי, אולי לתמיד. הוא תולה תקוות בינסוח המתוחכם לדבריו, של ההחלטה שנתקבלה, הפותחת אופציות לרוטאציה. הוא משחק באפשרות ששמיר ייכשל בהרכבת הממשלה ובורח בשעת הדחק לשינוי שיטת הבחירות. הפאן השני, בצוק העתים, הוא של זה שהפך בעל כורחו, הפעם השלישית, למנהיג האופוזיציה. פרס משחק את התפקיד הזה מעט מרי ומאוחר מרי, אבל כשהוא תוקף את הרעיונות המדיניים של הליכוד, הוא עושה זאת בחריפות ובכישרון.

פרס מסרב לשחק את התפקיד ההיסטורי הטראגי שנקלע אליו בעל־כורחו: פוליטיקאי טכנוקראט שהועיד עצמו למנהיגות ביצועית והפך למנהיג אופוזיציה לטווח ארוך, תפקיד שאינו מתאים לו. הוא שומר על חיוך קטן, ארשת נינוחה וסיגנון דיריקטי מרוצף במילות מפתח כמו "אני לא מכיר", "בכלל...", "מדינעי". ככל שחולף הזמן הופך המשחק הזה משכנע פחות ופחות.

רוביק רוזנטל

מועצת הכנסיות פתחה בהתרמה למען בתי־ספר נוצריים בגדה

יוסף אלפרן (שווייץ)

ג'נבה - מועצת הכנסיות העולמית, שמושבה בג'נבה, פתחה במבצע התרמה למען 19 בתי־ספר המנוהלים על־ידי הכנסיות בגדה. אירגון־הגג של הכנסיות הפרוטסטנטיות והאורתודוכסיות בעולם, אומר כי מדובר בשבעה בתי־ספר לותראניים, חמישה אורתודוכסיים, חמישה אנגליקניים ושניים של הקווקרים. ב־19 בתי הספר לומדים 5,400 ילדים מוסלמים ונוצרים, ומלמדים בהם 309 מורים, ועד עתה צברו גרעון של 1,75 מיליון דולר, שלא כבתי־הספר המוסלמים שקיבלו כסף מירדן ומקרנות במדינות ערב. בתי־הספר הנוצריים לא קיבלו תמיכה כספית, לא מהממשל הצבאי, ולא מאונר"א, מציינת ההודעה. בקריאה לתרומות נאמר עוד, שמורים רבים לא קיבלו את משכורותיהם ושנגרם נזק רב לרכוש עקב האינתיפאדה.

"עיריית חיפה גבתה ממני כ־70,000 ש"ח שלא כחוק"

יואב אביב

הקבלן החיפני יעקב פריצקר תובע מעיריית חיפה להשיב לו 68,720 ש"ח ששילם כתנאי לקבלת היתר בנייה בטענה, כי העירייה גבתה את הכסף כדי להעשיר את קופתה שלא כחוק.

בכתב התביעה הוא טוען, כי ביקש להקים בית מגורים בשכונת אחוזה וכתנאי לקבלת היתר בנייה הוא נדרש על ידי העירייה לשלם היטל סלילת רחובות בסכום של 85,852 ש"ח.

לטענת הקבלן עלות סלילת הרחובות היתה רק 26,270 ש"ח והסכום שגבתה העירייה היה מופרז ונטול כל אחיזה במציאות. נציגת העירייה טוענת, כי לבית המשפט אין סמכות עניינית לדון בתביעה. לטענתה היה הקבלן צריך להתנגד לתשלום במועדים אחרים לפני הערכאות האחרות, אך מכיוון שלא עשה זאת איבד את זכותו החוקית.

האירגונים היהודיים: התגובה בארה"ב עלולה לצאת משליטה

עתים

נציגי 25 הארגונים היהודיים מארה"ב שעלו ימים אחרים למניעת שינויים בחוק השבות הביעו אמש במסיבת עתונאים בירושלים דעתם כי חקיקה בעניין "מיהו יהודי" עלולה לפגוע בסולידריות וקרע ביחסי ישראל והגולה. נציגים של התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית רמזו כי תגובת יהודי ארה"ב כלפי ישראל עלולה להיות בעלת ממדים "שאינם ניתנים לשליטה" ואף דיברו על אפשרות של דרישה להפניית משאבים כספיים מהמגביות למטרות שמקדמות את הפלורליזם בישראל.

"חדשות": שריר ניסה להטריד עד מפתח במשפט שלו נגדנו

מבקש מחריש לחקור את המקרה ● שריר: אלמוני הפקיד סכום כסף בחשבוני כדי להפלילי

זהבה מוזס, עתים

עו"ד מיבי מוזר פנה אתמול בשם עתון "חדשות" בתלונה ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש נגד שר־המשפטים, אברהם שריר, ובה העלה חשד, כי שר־המשפטים עושה מעשים שיש בהם לכאורה עבירה על סעיפים בחוק העונשין שעוסקים בהטרדת עד ושימוש לרעה במשרתו.

במכתב התלונה מציין עו"ד מוזר, כי על־פי עדותו של העיתונאי נתן זהבי, התייצב שריר אתמול בבוקר בביתו של ד"ר דני ורסנו, עד מפתח במשפט תביעת הדיבה שהגיש השר שריר נגד "חדשות", שהה בביתו במשך כרבע שעה ועזב את המקום.

עו"ד מוזר מציין, כי אין בידיו פרטים על תוכן השיחה שניהל השר עם ד"ר ורסנו, "אך ברור שבעצם התייצבותו של בעל שררה בביתו של מי שעתיד להיות עד במשפט נגדו יש לכאורה משום הטרדת עד". עו"ד מוזר דורש לפתוח בחקירה מה אמר ומה ביקש שר־המשפטים מד"ר ורסנו ומה היתה מטרת הביקור.

עוד מציין עו"ד מוזר, כי נודע לו מפי ד"ר ורסנו שביום בו הוגש כתב־ההגנה, בו הופיע שמו של ד"ר ורסנו, ביקרו בביתו אנשים שהזדהו כאנשי משטרה וחקרו אותו על הקשר שבינו לבין עיתון "חדשות".

"אודה אם תפעיל סמכותך בעניין", כותב עו"ד מוזר, "זאת כדי להגן על טוהר ההליך השיפוטי".

שריר: מנסים להפלילי

שר־המשפטים־והתיירות, אברהם שריר, הגיש לפני מספר ימים תלונה למשטרה ובה טען, כי מנהלת בנק "יהב", בו מתנהל חשבונו, מסרה לו שאלמוני ניסה להפקיד סכום כסף בחשבונו האישי והדבר נעשה, לדעתו, על מנת להפלילו. דובר משטרת ישראל מסר כי תלונת השר אברהם שריר נבדקת.

יצויין, כי הודעת דובר המשטרה על תלונת השר, שהוגשה למשטרה לפני מספר ימים, פורסמה רק אתמול, וזאת ככל הנראה לאחר הודעת עיתון "חדשות" כי השר אברהם שריר מנסה להטריד עד.

כזכור, פורסם בעיתון "חדשות" כי השר שריר השתמש בנהגי משרד־התיירות לצרכים פרטיים, ובין היתר הזעיק נהג מירושלים כדי להביא אוכל ממלון דיפלומט בתל־אביב לכלבו בביתו. בתביעה שהגישו השר שריר ובני משפחתו נגד העיתון "חדשות", עורכו וכתבו, הם הכחישו מכל וכל את הטענה בדבר הזעקת הנהג להביא אוכל לכלב ואמרו שאין להם כל כלב.

בכתב־ההגנה שהגיש העיתון צויין, כי למישהו במשפחת שריר היתה כלבה בשם לוסי וכי היא טופלה אצל רופא וטרינר ותמורת טיפולה שולם בצ'ק של השר שריר. כן יתברר, כי הנהג שאת סיפורו הביא עיתון "חדשות" נבדק במכונת אמת ונמצא דובר אמת.

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) פנה במברק ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ובו תבע לפתוח בחקירה נגד שר־המשפטים, אברהם שריר, בחשד לעבירות חוזרות ונישנות על חוק הסוביודיצה ובחשד נוסף של הטרדת עד.

הרב שרייר דבק בגרסתו: שמיר הזמין התמיכה ב"מיהו יהודי"

דפנה ורדי (ארה"ב)

ניו־יורק. — הרב מקס (משה־נתן) שרייר, נשיא הסתדרות הרבנים האורתודוכסים באמריקה, אמר אתמול, כי למרות הכחשותיו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, הוא איתן בגירסתו, לפיה שלח את המברק למען תיקון "מיהו יהודי" לבקשת מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן־אהרון.

עם זאת הרגיש הרב, כי בן־אהרון לחץ על הסתדרות הרבנים מבלי שידע מראש מה בדיוק תהיה תגובתה.

הרב הוסיף, כי סגן הנשיא האקזקוטיבי של הארגון, הרב בנימין וולפיש, יהיה מוכן "ללכת לבית־המשפט כדי להגן על אמיתות טענותיו". הוא ציין, כי לא היה רוצה "להביך את שמיר", אבל חשוב לו להעמיד דברים על דיוקם.

"לא ידעתי שההצהרה תתפרסם", אמר הרב בשיחה עם כתבת "על המשמר" והוסיף, כי הסיבה להתפוצצות העניין התבררה לו כרבע שעה לאחר שנענה לבקשתו של בן־אהרון ושלח את המברק, כאשר כתב ה"ניו־יורק טיימס" התקשר איתו וביקש לדעת מה היה תוכן המברק.

הרב שרייר אמר עוד, כי נאלץ לפרסם את ההצהרה לפני הפגישה השנתית של הארגון, כתוצאה מהלחץ שהופעל עליו, והיו כאלה בארגונו אשר התנגדו לה, אך רבים בירכו אותו על הצעד.

התגובות האוהדות בקרב חברי הסתדרות הרבנים האורתודוכסים באמריקה מצאו את ביטויין בתשואות הסוערות להן זכה הרב שרייר עם סיום דבריו בכינוס הארגון אשר התקיים בסוף השבוע בפילדלפיה.

פרס: ביקור טמיר לא יזעזע את יחסי ישראל עם בריה"מ

בצלאל עמיקם

פרשת נסיעתו התמוהה של מנכ"ל משרד־החוץ, אברהם טמיר, למוסקווה הטרידה אתמול את מנוחת הכנסת. שר־החוץ, "הבוס הנפגע" של טמיר, עלה לדוכן כדי לחזור ולומר שהוא יקבע את התייחסותו לנסיעה ולנוסע רק לאחר שובו של המנכ"ל.

"המנכ"ל אומר כי יצא לבדוק את נוהלי העבודה של המשלחת הקונסולרית הישראלית במוסקווה" — אמר שמעון פרס.

שר־החוץ אינו סבור כי יחסי ברית־המועצות — ישראל יזועזעו או ישתפרו כתוצאה מאותו ביקור ולדעתו הם יישארו באותה רמה.

פרס אמר זאת בתשובה לשאילתות שהציג לו הח"כ החדש, יצחק לוי מהמפד"ל.

נושא מדיני אחר לו נדרשה הכנסת היה הכרזת העצמאות הפלשתינית והשלכות צעד זה על ישראל.

יוסי שריד (ר"צ) גורס, כי באלג'יר לא היתה מהפכה, אבל אש"ף עלה בה על הדרך המדינית. כל העולם יודע שאש"ף התמתן ורק ממשלת ישראל, אחת ויחידה בכל העולם, איננה יודעת דבר. "ממשלה של שני ראשים שאין לה בכלל ראש", אמר שריד.

סגן השר רוני מילוא, שהשיב בשם ראש־הממשלה, איננו רואה עין בעין עם שריד. החלטות המועצה הלאומית הפלשתינית, הוא קובע, הם גיבוב של אשליות והטעיית דעת הקהל העולמית.

מילוא לא שכח בהזדמנות זו להזהיר את כל משתתפי הפגישות עם יאסר ערפאת בעבר ובעתיד כי הם צפויים להעמדה לדין.

צבן: החוברת המעודדת השתמטות בנות מופצת שוב

יורם בר

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) פנה לשר־החינוך־והתרבות וליועץ המשפטי לממשלה בתביעה להפעיל את סמכותם כלפי אלה שאחראים להפצתה מחדש של החוברת שפורסמה על־ידי הרב מאיר זיכל, המעודדת השתמטות בנות מגיוס לצה"ל, בניגוד להוראות משרד־החינוך־והתרבות ובניגוד להוראת בג"ץ.

ח"כ צבן תובע העמדת האחראים לדין משמעתי והסקת מסקנות מרחיקות לכת כלפיהם.

ח"כ נאוה ארד (מערך) פנתה אף היא לשר־החינוך בנושא זה ותבעה להסיק את המסקנות שיידרשו בנוגע להעסקת הרב זיכל כמורה וכוחן בבחינות בגרות.

רוצים גיור גם על־פי שולחן ערוך

יורם בר

חברי הכנסת מאגודת ישראל, שאספו חתימות חכ"ים מסיעות אחרות לתמיכה בהצעת החוק "מיהו יהודי", נתקלו בהתנגדות בלתי צפויה מצד חברי הכנסת יאיר לוי ושלמה דיין מש"ס.

השניים הסכימו לחתום על נוסח לתיקון חוק השבות שיאמר: "יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה או שנתגייר כהלכה על־פי השולחן ערוך". באגו"י דורשים, כידוע, רק את התוספת "כהלכה", ולא נזקקים לשולחן ערוך. הם סירבו לתוספת. לא משנים סתם כך נוסח שהרבי מלובביץ' נאבק עליו למעלה מ־20 עשרים שנה.

דראושה: אתמוך במיהו יהודי תמורת הטבות למגזר הערבי

כתבנו בעמק

חבר הכנסת עבדול דראושה מוכן לנהל משא־ומתן עם המפלגות הדתיות בכל מה שקשור בשינוי החוק "מיהו יהודי".

דראושה אמר כי, חוק "מיהו יהודי" הינו עניין יהודי פנימי ואינו מעניינם של הערבים, אך "אם יובא חוק לכנסת ייהפך הנושא לעניין פוליטי ואני רואה עצמי חופשי לדרוש הטבות ושיפור תנאים למגזר הערבי בתמורה לתמיכה בשינוי החוק".

דראושה הוסיף ואמר, כי אינו בטוח שיצביע נגד החוק. "הנושא פתוח למשא ומתן", אמר דראושה וציין, כי דרישותיו יופנו למשרדי־הפנים ויתמקדו באינטרסים של כלל האוכלוסיה הערבית, כגון הפסקת הריסת בתים.

דראושה סיפר, כי בפגישתו עם מנהיגי יהדות־ארצות הברית ביקש מהם שייפגשו עם שמיר ויאמרו לו שהם בעד שלום ונגד הכיבוש, ואם יביעו דעתם ברבים ישקול את עמדתו בנושא "מיהו יהודי".

קצב מבטיח: ועדת מנכ"לים תטפל בבעיית האבטלה

בצלאל עמיקם

בהיקפי האבטלה בארץ חלה ברבע האחרון של השנה עלייה תלולה והוא מגיע לשבעה אחוזים. רוב המובטלים הם בערי הפיתוח ובעיקר בעיירות נתיבות, ירוחם, יוקנעם ומגדל העמק.

שר־העבודה משה קצב מסר פרטים אלה לכנסת בעקבות שאילתה שהציג לו יאיר צבן (מפ"ם).

השר הבטיח שוועדת מנכ"לים תטכס עצה כדי למצוא מקורות תעסוקה וקורסים להסבה מקצועית.

ח"כ צבן התפלמס עם קצב ותמה מדוע הכנסת והציבור צריכים לתת אמון בהצהרות הממשלה לאחר שכבר נוכחו כי להבטחותיה אין כל כיסוי.

קצב אמר, כי הציבור הביע אמונו בראשית החודש במדיניות הליכוד המועדף, יחד עם זאת הודה השר, כי המצוקה גוברת והאבטלה מתפשטת.

בתשובה לשאילתה של צבן ורן כהן בנושא תעסוקת עובדים זרים, הסותמים את מקורות התעסוקה ומורידים את שכרם של הישראלים באזורי ראשל"צ, אמר השר, כי הוא דוגל בצמצום מתן היתרים לעובדים ומפנה את השואלים לכתובתו של משרד־הפנים, המעניק היתרי כניסה. בהעסקת זרים הוא רואה ביטוי לחולי של המשק.

שנת הלימודים בגדה נפתחת היום; 14 נפצעו בשטחים אתמול

עירן טאוס, עתים

בתי־הספר היסודיים בגדה המערבית נפתחים היום. המדובר בכ־800 בתי־ספר בהם לומדים קרוב ל־200 אלף תלמידים. מן המנהל האזרחי נמסר, כי הכל ערוך לפתיחת שנת הלימודים וכי נעשו מאמצים להבטיח פתיחה תקינה ורגועה.

מקורות בטחוניים מייחסים חשיבות רבה לפתיחת שנת הלימודים עקב החשש מהפיכתם המחודשת של בתי־הספר למוקדי התארגנות, הס־תה והפרות סדר, אך החשש העיקרי הוא לגבי בתי־הספר התיכוניים שפיענו בידי הצבא טרם השלום והם אמורים להיפתח במהלך החודש.

עיריית ירושלים הורתה אתמול על סגירת בית־הספר התיכון לבנים רשידייה מחזום ועד להודעה חדשה, בשל אי־סדירות בנוכחות התלמידים. תלמידים רבים עוזבים את בית־הספר מוקדם יותר על־פי קריאת הנהגת ההתקוממות.

בית־הספר רשידייה הוא ביה"ס התיכון לבנים הגדול בירושלים ולומדים בו כ־600 תלמידים. אישים בגדה המערבית ציינו כי סגירת ביה"ס ערב פתיחת שנת הלימודים בגדה מהווה איום מרומז לתלמידים שם, כי כל פגיעה בתוכנית הלימודים הסדירה או כל הפרת סדר תוביל לסגירה מיידית של בתי־הספר.

10 נפצעו בגדה

10 תושבים ערביים נפצעו אתמול בהתנגשויות עם צה"ל בגדה.

בכפר עין בית עילמא הסמוך לשכם נפצעו שני תושבים מקומיים בעת תקרית של יידוי אבנים לעבר כח צה"ל. בכפר ג'בע באיזור ג'נין אירעו מספר הפרות סדר במהלכן נפצעו שלושה תושבים מאש חיילי צה"ל.

גם בכפר כיר קריס באיזור רמאללה נפצע תושב מקומי אחד במהלך התנגשות אלימה עם חיילי צה"ל.

משכם דווח על 4 פצועים, גם הם במהלך הפרות סדר שאירעו במקום.

אתמול שרר עוצר בקלקיליה ובטול־כרם וכן במחנות הפליטים טול־כרם ואל־עאמרי. כמו־כן שרר עוצר בכפר מאלר.

בקבוקי תבערה על הקונסוליה האמריקנית

במזרח ירושלים נרגם אתמול באבנים רכב ישראלי ברחוב צלאח א־דין, איש לא נפגע. אבן הושלכה אתמול גם על תלמיד ישיבה ברחוב מעלות המדרשה בעיר העתיקה. הצעיר נפצע קל, טופל ושוחרר.

שני בקבוקי תבערה הושלכו אתמול בחצר הקונסוליה האמריקנית בעיר העתיקה. לא נגרם נזק ולא נפגע איש. מקורות בטחוניים קושרים אירוע זה להחלטת ארצות הברית למנוע את כניסתו של ערפאת לתחומה.

4 פצועים ברצועה

אחרי שני ימי שביתה ברצועת עזה שבו אתמול החיים למסלולם הרגיל.

העוצר הכמעט כללי על הרצועה הוסר אתמול לפנות בוקר והוא הושאר רק בעיירה בית חנון, במחנות הפליטים שאטי, ג'באליה ונוסייראת ובשלושה רובעים של מחנה הפליטים ברפיח.

ארבעה פצועי ירי הגיעו אתמול לבתי־החולים ברצועה. לבית החולים "שיפא" בעזה הגיע צעיר בן 18 משכונת שייח רדואן בעזה, שהתלונן על פציעה ברגלו מקליע פלאסטי שירו בו, לדבריו, חיילים. הוא טופל ושוחרר מבית־החולים. בבית החולים "נאצר" בחאן יונס אושפז בבוקר נער בן 15 מהעיירה בני סוהילה, שנפצע ברגלו וגרס שנורה על־ידי חיילים.

שני פצועי ירי נוספים הגיעו אתמול בצהריים לבית־החולים "אל אהלי" בעזה. לפי דיווח של מקורות ערביים, השניים נפצעו מפגיעת קליעי פלאסטיק שירו חיילים בסיור מפגינים במחנה הפליטים דיר אל בלאח וכן במחנה הפליטים נוסייראת, הנתון בעוצר. בנוסייראת נפצע קל בירך גבר בן 35 ובדיר אל בלאח נפצע קשה בחזה צעיר בן 20.

עד למסירת הידיעה טרם הוברר בצה"ל, כיצד נפצעו ארבעה תושבי הרצועה.

חברי "חופש" — למסע הסברה בקרב הח"כים

טוביה מסקין

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) הציע אתמול להחתים את אוהדי ישראל על הצהרה, בה יתחייבו לא לתמוך בבחירות הבאות במפלגה אשר תביא לנסיגה בנושא החקיקה הדתית.

ח"כ צבן העלה הצעה זו בכנס שנערך אתמול בירושלים, בו השתתפו הגופים המרכיבים את "חופש" — מטה למאבק בכפייה הדתית.

בכנס התקבלו מספר החלטות וגובשה דרך פעילות לטווח ארוך. הפעילות המיידית של מטה "חופש" תכלול:

● ביקורי בית אצל חברי כנסת מתלבטים כדי לשכנעם שלא להצביע בעד שינוי החוק "מיהו יהודי" וחוקים נוספים בתחום הדת.

● המגנה לקראת ההצבעה בכנסת על החוק הראשון בתחום החקיקה הדתית, מתוך ציפייה שהכשלת החוק הראשון תגרום לאי־העלאתם בכנסת של חוקי הדת האחרים.

● מתקפה נגד חב"ד.

● קיום משמרות מחאה ליד מרכזי המפלגות בדרישה שלא להיכנע לסחטנות הדתית.

הרב פנחס טפטסר, מראשי התנועה ליהדות מסורתית, מסר בכנס על פניות רבות של ארגונים בארץ ובחו"ל הרוצים להצטרף לפעילות במסגרת "חופש".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי

תמר רמת נגב

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכניות מיתאר מקומיות

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תמר רמת נגב, הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 6 לתכנית מיתאר 101/02/10 ביחד עם התרשים המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור חקלאי לשטח תיירות וטיילות מדבר ולדרך. קביעת הנחיות בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש: 39073 המקום: ממשית (מרכז לתיירות וטיילת מדבר).

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בלווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דניאל, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הדיון בערעור דמיאניוק נדחה למאי בעקבות התאבדות איתן

עו"ד דב איתן אמור היה לייצג את דמיאניוק בערעורו ● פרקליט המדינה יונה בלטמן פורש מתפקידו בחודש הבא וספק אם יוכל להופיע בתפקיד התובע

בצלאל עמיקם, עתים

נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, החליט אתמול לדחות את הדיונים בערעורו של ג'ון דמיאניוק לחודש מאי 1989.

הדיונים בערעור נועדו להיפתח בשבוע הבא ולהימשך לאורך כל חודש דצמבר. בעקבות התאבדותו של אחד הסניגורים, עו"ד דב איתן, זימן הנשיא שמגר את נציגי התביעה והסניגוריה במשפט, לדיון במצב שנוצר.

בתחילת הפגישה ביקש פרקליטו של דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, לדחות את מועד הדיון בערעור. שפטל אמר, כי דבר זה הוא הכרחי מכיוון שדב איתן ז"ל היה אמור להשמיע חלק ניכר מטיעוני הסניגוריה בעת ישיבות הערעור.

נציגי התביעה, פרקליט המדינה יונה בלטמן ועו"ד מיכאל שקד, לא התנגדו לדחייה. בסופו של דבר החליט נשיא בית־המשפט העליון להתחשב במצב אליו נקלעה הסניגוריה ולדחות, כאמור, את הדיונים בערעור.

הדיונים בערעורו של דמיאניוק ייפתחו לכן ב־4 במאי 1989 ויימשכו שבועיים.

השאלה שנותרה בעקבות הדחייה היא, האם יוכל יונה בלטמן להופיע בתפקיד התובע. שכן, בחודש הבא הוא פורש משירות המדינה ועובר לעבוד באוניברסיטה העברית.

הרמטכ"ל: החיילים מ"פרשת קלנדיה" נמנים עם הטובים שבחיילי צה"ל

נפגש אתמול עם הורי החיילים והבטיח להחזיר את בניהם למסלול הכשרה ולתפקידי פיקוד על־פי שיקולים מקצועיים

אבי בניהו

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, קיבל אתמול לשיחה בלשכתו נציגים של הורי הצנחנים שנידונו לתקופת מחבוש בעקבות פרשת קלנדיה.

הרמטכ"ל הרגיש באוזני ההורים, כי בניהם נמנים עם הטובים שבחיילים והבטיח להחזירם למסלול הכשרה ולתפקידי פיקוד על־פי שיקולים מקצועיים. הוא חזר על עמדתו לגבי נורמות ההתנהגות בצה"ל והוסיף, כי אינו מוכן להתערב בשיקולים משפטיים.

הפגישה, בה השתתף גם דובר צה"ל, תא"ל אפרים לפיד, נמשכה כ־40 דקות והתנהלה באווירה נינוחה. הורי הצנחנים טענו, כי בניהם פעלו בסיטואציה בה הותקפו קודם לכן ולאחר ששני חבריהם נפצעו מיידוי אבנים.

ששון צדקיה, אחד ההורים, אמר אמש בצאתו מהפגישה, כי "העברנו לרמטכ"ל את תחושותינו והוא מצידו הסביר לנו כיצד פועל צה"ל במקרים כאלה".

משתתף אחר בפגישה סיכם: "יצאנו בהרגשה שהנורמות בצה"ל נשמרות וגם הבנים שלנו יפעלו על־פיהן".

כתבנו מוסר, כי חלק מהצנחנים המעורבים בפרשה כבר שוחררו לאחר שבוע מאסר ובתוך מספר ימים ישוחררו כל היתר והמשך דרכם בצה"ל ייבחן על־פי שיקולי מפקדיהם.

לאחר פגישת ההורים עם הרמטכ"ל רואה צה"ל את הפרשה כסגורה.

4000 נושאי נוגדני איידס בארץ — רובם יחלו בעוד 5־6 שנים

רונית מורגנשטרן

בישראל יש היום כ־4000 נושאי נוגדנים של מחלת האיידס, ובעוד 5־6 שנים רובם יחלו במחלת האיידס. כך מעריך ד"ר סול פליטר, האפידמיולוג הראשי של משרד־הבריאות, שאמר דברים אלה במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול לרגל "יום האיידס הבינלאומי" החל היום.

בישראל אובחנו עד היום 71 חולי איידס ו־375 נושאי נוגדנים של המחלה. על־פי הערכת מומחים אפידמיולוגים במשרד־הבריאות, על כל נושא נוגדני איידס שמתגלה יש עוד כעשרה נושאים. מכאן ההערכה שבארץ יש כ־4000 בני־אדם נושאי נוגדנים.

רוב נושאי הנוגדנים נמנים עם קבוצות הסיכון המוכרות: 33 אחוז הומוסקסואלים, כ־16 אחוז נרקומנים וכ־20 אחוז חולי המופיליה ואנשים שקיבלו עירויי דם. בשנתיים האחרונות חלה עלייה במספר חולי האיידס מקרב הנרקומנים וירידה במספר החולים בקרב ההומוסקסואלים ובקרב חולי ההמופיליה.

ברחבי העולם יש כיום כ־110 אלף חולי איידס, מהם כ־70 אלף בארה"ב.

בישראל, כמו ביתר ארצות המערב, יש קושי לחדור אל אוכלוסיית המכורים לסמים ולעורר את מודעותם לסכנת ההידבקות במחלה כתוצאה מהזרקת סמים. בעולם כולו יש עלייה בשכיחות המחלה דווקא בקבוצת סיכון זו ולכן מכוונים אליה חלק גדול מפעולות ההסברה והחינוך.

שרת־הבריאות אמרה, כי משרדה יגדיל בשנה הבאה את תקציב המלחמה באיידס אשר עמד השנה על כמיליון דולר. לדבריה, מניעת המחלה זולה לאין ערוך מאשר הטיפול בה. על־פי הערכת משרד־הבריאות, עלות הטיפול בחולה איידס אחד מגיעה ל־150 אלף דולר.

שרת־הבריאות הודיעה, כי משרדה יפנה לאוצר ולכל הגורמים האחרים העוסקים בנושא בבקשה להקצות משאבים מיוחדים למלחמה באיידס ובנגע הסמים.

במסגרת "יום האיידס הבינלאומי" החל היום ייערכו פעולות הסברה בכל רחבי הארץ. באוניברסיטאות ירושלים, ת"א וחיפה התקיימו הרצאות בליווי סרטוני הסברה ועלוני מידע. בכיכר דיזנגוף יוצב דוכן הסברה לציבור הרחב. במערכת החינוך תופעל מהיום תוכנית לחינוך מיני, ובכלל זה מערך מיוחד על מחלת האיידס ומניעתה. גם בצה"ל ובבתי־הסוהר יתקיימו הרצאות ויחולק חומר הסברה מיוחד.

קו פתוח לציבור יפעל היום במשרד־הבריאות בין השעות 17.00־20.00. מספרי הטלפון: 5610744, 5610158. קו פתוח נוסף של הוועד למלחמה באיידס יפעל באותן שעות בטלפונים 203121, 290101. כל הטלפונים באיזור חיוג ת"א.

חדשות ערב שבת

■ אפריים ריינר על מצב המשק: מפוטרי ישראל של היום בוכים ללא בושה. איש לגורלו ■ עידית זרטל ■ דורון רוזנבלום: השמאל ממציא לעצמו מולדת חדשה ■ יעל גבירץ ■ שלמה גזית ואריה שליו: שנה של אינתיפאדה ■ נעמי לויצקי עם אהרן ידלין ואלישע שפירא, מזכירי תנועות הקיבוצים: "אנחנו מחזיקים ביד פצצת אטום ובן־השיח שלנו צריך לדעת שהאקדח טעון" ■ דודו גבע. פשר החיים ■ אבא אבן לשרית ישי לוי: "מעולם לא הייתי משוחרר כל כך" ■ חסיני הראשון בישראל מבקר ברפת. מאת תמר גלבץ ■ שלמה לחט על יצחק מורין ז"ל ■ רצח יו"ר הוואקף. אלה הממצאים. מאת בוקי נאה ■ משה נגבי ■ ענת מידן עם מרדכי וירשובסקי. אחרי ניתוח לב. "ניתחו את העולם" ■ ואחרוני מגיש בקלאוות

מ.ל.ט בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית רגילה של החברה תתקיים ביום חמישי, 8 בדצמבר 1988, בשעה 12.00, במשרדה הרשום של החברה בקיבוץ תל־יצחק.

על סדר־היום:
1. מינוי דירקטוריון.
2. שינוי כתובת משרדה הרשום של החברה.

תשומת לב החברים מופנית להוראות סעיף 67 של תקנות ההתאגדות של החברה בקשר להפקדת יפוי כח או כתב מינוי או כתב סמכות אחר במשרדה הרשום של החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לקיום האסיפה.

החברה מודיעה בזאת כי בהתאם לסעיף 69 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983 ולתקנה 24 לתקנות ההתאגדות של החברה, יהיה פנקס החברים של החברה סגור מיום 6 בדצמבר 1988 ועד ליום 9 בדצמבר 1988.

בפקודת מועצת המנהלים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקווי בניין אחורי וצדדי ברחוב דרך הרצליה מס' 25, גוש 6636, חלקה 115, תיק בניין 0802־025, בקשה מס' 881329.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה 10% קו בנין צדדי, ברחוב בר גיורא מס' 6 גוש 7092 חלקה 76.
תיק בנין 006־0022

על קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

המשכים

הפתעה:

(המשך מעמוד ראשון)

היתה עניינית. יש בינינו תומכים נלהבים של פרס ושל רבין, אשר התנגדו להליכה לממשלה בראשות הליכוד.

החלו התארגנויות

ברעם, כמו גם יוסף ביילין וחברים אחרים שהצביעו נגד, אמרו כי ההחלטה שוכחה ברוב נוסחה בקפידה, כאשר הדגש הוא על ממשלה בראשות הליכוד לארבע שנים. לדבריהם, אם תבוא הצעה חדשה, אשר יהיה בה למשל ממשלה רחבה עם רוטציה, יהיה מקום לדיון חדש. אמש החלו כבר התארגנויות פנימיות בתוך המערך. הלילה כבר יתנהלו שיחות עם נציגים של אגודת ישראל ודגל התורה כדי לברר מה תהיה עמדתם לאחר החלטת הלשכה מאמש.

התנאים שהציג פרס

ישיבת לשכת מפלגת העבודה התנהלה במתיחות רבה. שמעון פרס דיווח על השיחות שהיו לו יום קודם לכן, עם נציגי המפלגות הדתיות. הוא סיפר בין היתר כי באו אליו מאגודת־ישראל ואמרו לו כי חל שינוי יסודי מאד אצלם והם החליטו שהם מעדיפים ללכת איתנו בניגוד לעמדתם הקודמת. אמרתי להם, שאינני יכול להיכנס למו"מ, שאני יכול רק לשמוע. לא רציתי ליצור מצב שמנהלים מו"מ כפול בעת ובעונה אחת. פרס אמר עוד כי בתנאים שנוצרו צריך לבדוק הקמת ממשלה רחבה, בתנאים הבאים. עלינו ללכת בגאווה אנחנו לא משניים ולא כפופים, ולא שניים לליכוד, אנחנו שווים לו. הוא הוסיף כי במידה שהדבר נוגע לו הוא לא יכנס לממשלה שאין בה תהליך מדיני. בהמשך הוסיף כי אין שוויון, וזאת מרגע שלא עושים רוטציה. וכאשר ראשות הממשלה היא בידי הליכוד, דבר שאינו מצביע על שוויוניות, אני לא מעלה בדעתי, שיהיה אי־שוויון במספר התיקים.

רבין נגד ממשלה צרה

יצחק רבין, הסכים בדרך כלל לדברי פרס יחד עם זה אמר כי הוא משוכנע שקבלת חוק מיהו יהודי כפי שאגודת־ישראל רוצה זה קרע עמוק בעם היהודי, לדבריו יתנגד לממשלה צרה, בראשות המערך, אם בכלל דבר כזה אפשרי, "כי למדתי שכלל קבלה מראש של מחוייבות לשנות את חוק מיהו יהודי, היא לא קיימת."

תוקף אדרי

רבין תקף את רפי אדרי שנעדר מהישיבה בגלל מחלה, באומרו: נמסר לי משהו, שאני לא מאמין לו על ידי גורם שלישי, שהחלטת גדולי התורה מאתמול היתה על סמך מחוייבות, שאני בטוח שהיא לא של שמעון (פרס), אלא של מישהו אחר, שאנחנו תמורת העמדה הזאת של אגודת־ישראל, מבטלים את חובת המשמעת הסיעתית בעניין מיהו יהודי. אני מבקש, שאם הדבר איננו נכון ולא נמסרה מחוייבות בשם המפלגה לביטול המשמעת, שתצא הכחשה פומבית לסיפור הזה.

עוד אמר: אני אתנגד, משום שלדעתי בלוק חוסם תמורת ויתור על יכולת להתמודד נגד העברת חוק מיהו יהודי, היא בעיני דבר חמור ממדרגה ראשונה. רבין המליץ להיענות עקרונית להצעת הליכוד למשא ומתן על כינון ממשלה רחבה.

עוזי ברעם אמר, כי הוא חושב שתיעשה שגיאה חמורה ביותר אם הלשכה תקבל את ההצעה של פרס ורבין.

אליאב: מנהרה ופלונטר

לובה אליאב, אמר כי לדעתו ההליכה או הכניסה לתוך המנהרה של התחלת המשא־ומתן עם הליכוד סופה פלונטר. השר יעקובי סבר כי המפלגה לא יכולה שלא לבדוק את העניין לגופו על ידי משא־ומתן.

ימין סוויסה, שאל: האם קשה לאבות התנועה להיפרד מן הכיסאות? שמעון שיטרית דיבר בעד קבלת הצעת רבין ופרס והזהיר מפני כתם, אם לא יכנסו לממשלה רחבה.

ביילין: הכרעה היסטורית

יוסי ביילין אמר כי ההכרעה בלישכה עלולה להיות היסטורית, בפנותו אל שרי המערך אמר, ראיתי אתכם בצער שלכם כאשר ישבתם בממשלת האחדות. אי־אפשר היה למנות יועץ משפטי אי־אפשר היה לבחור במבקר המדינה, או בשגריר באו"ם ובוושינגטון, אי־אפשר היה לעשות דבר. אני מתחנן בפני השרים תסבירו לי, למה אתם עושים את זה לנו. הוא טען כי ההצעה של המפלגות הדתיות, "אגודת ישראל", ו"דגל התורה" היא רצינית.

השר שחל אמר כי הוא בעד ניהול משא ומתן שבו אפשר להשיג הישגים, יחד עם זאת הדגיש כי הוא לא ישב בממשלה עם התחייה צומת וטרנספר.

אדרי משיב לרבין

בינתיים הגיע לפתע ח"כ רפי אדרי שקם ממיטת חוליו כדי להגיב לדברי רבין. הוא דיבר בהתרגשות באומרו: החלטתי לבוא לכאן למרות שאני חולה, ואינני יכול לעמוד. אני מתפלא שלפני שיודעים ובודקים עם החבר מטילים דופי ומכפישים. אני רוצה להעמיד דברים על דיוקם. הוא סיפר על זכרון דברים שרשם ב־12 לנובמבר עם הרב פלדמן ושבו נאמר בכל הנוגע לחוק מיהו יהודי כי כל בקשה לחופש הצבעה של סיעת המערך, תובא לאישור המרכז.

הוא אמר כי אין שום איסור להיפגש עם אנשים ולשוחח וסיפר כי בחצות הלילה הגיעו אליו, אנשי "דגל התורה" הבית ואמרו כי הם מוכנים להידברות. עוד אמר כי לא נפגש עם אגודת־ישראל ולא הבטיח להם דבר בנושא מיהו יהודי.

סטירת לחי

אחרי דברי אדרי הציע פרס לפרסם את הודעתו, אך רבין אמר כי הדבר לא רלוונטי, והציע כי המפלגה תכחיש את הידיעות כאילו נתנה הבטחה שתמורת בלוק חוסם, תשונה החלטת המרכז בנושא החוק מיהו יהודי. לא התקיימה כל הצבעה בעניין זה. לאחר מכן נסתיים הדיון והחלה ההצבעה החשאית אשר תוצאותיה הפתיעו את הנהגת מפלגת העבודה, אשר יש הרואים בתוצאה סטירת לחי לכל השרים, ובעיקר ליצחק רבין ושמעון פרס.

קול מינה שתי נשים לתפקידי מפתח

ורינה חילו

בון.— קנצלר מערב גרמניה הלמוט קול, הפתיע שוב, בעיקר את חברי מפלגתו, בבוחרו אמש, ביורשת חדשה שתכהן כשרה לענייני נוער, משפחה, נשים ובריאות, במקומה של השרה ריטה זיסמוט, שנבחרה גם היא שלא כצפוי על־ידי קול, לתפקיד יו"ר הבונדסטאג. הנשים, חברות סיעתו בבונדסטאג, הביעו תרעומת משום שהיורשת שבה בחר קול לממשלתו אינה חברת הפרלמנט. יחד עם־זאת, זכה הקאנצלר לשבחים מבית ומחוץ על הבחירה עצמה וגם בשל העובדה שהוא דבק בסטטוס־קוו, במנותו אישה לתפקיד חשוב זה. הנבחרת היא הפרופסור אורסלה־מאריה לר שתכנס לתפקידה בתחילת חודש דצמבר. זיסמוט, שנבחרה על־ידי קול לשמש כיו"ר הבונדסטאג, באה במקומו של פיליפ יננינגר שנאלץ להתפטר בעקבות נאומו השערורייתי בישיבת הזיכרון ל"ליל הבדולח", כאשר שיבח כדבריו את היטלר.

גורש בכיר "מכוח 17"

אבי בניהו

המחבל מחמוד מוחמד דרוויש, המכונה "אבו־נור", גורש אתמול מישראל בחסות הצלב האדום הבינלאומי, לאחר שסיים לרצות תקופת מאסר של למעלה משלוש שנים. המחבל "אבו־נור", נחשב לאחד מבכירי המפקדים ב"כוח 17" של אירגון הפת"ח, נתפס בלב־ים בחודש מרץ 1985, בעת שהיה על סיפונה של מעבורת שניסתה להעביר מפקדים ומחבלים של הפת"ח, מנמל בקפריסין אל דרום לבנון. "אבו־נור", גורש מישראל לצידון.

חוששים ש־5 אלפים ניספו בסופת ציקלון בבנגלאדש

רויטר

דאקה. סופת ציקלון, העזה ביותר זה 20 שנה, פקדה את בנגלאדש, ויתכן שגרמה למותם של עד 5,000 בני אדם — מסרו אתמול השלטונות.

בנגלאדש עדיין לא התאוששה משטפונות הרסניים שגרמו למותם של 3,000 איש.

הטלוויזיה של בנגלאדש מסרה, כי לפחות 400 גופות כבר נמצאו, אולם עתה מגיעות ידיעות מאזורים נידחים שנפגעו מנחשולים בעקבות הסופה.

הנשיא ארשאד הורה לקיים מחר ישיבת חירום של הממשלה. לפחות 200,000 איש איבדו את בתיהם בסופה, ולפחות חצי מליון טונות של יבולים הושמדו.

ציקלון זה, העז ביותר מאז סופה ב־1970 שגרמה למותם של חצי מיליון איש, גרם הרס גם באזורי החוף שבמדינת מערב בנגאל בהודו, שם ניספו לפחות 30 איש.

אשה על הריסות ביתה בכפר ליד דאקה, בירת בנגלאדש (צילום: אי.פי)

מטוס "אנטונוב" חדש: הגדול בעולם

סי"ץ

מוסקווה. מפעלי "אנטונוב" הציגו אתמול בפני עיתונאים סובייטים מטוס מטען ענק חדש, "אנ־225", המסוגל להמריא כשמשקלו ומטענו יחד מגיעים ל־600 טונות. זה המטוס הגדול ביותר בעולם.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית מציינת כי הטיסה הראשונה תיערך בדצמבר. המטוס מצוייד ב־6 מנועי סילון, המאפשרים לו לטוס במהירות של 800 קמ"ש.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6417 חלקה 167 ברח' הר נבו 9 המסווגת כאזור מגורים ב' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה. בבנית בית מגורים (תכנית שינויים) ל־2 משפחות. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

רינה שעשוע—חסון
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה/מרחב רמת־השרון

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן החוק)
בנ/88/769

[illegible]

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04־356013
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מס' ויטמן ופריד — לאשר 2 בנייני מגורים ברח' וולנברג 25, 27, מגרשים 313, 314, בגוש 10792, ברמת אשכול. הבקשה כרוכה בעודף שטח מעל למותר. אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים ב' — ד' 08.00—12.00; ה' — 15.00—17.00; 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

11 הרוגים במהומות בארמניה 40 אלף נמלטו מאזרבייג'ן

רויטר, סי"ץ

מוסקווה. 11 בני אדם נהרגו במהומות בחמש ערים בארמניה בשבוע האחרון — מסרה אתמול סוכנות הידיעות הארמנית.

סיכומים אלה העלו את מספר ההרוגים במהומות ל־19, אולם מניחים כי מספר ההרוגים גבוה בהרבה מהדיווחים הרשמיים. המהומות פרצו תחילה בעיר קירובאבאד באזרבייג'אן ובמחוז נאחיצ'ואן.

"לפי המידע שקיבלנו מהפיקוד הצבאי בין נובמבר 22 ל־29, נהרגו 11 בני אדם, 10 אזרים ו־1 ארמני, בהתנגשויות בין קבוצות ארמנים שהתארגנו להגנה עצמית לבין אזרים", נאמר בידיעה. עוד נמסר, כי המהומות בערים קאלינינו, גוריס וסטפאנאוואן ברפובליקה הארמנית, פרצו לאחר שקבוצות של אזרים יצאו להרים כדי לפתוח ב"מלחמה פרטיזנית".

40,000 פליטים ארמנים

פקידים בשתי הרפובליקות מסרו, כי אלפי פליטים זרמו אל מעבר לגבול בעקבות המהומות והפוגרומים. דובר סוכנות הידיעות הארמנית אמר, כי לפחות 40,000 ארמנים נמלטו מאזרבייג'אן והגיעו לירוואן בירת הרפובליקה, שם הוקמו להם מרכזי קליטה. לדבריו, נשלחו הפליטים לאזורים שונים של הרפובליקה, ושם שוכנו במלונות, מעונות ובבתים פרטיים.

דובר הנציגות הארמנית הרשמית במוסקווה אמר, כי השלטונות בירוואן מצפים לגל פליטים ארמנים מאזרבייג'אן העלול להגיע עד ל־230,000 נפש.

נשיא אזרבייג'אן, סולימאן טאטלייב, שהגיע לישיבת הסובייט העליון הדן ברפורמה הפוליטית, אמר לכתבים כי 7,000 אזרים נמלטו מארמניה בימים האחרונים, וכי עשרות אלפי פליטים מארמניה ומחבל נאגורנו קאראבאך מציפים את בירת אזרבייג'אן, באקו.

דובר סוכנות הידיעות הארמנית האשים את שלטונות אזרבייג'אן בגירוש ארמנים בכוח. "מעלים אותם על אוטובוסים, כמו שהם, ללא כל אפשרות להצטייד בבגדים או בכסף, ומסיעים אותם לגבול", טען. ארמניה העמידה אוטובוסים לרשות הפליטים כדי להסיע אותם מהגבול לירוואן.

דיונים בסובייט העליון

נשיא ארמניה, גראנט ווסקאנין, הוקיע אתמול בפרלמנט הסובייטי את מנהיגי אזרבייג'אן, שלדבריו, עודדו את שפיכות הדמים ברפובליקה שלהם בשבוע שעבר, בכך שלא הוקיעו את המהומות האנטי־ארמניות בסוף פברואר בסומגייט.

1500 חברי הסובייט העליון שתקו בעת נאומו של ווסקאניאן, ולאחר מכן זיכו אותו בתשואות. דברי תשובתו של נשיא אזרבייג'אן, סולימאן טאטלייב, זכו לתשואות רק מצד האזרים וכמה חברי פרלמנט מאסיה התיכונה.

קודם לכן הגן נשיא אסטוניה, ארנולד רויטל, על סירוב הרפובליקה שלו לקבל את השינויים המוצעים בחוקה, ואמר שהופתע מהצהרת הקרמלין, כי ההחלטה באסטוניה על זכות וטו על החלטות הקרמלין, מנוגדת לחוקה ואינה תקפה.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

פרס "מגן ירושלים" לקרן לב"י

לב"י מודה לנאמני קרן ז'בוטינסקי בארה"ב ובארץ על החלטתם להעניק את פרס "מגן ירושלים" לשנת תשמ"ט בסך מאה אלף דולר, לקרן לב"י עבור חיילי צה"ל.

הפרס יימסר לרמטכ"ל בטקס שייערך במעמד ראש הממשלה ביום א', נר שני של חנוכה.

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אר"ניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

שר החוץ של סין למוסקווה לקראת פסגה היסטורית

סי"ץ

פקין. שר החוץ הסיני, קיאן קיצ'ן, מגיע היום למוסקבה לביקור בעל משמעות היסטורית, שנועד להכשיר את הקרקע לוועידת הפסגה הראשונה בין ראשי סין וברה"מ זה שלושים שנה. מצפים, כי בעקבות מפגש זה תחול נורמליזציה של היחסים בין שתי המעצמות הקומוניסטיות.

בביקור זה יתמקדו הצדדים בבעיית קאמבודיה. פקין טוענת כי נושא זה הוא מכשול עיקרי אחרון לנורמליזציה של היחסים, וכי על ברה"מ לפנות בדרישה לוייטנאם, שתפנה את כוחותיה מקמבודיה בהקדם.

השבועון הסיני הרשמי רמז אף הוא בגליונו האחרון, כי למעשה כבר הוסכם על קיום ועידת הפסגה. ביטאון זה מציין, כי "סימנים רבים מראים, שנורמליזציה של היחסים בין סין לברה"מ עולה בקנה אחד עם מהלך ההיסטוריה".

2 סיקים יוצאו מחר להורג באשמת רצח אינדירה גאנדי

רויטר

ניו דלהי. שני סיקים שהוצא נגדם גזר דין מוות על רצח ראש הממשלה אינדירה גאנדי ב־1984, יוצאו מחר להורג בתלייה — נמסר אתמול ממקורות רשמיים.

השניים, סאטוואנט סינג (24), וקיהאר סינג (47), יוצאו להורג בכלא טיהאר בניו דלהי בשעה 8 בבוקר לפי שעון מקומי. גזר הדין יבוצע לאחר שנשיא הודו דחה בקשת חנינה. סנגורו של קיהאר יפנה היום לבית המשפט העליון, ויערער על החלטת הנשיא.

דובר משרד הפנים מסר, כי כוחות הביטחון הועמדו בכוננות עליונה, לאחר שהודלפה הידיעה על ביצוע גזר הדין.

סאטוואנט הוא אחד משני שומרי הראש שהרגו ביריות את גאנדי בביתה ב־31 באוקטובר 84'. השני נורה למוות בידי כוחות הביטחון. קיהאר עובד מדינה לשעבר, הורשע בסיוע לרצח.

בנאזיר בוטו מועמדת יחידה לראשות הממשלה בפקיסטן

רויטר, סי"ץ

איסלמבאד. בנאזיר בוטו נותרה המועמדת היחידה להרכבת ממשלה בפקיסטן, לאחר שראש המפלגה היריבה, הברית הדמוקרטית האיסלאמית, נואז שריף, פרש אתמול מן המירוץ. שריף החליט להתמודד על תפקידו הנוכחי, ראש המיניסטרים של מחוז פונג'אב.

הנשיא, גולאם אישאק חאן, עומד למנות היום את ראש הממשלה המיועד, ולדעת פרשנים פוליטיים, יבחר בבוטו בת ה־35. למפלגת העם הפקיסטנית, שבוטו עומדת בראשה, אין רוב בפרלמנט, אבל כמה מפלגות קטנות הבטיחו לה את תמיכתן.

"חיילי צה"ל היכו אותנו כשביקשנו לא להכות ילד"

סי"ץ

עזה. שתי אחיות ממסדר "האחיות הקטנות של ישו" התלוננו כי חיילי צה"ל התעללו בהן במחנה הפליטים שאטי, כאשר ביקשו למנוע הכאת ילד בן עשר.

ארבע חברות המסדר מוצבות במחנה: שתי ספרדיות, צרפתיה ואיטלקיה. שתיים מהן דיווחו לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית על התקרית שאירעה ב־2 באוקטובר. אך ביקשו שלא לפרסם את שמותיהן. האחות הצרפתיה אמרה, "אנו חוששות שהישראלים יתנקמו בנו ויאלצו אותנו לעזוב. כל חיינו מרוכזים כאן".

"כששמענו את צעקות הכאב של ילד, יצאתי כדי לראות מה מתרחש" סיפרה אחות ספרדיה. לדבריה, הבחינה בשלושה חיילים בג"פים שהיכו את הילד. "צעקתי להם די! אתם לא מתביישים להכות ילד?". ואותו רגע ניגש אליה אחד החיילים, קילל אותה ובעט בה עד שנפלה.

האחות האיטלקיה אמרה, שכאשר הגיעה למקום עמד חייל להכות את האחות השנייה, וחברו התנפל על הילד. אפו של הילד זב דם. "פניתי לחייל בבקשה שיפסיק והגשתי לילד מטפחת. אז עשה החייל תנועה כאילו הוא מבקש לדרוס אותי בג'יפ. הוא היכה אותי עד שהתמוטטתי. לאחר מכן הטילו החיילים רימון גז מדמיע לגינה שלנו", טענה האחות.

שערי מטבע חוץ בנק הפועלים — 30.11.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7117	1.7330	1.7210
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5771	1.5968	1.5855
מרק גרמני	1	0.89	0.94	0.9100	0.9214	0.9139
לירה סטרלינג	1	2.86	3.00	2.9153	2.9517	2.9273
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2664	0.2697	0.2676
ין יפאני	100	1.27	1.33	1.2927	1.3088	1.3007
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8061	0.8161	0.8103
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.12	1.0857	1.0993	1.0922
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2618	0.2651	0.2632
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2436	0.2466	0.2446
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2360	0.2390	0.2372
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3864	0.3912	0.3885
דולר קנדי	1	1.30	1.36	1.3264	1.3430	1.3338
דולר אוסטרלי	1	1.33	1.43	1.3827	1.4000	1.3893
ראנד דר' אפריקאי	1	0.41	0.57	0.6864	0.6949	0.6902
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4339	0.4393	0.4362
שילינג אוסטרי	10	1.27	1.33	1.2942	1.3103	1.2991
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2306	1.2460	1.2354

על היום

1.12.88

רונית מורגנשטרן

ב־1993 עד 1995 צפויים להתגלות בישראל כמאה עד מאתיים חולי איידס מדי שנה, לעומת כ־15 בממוצע בשלוש השנים האחרונות. איידס, מחלת הכשל החיסוני הנרכש, היא מחלה צעירה יחסית. המקרים הראשונים של איידס נתגלו בסוף שנות השבעים, ומעקב פעיל אחריה כמחלה החל בתחילת שנות ה־80. עד היום טרם נמצאה תרופה למחלה הקטלנית ש־70 אחוזים מאלה שחלו בה — מתו, וגם שאר החולים בה צפויים למות, אם לא תימצא בינתיים תרופה. היום מנסים לעבוד בעיקר על דרכי מניעה באמצעות הסברה וחינוך לשינוי ההתנהגות המינית במיוחד בקרב קבוצות הסיכון. במחקר הרפואי מושקע עיקר המאמץ לפיתוח חיסון וקיימת אופטימיות לגבי הסיכוי למציאתו.

עד היום נתגלו כ־110 אלף חולי איידס ברחבי העולם, רובם — כ־70 אלף — בארה"ב. בישראל אובחנו עד היום 71 חולי איידס, מהם 68 גברים. 47 מהם נפטרו. כ־

איידס בתשע שאלות

יום האיידס הבינלאומי. מאזן מעודכן: כ־110 אלף חולי איידס ברחבי העולם, בארץ — 71 חולים וכנראה 4,000 נושאי נוגדנים ● תרופה עדיין לא נמצאה

6,000 איש נבדקו בישראל, 375 מהם נמצאו נושאים את נוגדני המחלה. על כל נשאי המתגלה בבדיקה יש עוד כ־10 נשאים שלא ניגשו לבדיקות. משום כך ההנחה היא שבישראל יש כ־4,000 איש הנושאים את נוגדני מחלת האיידס, רובם צפויים לחלות בה תוך חצי שנה עד 20 שנה וכולם מסוגלים להעביר את המחלה. בשלוש השנים האחרונות לא נצפתה עלייה משמעותית במספר המקרים החדשים שנתגלו בישראל: 16 מקרים חדשים ב־1986, 14 ב־1987 ו־15 עד סוף נובמבר 1988. יש לציין שחלה ירידה של כ־7 אחוזים במספר מקרי ההומוסקסואלים וחולי ההמופיליה שחלו באיידס, אך לעומתם חלה עלייה במספר הנרקומנים שלקו באיידס.

היום, יום האיידס הבינלאומי, במסגרתו ייערכו בישראל פעולות הסברה בערים הגדולות, ינתנו הרצאות באוניברסיטאות וייערכו שיחות בבתי־הספר. מורים, רופאים ונציגי משרד הבריאות ירעננו את הידע וכללי הזהירות. הנה כמה מן השאלות שיישאלו היום, והתשובות אותן אמורים השואלים לקבל.

● **מהי מחלת האיידס?**

האיידס מאופיין על־ידי פגיעה במערכת החיסונית המורידה את התנגדות וחושפת את הנפגע לזיהומים קשים ולהופעת מחלות סרטניות. הפגיעה נגרמת על־ידי נגיף (וירוס) החודר לתאי המערכת החיסונית בדם ובאיברים אחרים.

● **מהם הסימנים העיקריים של המחלה?**

המחלה מתאפיינת בחום ממושך למשך חודשים. עייפות קיצונית, בלוטות נפוחות, חולשה וירידת משקל משמעותית, דלקות חוזרות בריריות בפה, בנרתיק וכן ריאה בלתי שגרתיות המלוות שיעול כבד בלתי פוסק עד קוצר נשימה הולך וגובר. בשלב מאוחר יותר עלולות להופיע מחלות סרטניות.

● **מה מקור הנגיף והמחלה?**

חושבים שהנגיף הוא תוצאה של השתנות נגיף הקיים אצל קופים במרכז אפריקה מבלי שאלו ייגלו סימני חולי.

● **מהם קבוצות הסיכון?**

למעלה מ־90 אחוזים משתייכים לאחת מקבוצות הסיכון: הומוסקסואלים; נרקומנים, חולי המופיליה ואנשים שקיבלו עירויי דם רבים.

● **האם האיידס מתפשט גם מחוץ לקבוצות הסיכון המוכרות?**

למרות שמספרם לפי שעה קטן יחסית, יש עדות ברורה לכך שהזיהום מועבר גם במגע הטרוסקסואלי — מגבר נגוע לאשה, ולהפך.

● **כיצד נדבקים?**

כל הראיות מצביעות שנגיף האיידס עובר במגע ישיר בין זרע לדם או במגע ישיר בין דם לדם. האיידס אינו מועבר באמצעות אוויר, מים, מזון או מגע גופני אקראי. יש להדגיש לגבי מגע מיני, כי המגע המיני המסוכן ביותר הוא מגע מיני חודרני בפי הטבעת, אז יש נטייה לפציעות קטנות והנגיף המופרש בזרע יכול לחדור למחזור הדם.

● **האם נושאי הנגיף ללא סימני מחלה עלולים להעביר המחלה?**

כן, רוב נושאי הנוגדנים של מחלת האיידס אינם חולים במחלה ואינם יודעים על כך שהינם נגועים. כל אדם נגוע עלול להדביק אדם אחר במגע מיני או במגע דם בדם.

● **מה השיטה הטובה ביותר להימנע מהדבקה?**

הטוב ביותר הוא להימנע ממגעים מיניים אקראיים עם אנשים בלתי מוכרים לחלוטין. בכל מקרה מומלץ על שימוש בקונדום המפחית את סכנת ההידבקות. מחקרים חדשים מעידים על כך שקוטלי זרע ממיתים גם את נגיף האיידס. לכן כדאי לצרף גם לקונדום קוטל זרע.

● **האם קיים טיפול במחלה?**

אין עדיין טיפול המבטיח החלמה, אולם חלה התקדמות בפיתוח תרופות נסיוניות כנגד הנגיף וחיזוק המערכת החיסונית, כן חל שיפור בטיפול בזיהומים האופייניים למחלה.

מידע שוטף על האיידס ניתן לקבל בבית חולים קפלן טל' 08-441444, 08-441304 ובוועד למלחמה באיידס, 03-203121.

שיחות חימום על הנילוס

נשיא עיראק, לשעבר סמן קיצוני של חזית הסירוב הערבית ומתנגד תקיף להסכמי קמפ דיוויד, פועל היום להחזרת מצרים לליגה הערבית ומתייצב במרכזה של חזית מתונה

אורי הורוביץ

הביקור שערך השבוע נשיא עיראק סדאם חוסיין בקהיר, היה אולי ביקור פתע אך לאו דווקא מפתיע. ביקור זה לא זכה כמעט לתהודה בתקשורת הישראלית, כמו היה זה ביקור שגרתי, ולא כך הדבר. זהו ביקור ראשון של נשיא עיראק במצרים, מאז חתמה זו על הסכם השלום עם ישראל. אמנם מובארק כבר ביקר מספר פעמים בעיראק, ובאחרונה עשה זאת יחד עם ערפאת, אחרי פיסגת עקבה באוקטובר, אך אם ביקורי מובארק אצל סדאם אינם נחשבים כרבותא גדולה, לא כך יש לראות את ביקור סדאם בקהיר. ביקור זה נערך ביוזמת הנשיא העיראקי ומדיווחים אודותיו עולה, שהנשיא המצרי הופתע מהביקור, עובדה המעלה את חשיבותו.

סדאם, שבא בלווית כמה משריו הבכירים, התקבל בסבר פנים יפות בקהיר. הוא אף נלקח לטיול לילי על ידי מובארק לפירמידות, לבית האופרה החדש ולנילוס. בסך הכל, שהה הנשיא העיראקי 9 שעות בקהיר, אולם שתי שיחותיו עם מובארק והטיול הלילי הדגישו את היחסים המתפתחים בין שתי המדינות. סדאם הדגיש בעת הביקור, שהוא לא שוכח את הסיוע שהעניקה מצרים לעיראק במשך שנות המלחמה עם איראן. אמנם מצרים לא שלחה חיילים (אף שחיילים מצריים מצויים בשבי האיראני), אך שלחה נשק ויועצים צבאיים לעיראק.

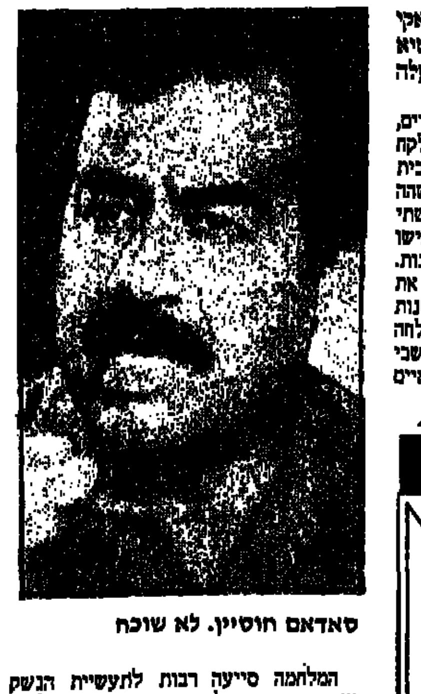

סאדאם חוסיין. לא שוכח

המלחמה סייעה רבות לתעשיית הנשק המצרית, שייצאה לעיראק ציוד במאות מליוני דולרים. במשך כל המלחמה חש סדאם שהוא יכול לבטוח במובארק ולראות בו בן ברית נאמן, כדי כך, שגם לאחר שאיראן כבר הסכימה לקבלת החלטת מועצת הבטחון בנושא הפסקת האש, היו אלו המצרים שהצהירו, כי הם ממשיכים לחשוד בכוונות איראן יותר משעשו זאת העיראקים. את השידוך, אגב, בין שני הצדדים, עשה המלך חוסיין, שהתייצב מראשית המלחמה לצד עיראק.

השבוע, בתום ביקורו במצרים, אמר סדאם כי יעשה הכל להחזרת מצרים לליגה הערבית ולמען השתתפותה בפיסגת ראשי מדינות ערב, המתוכננת לחודש הבא בריאד. ראוי לזכור, כי היה זה סדאם ששימש כסמן קיצוני לחזית הסרוב הערבית, שהוקמה אחרי חתימת הסכמי קמפ־דיוויד, וכי ההחלטה על השעיית מצרים מהליגה הערבית התקבלה בוועידה שהתקיימה בבגדד, ב־78', ואשר העניקה סכומי עתק לירדן ולאש"ף, כדי לחזק את עמידתם נגד מימוש הסכמי קמפ־דיוויד. היום, אותו סדאם חוסין, מגיע למצרים, המחזיקה שגרירות בתל־אביב ומוכיחה — אפילו בשעת מבחן (מלחמת לבנון והאינתיפאדה) נאמנותה להסכם השלום. היום, ציר קהיר־בגדד־רבת עמון־ערפאת הוא איפוא ציר מתון, המחוייב לתהליך המדיני במזרח־התיכון.

מומחים מערביים, שביקרו לאחרונה בעיראק ומכירים היטב את המשטר העיראקי, טוענים שאין זו אותה עיראק שהכירו בשנות ה־70. האנטי־ציונות, האנטי־ישראליות, פחות בוערת בעצמותיהם של שליטי עיראק — המלחמה עם איראן השפיעה עליהם. סדאם אף הכריז שהוא לא יהיה מכשול להסכמים עם ישראל, ומה שיתקבל על־ידי אש"ף ומדינות ערב יהיה מקובל על עיראק. זוהי אמירה מרחיקת־לכת לגבי מדינה שסירבה בשעתו לחתום על הסכמי שביתת הנשק עם ישראל.

נשאלת השאלה, האם השליט העיראקי רק מעמיד פנים, בשל מצוקת המלחמה הנמשכת עם איראן, והאם — לאחר שייחתם הסכם השלום עם איראן — תחזור עיראק לסורה. אף שקשה להתחייב בנדון, הרי עצם הזדהותו הגלויה עם מובארק, ביקורו בקהיר, למרות מחוייבות מובארק לשלום עם ישראל, ביקוריו התכופים של המלך חוסיין, שחתם על הסכם לונדון עם פרס, בארצו, קבלות הפנים החמות לערפאת, שעמד מאחורי החלטות אלג'יר האחרונות, הנתפסות כמתונות, ועוינותו הנמשכת למשטר הסורי — כל אלה הם ציוני דרך, שקשה להתעלם מהם.

השבוע גם שמענו על הכוונה לערוך רפורמות מרחיקות לכת במשטר העיראקי: הנהגת משטר רב־מפלגתי, הענקת חנינה לאסירים פוליטיים וכן רפורמה משקית, הכוללת הסרת פיקוח על המשק, פיקוח לשעת חרום ומעבר לכלכלה פרטית חופשית.

אין ספק, שמובארק חש גאווה רבה על ביקור סדאם בארצו, המחזק את מעמד מצרים בעולם הערבי. חידוש היחסים הדיפלומטיים בשבוע החולף עם אלג'יריה השאיר את סוריה כמעט בבדידות מזהירה מול מצרים. גם לוב חותרת מכבר לחידוש יחסיה עם מצרים. מצרים הוכיחה, את הטענה שהעלה סאדאת בזמנו, שהערבים יחזרו למצרים ולא להיפך. אגב, ישראל יכולה וצריכה לנצל יותר את קשריו המתהדקים של מובארק בעולם הערבי ולהשתמש במצרים כמתווכת בינה לבין הערבים.

לסיכום, ביקור הנשיא העיראקי השבוע בקהיר העניק גושפנקה נוספת לעובדה כי מצרים חזרה להשתלב במעגל הפאן־ערבי. יתרה מזו, מצרים חוזרת לעמוד כמרכז הזירה הערבית, על אף נאמנותה להסכמי השלום עם ישראל, ואי הענותה לדרישת הערבים לבטל הסכמים אלה.

על הפרק

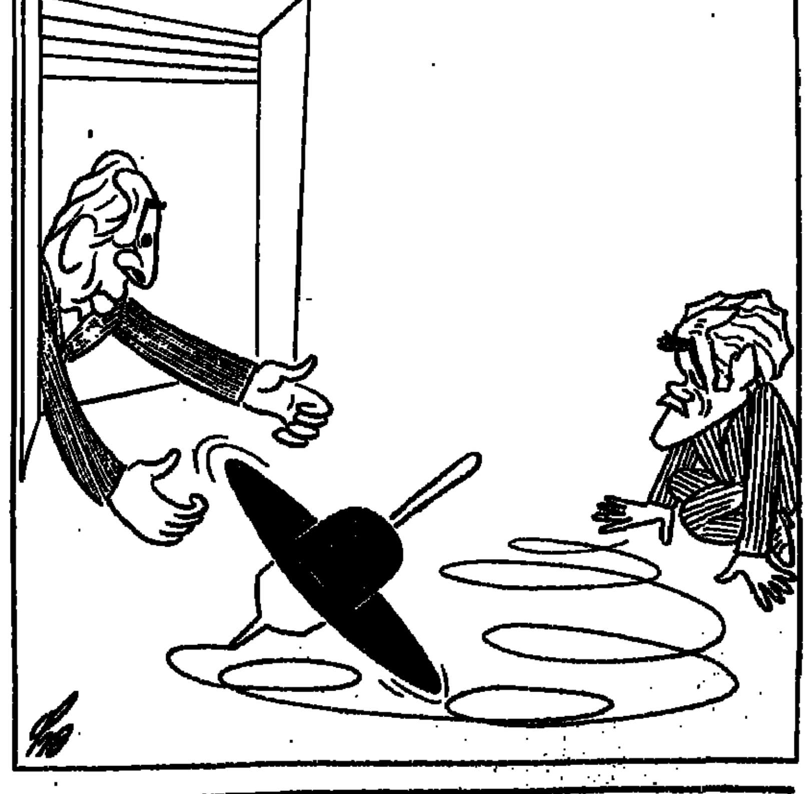

רק שלא יירד גשם

להט. הניצחון בכיס

אריה צוקר

נתן וולוך

קולק. הניצחון בכיס

משה עמירב

טוביה בסקינד

לירושלים, עיר מתחרדת המצביעה — בבחירות לכנסת — בוחרי הצבעה ימניים, יהיה, ככל הנראה, גם בארבעת השנים הקרובות ראש עיר, המזוהה בבירור עם מפלגת העבודה. זהות פוליטית זו, כמו גם גילו המתקדם של ראש העיר, המצוי על סף שנתו ה־80, לא יפריעו לקולק לזכות בתמיכה מרשימה לקדנציה נוספת, וכנראה אחרונה, בראשות הבירה.

קולק, הנהנה מדימוי של ראש עיר מצליח, זכה במערכות הבחירות האחרונות לאמון אישי, שהתבטא בתמיכה ציבורית רחבה. מקורה של תמיכה זו — הן בציבור המזוהה עם המערך והלוויינים שמשמאלה לו, והן מציבור בוחרים המצביע בבחירות לכנסת לליכוד, ואף למפלגות שמימינה לו. הכריזמה הקולקית לא התבטאה רק בהבעת אמון אישי, אלא גם מצאה לה ביטוי בתמיכה ברשימתו של קולק, סיעת "ירושלים אחת".

בבחירות האחרונות, ב־1983, זכתה רשימתו של קולק ברוב מוחלט במועצת העיר, שהתבטא בייצוג מרשים ברמותם של 17 נציגים במועצה, המונה 31 נבחרי ציבור. הליכוד וגוש הימין, שכאמור בבחירות לכנסת נהנים באופן קבוע מתמיכה חזקה, נחלו תבוסה מחפירה. לליכוד יש כיום ארבעה נציגים בלבד במועצת העיר — שפל חסר תקדים, בעוצמתה של המפלגה הגדולה במדינה. בעתיד הקרוב עלול קולק שלא להנות יותר מרוב אוטומטי של אומרי הן במועצת העיר. התחזקות אפשרית של המפלגות החרדיות, מחד גיסא, ועלייה דרסטית במספר המחרימים את הבחירות מקרב התושבים הפלסטינים של העיר, מאידך גיסא, יגרעו מכוחה של רשימתו, "ירושלים אחת".

תושביה הפלסטינים של ירושלים, אם היו ממשים את זכותם להשתתף בבחירות העירוניות, מהווים פוטנציאל אלקטוראלי, המונה כ־10 מנדטים. מסיבות פוליטיות ברורות, נמנעים רובם־ככולם של תושבי מזרח העיר מלהשתתף במערכת הבחירות העירונית, וב־1983 רק 18 אחוז מן הפלסטינים הירושלמים מימשו את זכותם להצביע. אותם מצביעים הביאו ל"ירושלים אחת" שני מנדטים נוספים, שהקנו לקולק שלטון ללא מיצרים במועצת העיר, שלא נפגע גם בעקבות פרישתן של הסיעות החרדיות מהקואליציה העירונית.

אובדן שני נציגים

האינתיפאדה, שהחודש ימלאו שנה להתפרצותה, קבעה עובדה פוליטית חדשה — מזרח ירושלים היא חלק בלתי נפרד מהגדה המערבית ורצועת עזה, והשקט והשלווה ישובו לשרור בה רק כאשר יימצא פתרון כולל למימוש זכויותיהם הלאומיות של הפלסטינים. מציאות פוליטית זו תמצא לה ביטוי בפברואר הקרוב, כאשר, לפי הצפוי, גם המיעוט, שבעבר לקח חלק במערכת הבחירות, יימנע הפעם מלבוא לקלפי. מבחינתה של סיעת "ירושלים אחת", פירושו של דבר אובדן שני נציגים

טדי קולק ימשיך, כנראה, לקדנציה נוספת, אך הדבר לא ימנע את העלייה בייצוג החרדי במועצת עיריית ירושלים

במועצת העיר. חשבון פשוט מראה — אם כן — כי "ירושלים אחת" תאבד את הרוב המוחלט, שממנו היא נהנית כעת במועצת העיר.

הפוטנציאל הגלום ברחוב הערבי הביא את משה עמירב, חבר תנועת שינוי ואיש תנועת החרות לשעבר, לפתוח ביוזמה, שמטרתה הקמת רשימה משותפת ליהודים וערבים. ליוזמה החדשה שותפים פעילים מרצ, מפ"ם, שינוי, ואישים מהתנועה הרפורמית ומתנועת המזרח אל השלום. גם עורך היומון המזרח ירושלמי "אל־פג'ר", חנא סניורה, מסייע — מאחורי הקלעים — בהקמת הרשימה החדשה. יוזמי הרשימה החדשה, שגם בחרו לה שם נאה — "עיר השלום" — מייעדים את ראשות הרשימה לאישיות יהודית, ובמקום השני — פלסטיני תושב מזרח ירושלים.

להוגי הרעיון רעיונות יפים, כמו הקמת עיריית־משנה למזרח העיר, שבראשה יעמוד סגן ראש עיר ערבי. רעיון אחר, שיקום שכונות המצוקה הערביות. אך סיכוייה של הרשימה החדשה, שלמעשה היא עדיין בבחינת תינוק שלא נולד, קלושים, וקשה להניח שאישים ערביים יסכימו להשתבץ ברשימת "עיר השלום". אלה שאולי ישקלו אפשרות זו, ידחו אותה מיד על הסף, לאחר שיעיינו בערך חנא סניורה, שמיד לאחר שהצהיר ב־1987, כי הוא שוקל לעמוד בראש רשימה ערבית עצמאית — חש בניחוח של עשן, שעלה משתי מכוניותיו שנשרפו על־ידי קיצוניים, שאינם מעוניינים בהשתלבותם של הפלסטינים בעירייה הישראלית.

במערכת הבחירות האחרונה לכנסת 31.15 אחוז מתושבי ירושלים נתנו את תמיכתם למפלגות החרדיות והדתיות: יותר מפי שניים מכפי שהדבר קרה בארץ כולה. כוחם של החרדים בירושלים בא לידי ביטוי כבר במערכת הבחירות העירונית, שהתקיימה לפני כחמש שנים, שעה שהחרדים זכו בהישג דומה. הבחירות הקרובות יגדילו את כוחם של הסיעות החרדיות — הן בשל הריבוי הטבעי הגבוה יחסית המאפיין אוכלוסיה זו, והן בשל נטייתו של חלק מהציבור החרדי, המחרים את הבחירות לכנסת, להשתתף בבחירות למועצת העיר: כמו כן, בשל הנסיגה של מה שמכונה ה"סטטוס קוו" בעיר, שיביא יותר ויותר בוחרים חרדים לקלפיות, מכפי שהדבר היה בעבר, כאשר כוחם היחסי עלול לגבור, אם יאופיינו הבחירות למועצת העיר באחוז מצביעים נמוך יחסית. יום קר וגשום, האופייני לחודש פברואר, עלול — אם כן — לגרום לירידה באחוז ההצבעה הכללי ולעלייה בייצוג החרדי במועצת העיר.

לקולק יש זמן

האפשרות הכמעט יחידה לנסות ולבלום את החשיכה החרדית, הצפויה לירושלים בערבי שבת, היא בהקמת חזית משותפת לרצ, מפ"ם, ושינוי, שלפי ניתוח תוצאות הבחירות לכנסת עשויה לגרוף לפחות ארבעה מנדטים.

ראש סיעת רצ בירושלים, אורנן יקותיאלי, שנמנה עם לוחמי החופש החילוני בעיר, מעוניין בהקמת חזית רדיקלית משותפת למפלגתו ולמפ"ם ושינוי, אך דווקא במפ"ם מתקשים להחליט. האפשרות להליכה עצמאית של מפ"ם כלל אינה עומדת על הפרק. במפ"ם עדיין מעוניינים להמשיך ולפעול במסגרת "ירושלים אחת", אך לקולק ולחבריו לא בוער. יש להם זמן.

סימפטום האחדות הלאומית עשוי להתרחש גם במועצת עיריית ירושלים. הליכוד — שאולי יגביר מעט את כוחו במועצת העיר — עשוי להיות שותפו הקואליציוני של קולק. בינתיים, מציג הליכוד מועמד לראשות העיר — שמואל פרסבורגר, הרוקם חלומות דמיוניים להדיח את קולק מתפקידו בעזרת המפלגות החרדיות ולזכות בראשות העיר. סיכוייו של פרסבורגר להגשים את חלומותיו פשוט אינם קיימים. בליכוד מתארגנים כעת להדיח את פרסבורגר ממועמדותו, ו"המחנה הלאומי" עשוי לאמץ את גישתו של חבר־הכנסת רובי ריבלין, הגורס — בצדק — כי אין טעם בהתמודדות מול קולק. הדחה כזו — אם אכן תתרחש — תביא את הליכוד לנהל מערכת בחירות למועצת העירייה בלבד, ובכוחה של התארגנות זו, למרבה הפרדוקס, להציל את ירושלים מהתחרדות קיצונית. בכל מקרה, אם חוק ההסמכות אכן יתקבל, ירושלים תהיה העיר הראשונה שבה יסגרו בתי הקולנוע בערבי שבת. על כך יש קונצנזוס, הן בסיעת "ירושלים אחת" והן בליכוד.

אתגר ללא סערה

גוראל. הניצחון בכיס

יהודית נאות

רמי דותן

...י מנדל

...לי המפלגות השונות יודעים ...טב, כי הדרך לראשות עיריית ...פה הינה תלול ביותר וכמעט בלתי ...יר, כשמדובר במועמד שאינו ...זוהה עם חיפה „האדומה". ואף על ...כן, עובדה זו אינה מרפה מאישים ...ונים מלנסות ולזכות בתפקיד. ...די אחרים זהו עניין של אתגר, ...ורים ניסיון פוליטי. עד כה הודיעו ...פה על התמודדותם: ראש העיר ...יוסי אריה גוראל שירוץ מטעם ...לגתו, המערך, תא"ל (מיל) רמי ...ן מטעם הליכוד, פרופ' יהודית ...ות מטעם שינוי ממלגת המרכז, ...יר מנחם נריקס שירוץ לראשונה ...פקיד, בראש רשימת „צעירים ...ען חיפה".

...שים אלה מכינים המתמודדים ...תם את „שיעורי הבית", עורכים חוגי־ ...ת ומסעי הבחירות, אולם שומרים עדיין ...פרופיל נמוך. כמו בבחירות „הגדו־ ...לות" לכנסת, כך בבחירות המוניציפליות, ...שה היא שיש עדיין זמן. לדעת ...ותיקים, לא צפוי מאבק סוער בין ...מבקשים לעצמם את כתר ראש העיר, ...שבסתר ליבם יודעים המתמודדים כי ...רבון בעצם מכור לטובת גוראל, ...ידוע מכור, לידוע הוא גם משעמם. את ...יקים „לפלפל", סיפקו עד כה האירועים ...טים בתוך סניף חירות בחיפה, ...די שמועמד מטעמם לראשות העיר. ...אך במערך הוסכם על הכל כי אריה ...ירוץ כשלישית כנציג מפלגתו, הרי שבסניף חירות יש הרואים עדיין את ההתמודדות הפנימית לתפקיד כפתוחה.

בסניף חירות בחיפה החלו לדבר על מועמד לראשות העיר עוד בשלהי החורף האחרון. בסוף חודש אפריל, התקיימו הבחירות בהן ניבחר ח"כ לשעבר מאיר כהן אבידוב כמועמד הליכוד. בחודשים

חיפה: פעילי הליכוד רואים ב"כיבוש" מעוז המערך אתגר מיוחד ונאבקים על נציגם; במערך משוכנעים שהניצחון מונח בכיס של גוראל

אחר־כך, שיגר אבידוב מכתב ליו"ר מזכירות תנועת החירות, השר משה ארנס, והודיע לו כי החליט להסיר את מועמדותו. "כיוון שנמסר ברבים, כי הגשת מועמדותי לראשות העיר אמורה היתה לשמש כחלוף לתפקידי בכנסת, אם לא אכחד לה", כתב אבידוב בנימוקי פרישתו או לצורך תעסוקה ופרנסה, כדי להרחיק לזות שפתיים מרושעת של כלי התקשורת וחברים בתנועת החירות, החלטתי להסיר את מועמדותי".

צעדו של מאיר כהן אבידוב נתקבל בשביעות רצון בקרב האופוזיציה שב־סניף. מנגד, החליט המטה המוניציפלי של הליכוד להציב את תא"ל (מיל) רמי דותן כמועמד לראשות העיר. הבחירה בדותן, שהוצג באחרונה על־ידי הליברלים לתפקיד, אמורה היתה לרצות חלק מחברי סניף חירות בחיפה הנימנים עם האופוזיציה. עם הצבתו לתפקיד החל דותן לגבש לעצמו אסטרטגיית הבחירות, כשהוא נעזר באיש יחסי הציבור, יעקב בן שאול, המשתייך לאופוזיציה בסניף חירות בחיפה.

עוד זה מגבש, הודיע חבר אחר בסניף, עמרם אדרי, המשמש כמנהל כוח האדם בחברת עמידר, כי גם הוא רואה עצמו כמועמד. תומכיו, וחברים נוספים בסניף, החלו להשמיע את קולם נגד דותן, וטענו כי הסניף צריך לקבוע מי יהיה המועמד לראשות העיר, ולא המטה המוניציפלי שבמצודת זאב. אדרי איים, שאם לא יערכו בחירות בסניף לתפקיד, ירוץ ברשימה עצמאית. הוא גם הציע לרמי דותן להציג את מועמדותו שלו בבחירות בסניף.

חוסר ודאות

בסניף חירות בחיפה נוצר איפוא חוסר ודאות, כשמצד אחד רואה עצמו דותן כמועמד לייצג את הליכוד בבחירות לראשות עיריית חיפה, ופועל בהתאם, ומנגד אומרים לו המוסדות הרשמיים בסניף — עדיין אינך האיש. לא מן הנימנע איפוא, שחברים בחירות יתבעו יותר מושבים במועצת העיר, תמורת הסכמתם לראות בדותן כמועמד הליכוד.

גם הבחירות הקודמות לראשותה עיר

(המשך בעמ' 14)

מתחרים בלהט

תל־אביב: אריה צוקר, נתן וולוך ויצחק ארצי טוענים שהם ינהלו את העיר טוב יותר, אבל כמעט כולם מחמיאים ל"מלך"

ורד לוי

המשחק מכור. הכל יודעים. ובכל זאת, בתדירות של אחת לשבוע, מגיחים לאחרונה מתחרים פוטנציאליים לצ'יץ'.

כל אחד מהם מודע, במובן מסויים, לסיכוייו הקלושים לנצח במלחמה את המלך של תל־אביב. כל אחד, בתורו, מרגיש חובה לא ברורה לציין ולהדגיש — כעובדה שלא ניתנת לערעור — את הכריזמה, הכישרון והלהט הכובש של שלמה להט. בדרך כלל הדברים נאמרים ממש בתחילת השיחה, כמין מיקדמה אפולוגטית כפייתית בטרם היציאה למיתקפה על "הדברים החשובים באמת, בדם צ'יץ' נוטל". כשלוחצים אותם לשנייה קצת יותר, יודו הקנדידטים בינם לבינם, שיש משהו מעט פאתטי במצבם. מכאן ואילך, קורא כל אחד מכוח מערכת הערכים האישית שלו, אמונותיו, ומידת היכולת הטמונה בו את מיקומו האובייקטיבי במרחב.

נתן וולוך למשל, (עבודה) מציג עצמו כאדם שמאמין בעצמו ובעניין. צריך להאמין שיש סיכוי, הוא אומר, ושישנו עוד מישהו שיכול לעשות את העבודה לא פחות טוב מלהט. וולוך, בן־51, 15 שנה חבר במועצת עיריית תל־אביב, 25 שנה עוסק בתחומים מוניציפליים, לשעבר — מנהל לישכת המס בתל־אביב. בעל תואר שני בכלכלה + השכלה משפטית חלקית. ב־5 השנים האחרונות משמש כסגן ראש העיר. "אני נחשב להצלחה גדולה בנושאים שהופקדו בידי", אומר וולוך בנועם. ומסביר למה, לדעתו, יוכל להיות ראש עיר טוב יותר מצ'יץ': "צ'יץ' הוא ליכודניק, לא יעזור שום דבר, בבסיסו הוא ליכוד. מכאן נובע שיש בינינו חילוקי דיעות אידיאולוגיים־מהותיים וסדרי עדיפויות שונים לחלוטין. אני אשים את הרגש על הפרט ועל איכות החיים. מפעלי ראווה נוצצים יחכו לימים שבהם יצטברו עודפי כספים בקופת העירייה".

גם השאלה — למה בעצם הוא חושב שמגיע לו להיות ראש עיר — אינה מכניסה את וולוך ללחץ מיוחד. נבחרתי ברוב גדול ומרשים של 74 אחוז על־ידי מועצת המפלגה שלי, הוא מזכיר, וזה אומר דרשני. את דעתו על שלמה להט כראש עירייה מסכם נתן וולוך במשפט: "הגיע הזמן להחליף אותו". וזה מה שיש לו להגיד על שני המועמדים המתחרים הנוספים: על אריה צוקר — "היינו יחד בסיעה, כאופוזיציונר אני חושב שהוא עושה את מלאכתו. על יצחק ארצי — "הוא איש נעים הליכות."

ידע למנוע

ארצי מצידו מפרגן לוולוך קצת פחות. בהתחלה הוא מבקש רשות לא להגיב על השאלה — מה דעתך על המתחרים האחרים. בסוף, כשהוא מסכים בכל זאת, זה מה שהוא אומר ביחס לוולוך: "נפוליאון אמר פעם — 'כל טירון נושא בתרמילו את שרביט המרשל...'". יצחק ארצי, (ליברלים עצמאיים — שינוי) בן־68, 15 שנים בעירייה. רואה עצמו כאדם בעל ניסיון ציבורי רב, כושר עבודה מעולה, הבנה, יחסי תקשורת טובים עם הציבור ומוטיבציה גבוהה. שילוב זה, לדעת ארצי, הופך אותו לבר תחרות עם שלמה להט ולכשיר לתפקיד ראש העירייה. ארצי היה מופקד על מוסדות התרבות והפנאי בעירייה ואת הנקודה הזאת הוא מאד רוצה להדגיש — "אני זוקף לזכותי את המהפיכה התרבותית שהתחוללה בתל־אביב, את כל מה שיש כיום בעיר בימי שישי ושבת, אני יזמתי ואיפשרתי", הוא אומר. ארצי, עורך־דין במקצועו ובעל השכלה משלימה בפילוסופיה וספרות, חבר בהנהלת העירייה ולשעבר — אומבודסמן בעירייה.

את היתרון היחסי שלו על צ'יץ' הוא רואה בתחומים הבאים: א. יכולת להנהיג דמוקרטיה מוניציפלית אמיתית. ב. הכנסת המימד האנושי לשיקולים ולסדרי העדיפויות במקום חוקים דרקוניים למיניהם. ג. משק כספים מסודר ותקין.

דעתו על צ'יץ' כראש עירייה נשמעת עם זאת חיובית למדי. אני חושב שהוא ראש עיר טוב, נמרץ, דינמי, שעשה הרבה לקידום ענייני העיר, מדגיש ארצי. אבל — הכל בא על חשבון האיזון התקציבי והדמוקרטיה העירונית, דברים שכאמור, הוא בעצמו ידע איך למנוע. ביחס להערכת סיכוייו הריאליים, גם ארצי כמו וולוך רוצה מאוד להאמין. אני מודע למציאות הפוליטית, סיכויים של אדם ממפלגה קטנה קטנים. "אבל זה לא ימנע ממני להציג עצמי", הוא מצהיר.

לרץ לראשות העירייה מטעם מפ"ם, אריה צוקר, ארצי מוכן לפרגן הרבה יותר — "הוא אופוזיציונר מצויין, במשך השנים שהוא חבר במועצה היה דוגמה ומופת לאופוזיציה באשר היא."

(המשך בעמ' 14)

למה מגיע לך?

למה אתה חושב שמגיע לך להיות שוב ראש עיר?

צ'יץ': "אין ספק שבשנות כהונתי כראש עיריית תל־אביב־יפו שיניתי את פניה של העיר. בעבר אנשים התביישו בהיותם תל־אביביים, היום הם גאים לומר — אני תל־אביבי. צעירים חוזרים ללב תל־אביב שהפך אזור שוקק ומבוקש. שכונות הדרום זכו לטיפול ללא אח ורע בתולדות העיר. מערכת החינוך שלנו היא מעל ומעבר לכל סטנדרט של משרד החינוך. כיום יש לנו מערכת חינוך הטובה במדינה. הדברים אמורים הן לגבי החינוך הפורמלי והן לגבי החינוך המשלים. חיי התרבות בעיר הפכו לשם דבר בארץ ובעולם. לאור הידע שלי, הניסיון שצברתי בנהלך כהונתי, יכולתי, האהבה שלי לעיר ולעבודתי — אני מסוגל לתרום לתל־אביב־יפו יותר מאחרים."

מה ישתנה ומה יישאר כשם שהיה בתל־אביב מבחינת סדרי עדיפויות ומדיניות?

"אין ספק שנמשיך לפעול בתחומים בהם התחלנו כמו למשל שיקום שכונת עג'מי ביפו ושכונות אחרות בעיר. חשוב לפעול באינטנסיביות להקלת מצוקת החנייה והתנועה, להמשיך לטפל בפרט, ולהמשיך לתת עדיפות לנושא החינוך. נעשה את כל שעשינו אך מאחר ותמיד יש מקום לשיפור, אשתדל ללמוד מהניסיון הרב ולעשות הכל טוב יותר, למרות שגם עד כה פעולתי היתה מוצלחת למדי."

איך היית מעריך את סיכוייך בבחירות הקרובות?

"לאור פעולתי עד כה למען כל תושבי תל־אביב, אני מאמין כי אזכה לאמון מחודש מכלל התושבים בעיר, הנמנים על כל גוני הקשת הפוליטית."

מה דעתך על מתחריך, בשלב זה, צוקר וולוך וארצי?

"שמחתי על שיתוף הפעולה במועצה האחרונה עם שלושתם. מי כחבר הנהלת העירייה ומי באופוזיציה. אני מקווה ששיתוף הפעולה הפורה יימשך גם לאחר הבחירות..."

ורד לוי

אתג"ר — השקעה לטווח ארוך

תכנית אתג"ר שנועדה להגביר את מעורבות האמהות בחינוך האינטלקטואלי של ילדיהן מוכיחה את עצמה: הישגי ילדי התכנית גבוהים מהישגי אחרים, האמהות זוכות להערכה גבוהה יותר במשפחתן • משרד החינוך מחפש שותפים להשקעה

תוכניתו של „המכון לחקר הטיפוח בחינוך" להדרכת אמהות לגיל הרך כיצד להכין את ילדיהן לבית־הספר מתורגמת עתה לערבית־ברברית, כדי שאפשר יהיה להפעילה בקרב אמהות ממרוקו, שהיגרו לארץ, כך מספרת ד"ר אבימה לומברד, המנהלת המדעית של תוכנית האתג"ר („הדרכת אמהות תינוקותית לגיל הרך").

בשנים האחרונות הפכה תוכנית ה־אתג"ר לסחורת יצוא. אנשי מכון הטיפוח שליד בית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית עורכים מדי שנה סדנה בינ־לאומית להדרכת מומחים ומומחיות לגיל הרך כדי שיידעו כיצד להפעיל בארצותיהם את התוכנית. התוכנית וחומרי ה־לימוד תורגמו לאנגלית, ספרדית, צרפתית, וערבית והיא מופעלת בקרב 3,5000 משפחות בארצות־הברית, קנדה, דרום אפריקה, תורכיה והולנד. גם גרמניה תצטרף לתוכנית במגמה להפעילה בקרב ילדיהם של מהגרים תורכים.

מטרותיה של התוכנית היא להגביר את מעורבות האמהות בחינוך האינטלקטואלי של ילדיהן ולקדם את מוכנותם של ה־ילדים לבית־הספר. מדי שבוע מקבלת האם חוברות עבודה ועזרים פשוטים. חומר הלימודים מובנה ומדורג והוא מעשיר ומשפר את הלשון, היכולת לקשיב, להבחין ולחשוב באורח הגיוני. במהלך עבודתה, הנמשכת שלוש שנים, נוכחת האם לדעת כי היא מורה טובה למדי. היזון חוזר חיובי מצד הילד מעודד את האם להמשיך במעורבותה.

הילדים הפכו לסקרנים

מחקריה של ד"ר אבימה לומברד בישראל הוכיחו, כי הישגי הילדים שנהנו מהדרכת אמותיהם היו גבוהים ויציבים יותר מאשר הישגיהם של ילדים שקיבלו הדרכה מן הגננות, לפי אותה תוכנית. ממצאים אלה חזרו על עצמם גם כאשר הגיעו הילדים לכיתה ה'. הילדים שנהנו מן התוכנית הפכו לסקרנים ורהוטים. מורות שקיבלו את ילדי האתג"ר מצאו, כי הקשב גדל. הם מסוגלים להחזיק עיפרון, לסמן, לכתוב, לגזור ולצייר. 90 אחוזים מן המשפחות שהשתתפו בתוכנית רואים בה „התנסות חיובית". האמהות למדו להיות פתוחות וחמות יותר כלפי הצרכים ה־אינטלקטואליים והרגשיים של הילד. הדימוי שלהן השתנה לטובה משום שבני המשפחה גילו הערכה גדולה יותר כלפיהן מאז הפכו למורות של ילדיהן. עלה גם השתתפות האמהות בפעילויות שמחוץ למשפחה. יותר אמהות משתתפות בקורסים לקידומן האישי ובפעילויות של הקהילה.

מאז החל משרד החינוך להפעיל את תכנית הרווחה שלו, לפני 13 שנים, הפכה תוכנית האתג"ר לפנינה שבכתר פעולות הטיפוח. בשנות השיא של ביצוע התוכנית, בשנים 1982־1984 הגיע מספר המשפחות שנהנו מן התוכנית במאה שכונות או יישובים ל־15,000.

ואולם, חרף ההצלחה הבינלאומית והמקומית מספר המשפחות הנהנות מן התוכנית בישראל נמצא בירידה. כיום פועלות במסגרתה 10,000 משפחות בלבד — אומרת מנהלת התוכנית בישראל, שרה ליאור. לדבריה, לא קיצצו תקציבי הרווחה של משרד החינוך, אבל כוח הקנייה שלהם ירד. מנהל האגף לטיפוח ורווחה במשרד החינוך, ד"ר אברהם לוי, מאשר: מאז הונהג פרויקט הרווחה, ב־1975, נשחק כוח הקנייה שלו לפחות במחצית. במקביל, גדלו הוצאות תוכנית האתג"ר ב־35 אחוזים שעה שהאוצר מכיר בהתייקרות של 17־18 אחוזים.

מחפשים חידושים

ועדות היגוי שכונתיות מחליטות כיצד להפעיל את פרויקט הרווחה. מחמת מחסור במשאבים, אומר ד"ר לוי, מתנהלים שם ויכוחים אינסופיים בדבר השאלה את מי להעדיף, את הגיל הרך, גיל בית־הספר היסודי התיכון או הנוער שמחוץ למסגרות? החלטות ועדות ההיגוי, אומרת שרה ליאור, מתקבלות כתוצאה מלחצים ופשרות. אנשי משרד החינוך, ולעתים גם חברים בוועדות ההיגוי השכונתיות מחפשים „חידושים". חידוש הוא חשוב, אבל אין הוא יכול לשמש קנה מידה לקביעת ערכה של תוכנית. תמיד החידושים מעדיפים תוכניות קטנות על פני תוכניות ותיקות שהוכיחו את עצמן.

בתוכניות לגיל הרך מושקעת השנה במתנ"ס ירושלים כמוצעת מתקציבי פרויקט הרווחה, 750,000 מתוך 1,500,000 שקלים. חרף ההשקעה הגדולה, יחסית, אומרת מרכזת האתג"ר בירושלים, מלכה מלמד, ירד מספר המשפחות הנהנות בחודש האחרון מ־1,700 ל־1,200.

מנהל מתנ"ס תלפיות מזרח, יחיאל לוי, מספר כי משרד החינוך התכוון למשוך את ידו מהפעלת האתג"ר בשכונה, אבל השר נבון נענה לבקשת התושבים ו„מצא" 20,000 שקלים שהצילו את התוכנית. השנה דורש המתנ"ס מן האמהות להשתתף ב־300 מתוך 500 השקלים שעולה התוכנית לשנה למשפחה. בשכונה קיים פוטנציאל של 160 אמהות, אך משתתפות 60 בלבד. כתוצאה מן הדרישה שהורים יממנו 60 אחוזים מן התוכנית, נשרו רבע מן הנרשמים בהתחלת השנה.

אתי שטרית, אם לילדה ערנית וביישנית טוענת, שיש להפוך את האתג"ר לתוכנית חובה לכל האמהות בישראל. במשרד המשפטים בו היא עובדת, התקנאו בה עמיתיה וצילמו את חומרי הלימוד. האם נרקיס שלמה מאמינה, כי מה שלמדה ביחס לביתה הבכורה יעזור לה בחינוכם של ילדיה הבאים. ציון, אחד מן האבות הבודדים המשתתפים בהפעלת התוכנית, מאמין כי השקעה בבתו עכשיו היא בבחינת השקעה לעתיד. מפרותיה ייהנו מאוחר יותר המורות בבית־הספר, ההורים, הילדים ואחיהם.

הממונה המחוזי על פרויקט הרווחה והטיפוח בירושלים, אשר חביב, מודיע נחרצות: תוך שלוש שנים נצא מתלפיות מזרח. זו אינה שכונה זקוקה לשיקום. משרד החינוך מחפש שותפים לתוכניותיו, כמו העירייה, קרנות שונות והחברה למתנ"סים. נוכח מצוקת התקציב אין מנוס מקביעת סולם עדיפויות: קריית מנחם, עיר גנים, מורשה, גילה והקטמונים יועדפו על פני תלפיות מזרח. לא יהיה מנוס מהכבדת העול על המבוססים, יחסית, כך שהם יממנו את רוב התוכנית או את כולה. במסגרת הנוכחית של התקציב אשר חביב איננו סבור, שמשרד החינוך צריך להשקיע את מרבית תקציב פרויקט הרווחה בתוכניות לגיל הרך.

אם מלמדת את בנה לפי תוכנית אתג"ר • הילדים שנהנו מהתוכניות הפכו לסקרנים ורהוטים

„היתה שותפות גורל"

פלה יצחקי, פגישות מחודשות • ערך אלכס זהבי • צייר את העטיפה אשר בר־אמת • ספרית פועלים 1988, 132 עמודים

את דרכה כמחנכת החלה פלה יצחקי, ממייסדות קיבוץ עברון, כמדריכה בחברת נוער שהגיעה לקיבוצה ב־1948, היא שנת ייסוד המדינה. אותה חברה היתה מורכבת מילדים יתומים מפולין ומהונגריה, אשר הגיעו ארצה באונייה „יציאת אירופה" („אקסודוס"), דרך בתי־הילדים של תנועת השומר הצעיר, חברת הילדים השנייה שהדריכה פלה יצחקי, ב־1951, היתה מורכבת מילדי מעברות, שהגיעו עם הוריהם בעלייה הגדולה מעיראק. חברת הנוער השלישית היתה מורכבת מבני נוער, אשר הגיעו ב־1956, מפולין ומהונגריה, אחרי המרד ההונגרי.

לאורך ארבעים השנים שחלפו מאז חברת הנוער הראשונה שלה שמרה פלה יצחקי על קשרים עם חניכיה, אולי גם בזכות העובדה שהיא מילאה וממלאת עד עתה תפקיד מרכזי כאחראית לטיפול בחברות הנוער, תחילה בקיבוץ הארצי, ועתה בברית התנועה הקיבוצית. הספר שלפנינו מתעד זכרונות ופגישות מחודשות עם סיפוריהם של חניכי עליית הנוער בקיבוץ עברון. פלה יצחקי ביקשה לדעת „היכן טעינו והיכן הצלחנו". הכישלון הגדול של הקיבוץ ביחס לחברות הנוער לא היה בכך שרובם לא נשארו בקיבוץ. הכישלון הגדול היה בכך שהלהט הציוני אשר אפיין את דור המייסדים לא בער בלבם של בני דור הבנים. זוהי הסיבה לניכור הכבד ששרר בין בני הקיבוץ לבני עליית הנוער.

„תמיד חיינו בתנאים הקשים ביותר עם היתומים האחרים, מספר קלמן, חניך חברת הנוער הראשונה, אך תמיד היתה בינינו שותפות גורל. עם ילדי הקיבוץ הרגשנו שונים, מסכנים, עצובים". יחס מנוכר זה נשמר גם כאשר בני עליית הנוער לא היו פליטי שואה, אלא ילדים מבתים טובים ומסודרים, שהגיעו ארצה מפולין ומהונגריה ב־1956. „תארי לעצמך, מספר אילן, כאשר הייתי נכנס למעגל הריקודים עליד בת קיבוץ, היא היתה עוברת מיד למעגל אחר. זה קרה תמיד תמיד".

אבל לא זה העיקר. העיקר הוא בהצגת דמותו של הקיבוץ כגורם מחנך באמצעות מעשיו בקולקטיב. בחורף תש"ט ששטף נחל הגעתון את הבדונים של מעברת נהריה. לאחר התראה של שעות אחדות היה קיבוץ עברון ערוך לקליטת מאה איש, ודאג להם לקורת גג, מיטות ומזון. הנמצאים כיום בעשור השישי לחייהם, מספרים כי באותם ימים נוכחו לדעת שעזרה הדדית היא מושג ממשי. בעיניהם ראו כיצד חברים עוברים לגור בבתי חבריהם כדי לפנות מקום לעולים. כוחו המחנך של הקיבוץ התבטא בכך שהוא הפך את העולים לבני הארץ. דרך החינוך הקיבוצי הם ספגו את ההווי, השירים הריקודים, הטיולים וחיי תנועת הנוער. בניהם של אותם חניכים לא סבלו מיתם סמכותי של ההורים, קיבלו חינוך תיכוני מסודר, ולעתים גם חינוך גבוה. בנותיהם שירתו בצה"ל ובניהם התנדבו ליחידות קרביות.

ספרה של פלה יצחקי איננו מתיימר להיות ספרות. לשונו פשוטה וישירה זהו מסמך אנושי ואישי, אשר עשוי לשמש חומר גלם לכותבי ההיסטוריה של הקיבוץ ותרומתו לקליטת העולים ולמיזוגם בחברה הישראלית.

שלגיה עם כל הגמדים

מנהלה האמנותי של להקת המחול „תמרי", אמיר קולבן, יעלה בחנוכה את סיפורה של שלגיה. במופע תמלא אותה רקדנית, נועה לדר, הן את תפקיד האם האמיתית והן את תפקיד האם החורגת. אמיר קולבן ימלא גם הוא שני תפקידים, את תפקיד הצייד ואת תפקיד האב.

איחוד הדמויות או למען הדיוק, צמיחתה של האם הרעה מתוך האם הטובה, מעיד על הבנה עמוקה של מהות האגדה. כוחה של שלגיה, ככוחן של אגדות אחרות שנתחברו בידי האחים גרים, הוא בשרטוט דמויות חדות, אשר מאפשרות לילד להגדיר את יחסו אליהן ללא לבטים. קל לו לשנוא את האם החורגת בהצגה או בסיפור יותר מאשר את אמו האמיתית, זו שהיא גם הפייה הטובה שלו, אך גם המכשפה, המכה, הגורמת לקנאה ולסכסוכים בינו לבין אחיו ובינו לבין אביו. האיום של האם „הרעה" על הילד הצופה במופע או מאזין לסיפור מתעמעם בשל תחושת הריחוק במקום ובזמן. מגיל חמש ומעלה הילד איננו מתייחס לאגדה כאל סיפור ריאליסטי. אמנם הוא מוכן לשהות בעולם האגדה, אך גם מסוגל לחזור מיד לקרקע המציאות. כאשר ההורים מספרים לו אגדה או לוקחים אותו למופע אמנותי כמו שלגיה, הם מאותתים לו, שהם מוכנים לקבל את עולמו הפנימי, הדימיוני, ובכך לחזק את בטחונו באהבתם, חרף יחסיו הדו־ערכיים אליהם.

בספרו „קסמן של אגדות" טוען פרופ' ברונו בטלהיים, כי באורח בלתי מודע ממלא הצייד את תפקיד האב. מי לבד מן האב יראה כאילו הוא נכנע למרות האם החורגת, ואף על פי כן הוא ממרה את פיה למען בתו? אך מה שלא רשאים לעשות האב או בן צלם דמותו, הצייד, ומה שלא יכולים לעשות הגמדים, בני בלי שם ובני בלי גיל ומין, מסוגל לעשות הנסיך: להכיר בנשיותה הבוגרת, ולהיות הגבר בחייה. אם תרצו, הרי שבשביל שלגיה יהווה הנסיך המשך וניגוד של אביה. ומכל מקום, „הפחד" שתעורר הצגת שלגיה בבניכם ובנותיכם הרכים הם כאין ואפס לעומת פחדיהם האמיתיים, מן החרשות, ומסביבתם האנושית הקרובה. אמנות יכולה לזכך ולהאיר, ולו גם בדרך בלתי מודעת, את עולמו הפנימי הסבוך של הילד.

מיועד לבני 5־10 ולהורים.

גם האם האמיתית וגם האם החורגת. (צילום: רון נעמן)

מפולת ערכים

דב בר־ניר

קיים הבדל קובע בין המהפך הפוליטי ב־1977 לבין מה שניתן לקראו במהפך רוטשיניגשי, בעקבות הבחירות לכנסת הי"ב, לא אגזים, דומני, אם אומר שמיליון הבוחרים שהלכו על הליכוד ובעלי־בריתו הישנים והחדשים, שרויים עתה ממש במרה שחורה. חשים הם שחשך עולמם, שכל השקפת עולמם היתה כלא היתה, וכי אין עוד כמעט תקנה למה שקראו פעם תנועת העבודה, על מערכת ערכיה ומפעליה. קם לעיניהם מעין גולם עממי וחרדי על יוצרו, ומה שלא תעשה מפלגת העבודה — בין בדייר־מישנה בממשלת שמיר, ובין באופוזיציה — מכבש ימני־חרדי יורוש וימחץ את שארית מורשתנו ופועלית עד עפר. הגיעו הדברים עד כדי כך, שרבים וטובים שואלים את עצמם, אם עבודת דורות לא ירדה לטמיון; אם פיסחים ועיוורים מן הימין אינם מוליכים אותנו בששון לאבדון לאומי, ואם נלמד לקח בדרך הקשה: לא יחלוף דור תמים עד שהחברה הישראלית תשוב לאיתנה, שוב שפויה ומתקדמת.

אמנם כן: אם מפלגת העבודה, ברוב „ריאליזם" ו„פרגמאטיזם", תחליט בסופו של דבר, להיות גלגל חמישי בממשלת שמיר — כל האמור, יתאמת כנראה, במציאות ישראלית עכורה. לעומת זאת, אם תכריע העבודה בכיוון האופוזיציה, גם או לא די יהיה באופוזיציה פרלמנטרית — אפילו יתלווה הדבר באגיטציה ציבורית נאותה — אלא אם כן יתלווה הדבר במעשה חינוכי אדיר בקרב חלקי אוכלוסייה רבים מאוד, שאטמו עד כה אוזניהם לקריאתה. אין להעלות על הדעת מעשה חינוכי כזה, אלא אם כן — כדברי מארקס בשעתו — לא יחנכו המחנכים תחילה את עצמם מחדש.

סלו, למשל, פעיל הקרוי רגיל במפלגת העבודה: הוא ימלמל בפניך, כי דבק מילו „בערכי תנועת העבודה". כשתשאלו אותו, האם פירוש הדבר „אני מאמין" סוציאליסטי בעל תוכן של ממש. זיקה לשוויון, אמונה בדרכו של משק הפועלים, תנועת המושבים, התנועה הקיבוצית, חברת העובדים, ועוד — יתגלה לעיני כל, שהוא שרוי במבוכה עמוקה. זאת, משום שאין הוא מאמין אפילו למשמע־אוזניו־הוא, כי למעשה נפל קורבן לתעמולת היריב, נוסח „הכלכלה החופשית", יוזמה פרטית בלתי מרוסנת, בריאות ממלכתית, או אף פרטית, ועוד. זוהי מפולת פסיכולוגית וערכית עמוקה, זוהי תחושה, שגם אם תורת תנועת העבודה היתה תקפה בעבר, עבר עתה זמנה ובטל קורבנה. בעיני האנשים השרויים כאמור במרה שחורה, זו כמעט „אדמה חרוכה". חלל ריק, שתוכן מילולי אינו משכיל עוד למלאו.

רק תוכנית מקיפה, מוחשית ומובנת לאזרח מן השורה תוכל להעלות מחדש את קרנה של מפלגת העבודה בקרב הציבור

אין תקנה למצב זה (ש„תוכנית 4 השנים" של מפלגת העבודה, בתשרידיה, לא באה להעלות לו ארוכה) אלא אם כן יקבלו ערכי תנועת העבודה תוכן ממשי חדש, מעודכן מאוד לעידננו, מובן מאוד לאזרח מן השורה, מעוגן יפה במציאותנו החברתית, הכלכלית, התרבותית, הרוחנית. זוהי האלטרנטיבה היחידה, שעשויה לחלצנו מדכאוננו. כאמור, היא חייבת להיות מעוגנת היטב במציאות חיינו הלאומיים, בניתוח חברתי מהימן, במה שהצרפתים קוראים PROJET DE SOCIÉTÉ, כלומר: תוכנית פומבית לחברה ישראלית חדשה ומחודשת. היא חייבת להשיב על בעיות שונות — החל מן „הלוקש" העלוב של רוב השכירים, דרך שיתוף ממש מאוד של המוני האורחים בכל מערכות המשק והחברה, תוך ביצור משק לאומי מעורב, שבו יפרחו וישגשגו כל הצורות הפלורליסטיות של הכלכלה הלאומית, החל מן המשק הפרטי וכלה במשק ציבורי ושיתופי, בכיוון תכנון מרוחק ומתוכנן מטעם המדינה. חייבים לגולל בפני העם פרספקטיבה אחרת של מדיניות שלום, של מדיניות רווחה, של חברה סולידארית יותר, של סוציאליזם קונקרטי מאוד, שיענה לצרכי עיירות הפיתוח, שכונות העריים, שמונים אחוזי השכירים במשק, הגימלאים, התלמידים והסטודנטים.

הכוונה אינה למליצה, אלא לתוכניות מוחשיות, המעובדות היטב־היטב בידי אנשי הגות ומעשה, סוציולוגים, כלכלנים, אנשי ספרות ואמנות. כל אלה, בתנאי אחד ויחיד: שמפלגת העבודה עוברת לאופוזיציה לוחמת, שהיא תוסיף ידיאחים לשאר מפלגות השמאל הציוני, שתצמיח מתוכה מנהיגות חדשה, אשר תחוש שללא נטיעת שרשים עמוקים יותר בעיני העובדים, על כל חולשותיו, אך גם על מלוא הפוטנציות הגנוזות בו, תיצא מפלגת העבודה את ים העבודה לשווא.

לכאורה — כך אולי יטענו — הכל כתוב כבר מזמן במצעי המפלגות, אך אלה הן מלים שאיש, או רבים מאוד, אינם מייחסים להן עוד חשיבות, או לכל היותר חשיבות טקסית או פולחנית. כוונת הדברים היא, איפוא, מעבר למלים, אפילו „המקודשות" ביותר. הכוונה היא לתוכנית מקיפה ומוחשית, שתובן בעיני כל, שיהיה בה משום בשורה לעם העובד ומענה לצרכיו החיוניים.

בממשלת שמיר, זו המצוצבת — אם וכאשר תקום תיקלע בהכרח לקשיים עצומים, אך גורליים, שאותם תכיב על עצמה ועל כולנו. במצב הנתון, כשלונה — עם כל הטרגדיה שתהיה, אולי, כרוכה בדבר — תהיה גם פתח תקווה לכולנו.

המסקנה המתבקשת

אם תחליט מפלגת העבודה לבגוד במצביעיה ותלך כאנוסה לממשלת שמיר, על האופוזיציה ללכת בחזית משותפת

עתלי בן־משה

המסקנה שלי, מניתוח המצב שניתוח הבחירות היא שעכשיו הכל תלוי במעשיה של מפלגת העבודה. אם זו תחליט לבגוד במצביעיה, שלהם הבטיחה דרך לפריצת דרך לשלום ותלך כאנוסה לממשלה בראשות שמיר, סרבן שלום (זה לא דומה משום בחינה לממשלת האחדות, שהוקמה ב־1984 בראשות שמעון פרס) — טוב תעשה אם תקים עם ר"צ סיעה משותפת בכנסת, שתניף את דגל האופוזיציה במאבק. לא רק סיעה משותפת בכנסת, אלא גם הופעה משותפת, בראשות פרס, בבחירות להסתדרות.

המערך, שכוחו בהסתדרות נחלש, יימצא במצב חמור — אם לא נואש — במציאות של קריסה משקית, התמוטטות מפעלים, פיטורים המוניים במשק העובדים ואבטלה גוברת, זאת, מול מה שמכונה ממשלה ליכוד לאומי, שבה מפלגת העבודה אמנם אינה שלטת, אך נושאת באחריות.

בהסתדרות אין אופציה ירדנית ואין ועידה בינלאומית, אך יש משבר ושבר וקיימת סכנה מוחשית, שיצוף ויעלה הליכוד. רק כוח מלוכד של מפ"ם ור"צ יוכל לנווט אליו חלק גדול מן ההתמרמרות והאכזבה הגדולה, המצטברת אצל בוחרי הסתדרות, כך ניתן יהיה להציל את ההגמוניה של תנועת העבודה בהסתדרות.

אם מפלגת העבודה — כפי שאני מקווה — תתעשת ברגע האחרון, לא תתפתה לכסאות, תישאר נאמנה לדגלה ולדרכה ההיסטורית ותתייצב לאופוזיציה לוחמת נגד ממשלת הימין החצי־פאשיסטי — אז נדרש בדיוק מהלך הפוך: הצטרפותה של מפ"ם בתנאים מסוימים לסיעת המערך בכנסת, וכמובן, הופעה משותפת של מפ"ם במסגרת המערך בבחירות להסתדרות. זאת, גם כדי להפוך את סיעת המערך לסיעה הגדולה בכנסת ואם ר"צ תרצה להצטרף — אדרבא, וגם כדי לחזק את כוח עמידתה של מפלגת העבודה במבחן האופוזיציה.

המערך בהסתדרות עם המערך בכנסת, במצב של אופוזיציה לוחמת בממשלת הימין — יש לו כל הסיכויים לצאת מנצח, ובגדול, בבחירות להסתדרות. בשני המקרים, תימלט מפ"ם מאותו מצב דואלי ובלתי נסבל לזמן ארוך, שבו היא שרויה — של אופוזיציה למערך בכנסת ושותפות במערך בהסתדרות. תמונת הזירה תתבהר, והכוחות יתיישרו לפי עמדות עקרוניות ומוכרות.

רשות הקורא

הדו"ח והפרסום

[illegible] של טלי ברזילי־זוננפלד („קו עוני, קו הכושה", „על המשמר", 18.11.88), [illegible] צוות בכיר של עובדי מחקר במוסד לביטוח לאומי בראשות המנכ"ל מרדכי צפורי [illegible] לפני הבחירות למצודת זאב, שם הוא פרס [illegible] על ממדי העוני לפני „כמה דמויות [illegible] תנועת הליכוד", איננה נכונה ואיננה [illegible]. בהמשך נאמר, כי כתוצאה מאירוע זה [illegible] לגנוז את פרסום הנתונים עד לאחר [illegible], כדי לא להזיק לליכוד.

[illegible] היא, שהדו"ח הוצג אך ורק לפני שר [illegible] והרווחה משה קצב, שאין חולק על [illegible] וזכותו לראות את הדו"ח לפני [illegible] הציבור. העובדה שאנשי המקצוע [illegible] הלאומי הציגו את הדו"ח במצודת [illegible] בלשכתו של מר קצב בירושלים, אינה [illegible] את האירוע לקונספירציה מפלגתית.

[illegible] למה שקובעת ברזילי־זוננפלד, אין [illegible] יחשף את מערכת הרווחה שלנו בכל [illegible], אלא דווקא מבליט את גדולתה, [illegible] כיצד היא גרמה לחילוצם מן העוני של יותר משפחות ואנשים מאשר בעבר, ושהודות למערכת הרווחה גדלה הכנסתה הריאלית הממוצעת של משפחה ענייה כמעט פי שלושה לעומת המצב לפני 8 שנים — שיעור גבוה בהרבה מהממוצע בכלל המשפחות — ופחתה תחולת העוני אצל הקשישים.

אשר לטענת עיכוב הפרסום, עובדה היא, כי בשנתיים הקודמות פורסם דו"ח הביטוח הלאומי בחודש ינואר, כלומר הפעם דווקא הוקדם הפרסום בחודשיים.

יצחק ארביט, ראש ענף דוברות, הביטוח הלאומי

הארנונה בת"א

ביום ו', 4.11.88, הופיעה בעיתונכם ידיעה, לפיה מעלה עיריית תל־אביב־יפו את הארנונה. כתבכם לא טרח לקבל תגובה, למרות ציטוט דבריו של חבר האופוזיציה, אריה צוקר, דברים הכוללים סיסמאות שונות כנגד מר להט.

יש לזכור, כי —

א. התושבים בתל־אביב משלמים ארנונה העומדת במקום ה־20 בארץ, אחרי ערים כמו פתח־תקווה, חולון ועוד.

ב. המשמעות הכספית לרוב התושבים וכ־80% תהיה תוספת של 10־2 שקלים בחודש: תושבי שכונות הדרום ויפו יישלמו פחות מ־2 שקלים לחודש תוספת, ורק בעלי הווילות והפנטהאווים — 970 תושבים בלבד (0.6%) מכלל התושבים — יישלמו 50 שקל לחודש ויותר.

ג. העירייה אינה "מעלה" את הארנונה, אלא מתקנת עיוות שנגרם לעיר באפריל, כאשר בכל הארץ הוצמדה הארנונה למדד ורק בתל־אביב ניתנה הנחה ממשית, במיוחד לסוחרים בעיר.

בני כהן, דובר עיריית ת"א

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות
המערכת

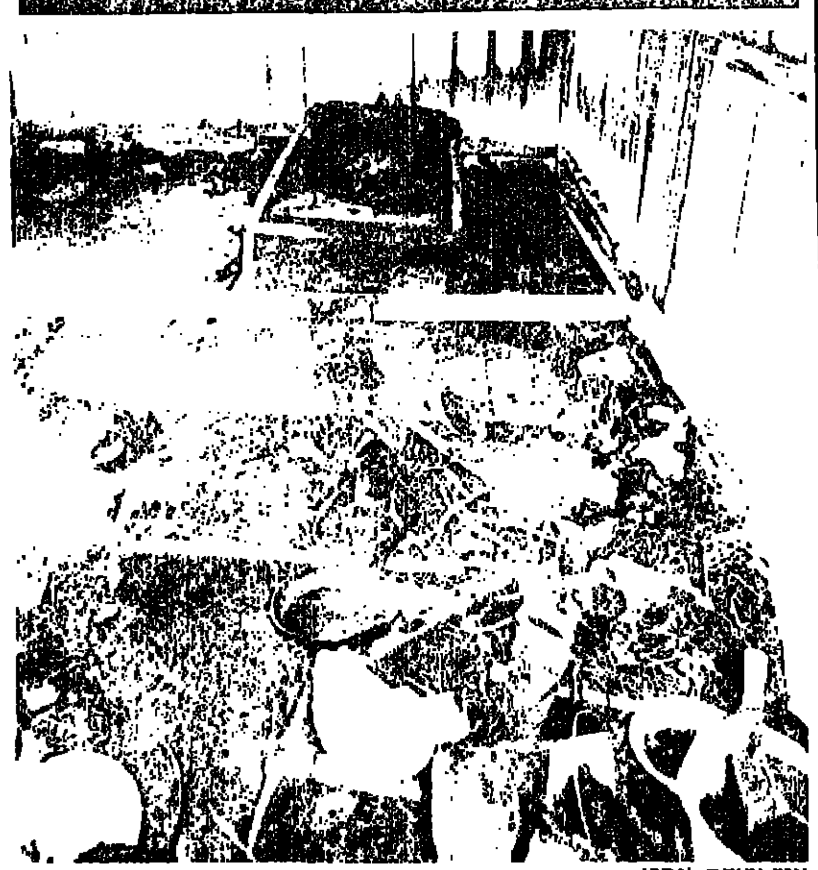

אור יהודה. אחרי

אור־יהודה: הצתה במבוי סתום

שני צוותי חקירה עסקו בפענוח פרשת הצתת הצריף באור־יהודה, בה נשרפו למוות שלושה פועלים ערביים, אך ללא הצלחה. שלושת החשודים בפשע שוחררו השבוע ממעצרם

יומיים לאחר שמפקד מחוז תל־אביב, ניצב יגאל מרכוס, דיווח לעיתונות, כי המשטרה דנה עם הפרקליטות על הגשת כתב אישום נגד שלושה עצורים בפרשת אור יהודה, שוחררו כל השלושה ממעצרם.

כזכור, ב־9 באוגוסט השנה, בשעת לילה מאוחרת, נשרפו למוות שלושה פועלים ערביים מעזה — נאסים איברהים עאבד, סעיד איסמעיל עאבד ואיסמעיל איברהים, פועלי בניין, שבאותו לילה לנו כהרגלם בצריף עלוב באתר בנייה. סמוך לחצות הלילה הגיעו לצריפים אלמונים, נעלו את הצריף מבחוץ, שפכו נפט על הקירות והציתו את הצריף על הפועלים הישנים בו.

במשטרה הוקם צוות חקירה מיוחד, בפיקודו של רב־פקד מרדכי לינר, לחקירת הרצח המתועב. הצוות החוקר הקדיש הרבה שעות עבודה על פענוח הפשע. בתחילה סברו, כי המעשה הנפשע נעשה על רקע לאומני. מספר ימים לאחר ההצתה נעצר תושב אור־יהודה, בן 17 — שלדברי תושבי העיירה, שהובאו לידיעת החוקרים, השמיע התבטאויות שונות המגנות את הערבים ומפרטות מה יש לעשות להם. החוקרים המשיכו בחקירה, וחקרו גם את הקבלן, שהעסיק את הפועלים, ואשר סיפר להם, כי יומיים לפני ההצתה פנו אליו אורי ראלי ונאגי אצלן, שהציג עצמו כקבלן שמירה המעסיק שומרים, והציעו עצמם כשומרי אתר הבנייה. הקבלן סירב להצעתם.

כאן חלה תפנית בחקירת הרצח והחוקרים החלו להתמקד בכיוון פלילי. לצח"מ נודע כי אצלן נוהג לגבות, לאו דווקא בעדינות, דמי חסות עבור השגחה על אתרים רבים ושונים באור יהודה, כדי שלא יאונה להם כל רע. מספר ימים לאחר קבלת המידע החדש נעצרו השניים והובאו להארכת מעצרם בבית משפט השלום בתל־אביב. השניים טענו לאליבי לשעת הרצח והכחישו, כי ניסו לשכנע את הקבלן שישכור את שרותיהם.

באור־יהודה תססו הרוחות ובשעת הארכת המעצר התפרצו בני משפחות העצורים כלפי העיתונאים והצלמים.

כשבועיים מאוחר יותר, עצרו אנשי הצח"מ עוד שלושה חשודים במעורבות ברצח. מהם — רק בסון אליאס, תושב העיירה, בן 32, טכנאי אלקטרוניקה במקצועו, נשאר במעצר. לא עברו מספר ימים והמשטרה עצרה גם את אפרים מוסא, בן 25, ואת יוסי ראלי, בן 20, שניהם תושבי המקום.

צוות החקירה הירבה לבקר בבית המשפט ולהגיש דו"חות חסויים, בעוד שבדיון גלוי טענו החוקרים, כי בידיהם ראיות, לפיהן הגיעו החשודים לפרדס, בסמוך לבריכה, הכינו ג'ריקן נפט, נסעו לצריף והציתו אותו, לאחר שראו כי איש מדייריו לא ימלט, ונמלטו מהמקום. שלשום, עם שחרור העצורים, אמר אחד מהסנגורים, כי ניסו להציע לו עיסקת טיעון ואף למנוע ממנו להיפגש עם מרשיו. העצורים עצמם התלוננו בפני מפכ"ל המשטרה, כי מתאנים להם ומכים אותם באכזריות רבה, כדי להביאם להודות בפשע, שלטענתם, לא הם ביצעו. התלונה הועברה לפרקליטות, שם דנים עתה אם להעמיד לדין שניים מחוקרי הצח"מ הראשון של מרחב דן.

כחודשיים לאחר תחילת החקירה ולאחר שבידי המשטרה היו חמישה חשודים, הוחלט להחליף את צוות החוקרים, והחקירה הועברה לפיקודו של מפקח מוטי אבירן, ממפלג התשאול של היחידה המרכזית בתל אביב.

הצוות החדש, שנתקל בחומת עוינות באור־יהודה ותיחקר ערים רבים, שלא ששו לשתף פעולה עם החוקרים ובין היתר חקרו, ככל הנראה, גם נרקומנים, שסברו, כי אם יעידו עדות שקר ויספקו לחוקרים את שברצונם לשמוע, יבוטלו תיקים העומדים ותלויים כנגדם, לא הצליח להגיע לתוצאות מרשימות יותר מהצוות הקודם. לעיתונאים, שהתעניינו בחקירה, בעקבות שמועות ואי־אלו אמירות מפי החוקרים בבית המשפט, הוסבר כי החקירה נמצאת עדיין בעיצומה, ללא פריצת דרך משמעותית, שתאפשר הגשת כתב אישום נגד החשודים.

כאמור, בתחילת השבוע נראה היה, כי לזכות אנשי הצוות השני נרשמה הצלחה בפיענוח מעשה הרצח, אך בפרקליטות לא חשבו כך וטענו, כי אין בידי המשטרה די ראיות כדי להגיש כתב אישום נגד העצורים.

חקירת המשטרה בנושא זה נמצאת עתה במבוי סתום. ואמנם, לאחר 98 ימי מעצרו של אליאס בסון, טען מפקח יוחנן כאנון בפני השופט ארי זיזאב, כי החקירה לא הסתיימה, אך למשטרה אין בשלב זה התנגדות לשחרורם של שלושת החשודים. השלושה שוחררו איפוא, ללא ערבות וללא תנאי. לאחר שחרורם אמרו, כי בכוונתם להגיש תביעה פיצויים נגד המדינה.

העיקר הבריאות | יוסף שמי

רופא לרופא זאב

רשלנות רופאים מילאה תפקיד ראשי בוועידת הרופאים ● מה דינו של גינקולוג המטפל באשה הרה, לה יש בעיות לב, כלי הדם וסוכרת? הרופא אמור גם לשמור על שלומו של העובר, אזי מה, לטלטל את האשה לקרדיולוג ולמומחה לסוכרת או להיות אשם ברשלנות? גם הרופאים הם לא מה שהיו פעם

"כל הזכויות שמורות לחולה, לרופא — אפס זכויות", כך סיכם את דבריו ד"ר יהודה הים, מזכיר רפואי של MDU (מדיקל דיפנס יוניון בישראל), עמותה בינלאומית להגנה על הרופאים הפועלת שלא על מנת לצבור רווח. הדברים נאמרו במפגשת רופאים שארגנה קופ"ח המאוחדת בצירוף עם הסניף הישראלי של MDU.

קביעה זאת השמיע נציג הארגון הוולונטרי, העומד לצידו של הרופא המואשם ברשלנות. לאחרונה רשמו ב־MDU שיא חדש בקביעת פיצויים לנפגע על־ידי פעילותו של הרופא, השיא נקבע בארה"ב בסכום של 60 מיליון דולר פיצויים, השיא בבריטניה, נכון לקיץ 1986, הוא מעל מיליון שטרלינג.

תביעת פיצויים אינה סוף פסוק. ייתכן שנוסף לה יוטלו עונשים נוספים על הרופא הנאשם ברשלנות. מכאן נובעת הפנייה לרופאים לפעול לפי כללים המאפשרים לעורכי דין המגינים על הרופא לטעון שהוא פעל בנוסח "רופא סביר". הנוסח "רופא סביר" הוא גס ומוגדר בקווים כלליים. רופא ב"הדסה" ירושלים למשל, לא ינהג בצורה דומה לרופא אחר הנמצא בעיירה נידחת. כאשר אין בידי הרופא המידע המעודכן, אין לו הכלים והאפשרויות להיעזר בחברים למקצוע. מה שסביר לרופא במרכז רפואי בארה"ב, אינו כך בישראל.

מבלבלים רופאים

תוך כדי הרצאתו של המלומד מ־MDU, העיר רופא שישב לצידי, שמול רופא סביר מן הדין שיישב גם פציינט סביר. לרופא זה הזדמן מקרה של אשה בת 70 פלוס, עוד לא סנילית, אך קצת מבולבלת, בעבר אשה משכילה ופעילה בחיים ציבוריים, אשר ספגה מידע רפואי מהעיתונות וזכרה מדי שבוע לבוא לבדיקת לחץ דם, וכן מדי חודש או חודשיים תבעה לבדוק את רמת הכולסטרול. לפני ימים ספורים לקתה בחום גבוה שלווה בסימנים כרורים של זיהום (Abscess בלעז). תוצאות הבדיקות לא העלו דבר. הרופא חשד תחילה בשפעת אקוטית, ואחרי רישום תרופות, כולל אנטיביוטיקה, התכוון ללכת, לאחר בדיקת לחץ הדם. קרוב משפחה העיר שלחולה יש כנראה בלוטה (מורסה) ליד פי הטבעת או אבר המין, שכן כל פעם שהחולה הלכה למקלחת היא לקחה דלי עם מים חמים והטבילה את ישבנה בתוך המים. הרופא חזר, סילק את הנוכחים מהחדר ומצא בעכוזה של החולה מורסה שהיתה זאת שגרמה לעלייה החדה בחומה. פסיחה על מורסה, גם איזור הכושה, היא ללא ספק בגדר רשלנות.

לא רק בת 70 פלוס מבלבלת רופא, גם אחרים עושים דברים דומים. אך רשלנות רפואית כתופעה נפוצה אינה רק תולדת בלבול בעת הבדיקה, היא נובעת מתפקודו של הרופא, רמתו, ערנותו ומסירותו לחולה. הרופא חייב לחולה הסבר, כולל מידע על הסיכונים הכרוכים בנטילת תרופה(נות) מסוימת וסיכויי ההחלמה. הדבר חשוב במיוחד, כך ד"ר יהודה הים, במקרים כמו טיפול גינקולוגי, כירורגיה, כירורגיה פלסטית. בכל מקרה, על הרופא לרשום בכרטיס החולה הערה — "הוסבר לחולה", זה חשוב לעת צרה, בעת דיון משפטי.

מלבד בעיית הזמן, כאשר לרופא ממתינים חולים רבים בעוד שהרופא עוסק בשיחות הסברה, יש שאלה עקרונית אחרת. הרצוי לספר לחולה במצב קשה הכל? האין בהצגת הסיכונים האפשריים כדי להרתיע חולה מקבלת "עול הטיפול"? האין משום סיכון נוסף בדחיית קבלת החלטה על־ידי החולה, דחייה העלולה לבוא כשל "ידיעות יתר"? החוק קובע חד־משמעית, יש לומר לחולה כל אשר קשור למצבו, לטיפול בו, לסיכונים שבנטילת תרופה זו או אחרת. הדבר חשוב במיוחד כאשר נותנים לחולה זריקה, מבצעים ניתוח רציני או אחר: "אין לגעת בגופו של החולה ללא אישור המטופל או האפוטרופוס שלו".

לא נתן חשבונית

וזה עוד לא הכל, חמור מצבו של הרופא, אם לא יבצע בדיקה חוזרת של האשה שעברה טיפול הפסקת הריון. על הרופא לוודא שאכן הניתוח בוצע במלואו, שכן קרו מקרים של "המשך הריון", וזאת אחרי גרידה. החולה לא פנתה לרופא מטפל אלא רק אחרי שבועות מספר. השניים, ליתר דיוק עורכי דינם, נפגשו בבית־משפט והנפגעת זכתה למלוא הפיצוי, שכן העמותה אמנם עומדת לצידם של הרופאים, אך אינה פועלת כגוף העוין את החולים. להפך.

MDU מעלה לפעמים את רמת הפיצויים לחולה, כאשר הוא בדעה כי התביעה נמוכה מדי. התביעות הן לא רק בגלל רשלנות אמיתית, אלא גם בגלל הפער שבין הציפיות ובין התוצאות. לתביעות חשופים במיוחד כירורגים פלסטיים, גינקולוגים, אורתופדים, כירורגים כלליים וכמובן מרדימים.

יש ניגוד בין הקביעה בחוק שהרופא צריך לבוא לעזרת החולה בכל מקרה, ובין האיסור הקובע כי לרופא שאינו מתמחה בהרדמה אסור להשתתף בטיפול כאשר הדבר כרוך באבחון חלקי או מלא. הרופא חייב לבוא לעזרת קרבנות תאונות דרכים, או קרבנות פגיעה המונית, אך לחלק גדול מהרופאים אין הכשרה מתאימה. גם לבעלי ידע אין הציוד הנחוץ. החוק מחייב להגיש עזרה ואם תוך כדי כך ייגרמו נזקים, ייתכן והרופא יואשם ברשלנות. הרופא חייב להגיש עזרה לתינוק כאשר מביאים אותו לפתח ביתו באמצע הלילה, גם כאשר הוא אינו מתמצא ברפואת ילדים. אגב כך, סיפר בשיחה אישית אחד הרופאים על מעשה שהיה כאשר חולה שבא במצב חירום לכאורה ודרש עזרה, קיבל אותה אך מיד הגיש דו"ח למס הכנסה על שהרופא טיפל בו ולא נתן חשבונית כחוק...

"מדיקל דיפנס יוניון", ארגון המאגד רבבות ואף מאות אלפים של רופאים, עומד לצידו של הנאשם בכל מקרה, אך יחד עם זאת פונה הארגון למאוגדים לשמור מרחק מהחולים, לא להתידד איתם, כי יש טעם לפגם בפיתוח יחסי ידידות עם החולים. "מדיקל יוניון דיפנס" לא יעמוד לצידו של רופא עור שהחליט ביום בהיר אחד לעסוק בגינקולוגיה. אז מה דינו של גינקולוג המטפל באשה הרה, לה יש בעיות לב, כלי הדם וסוכרת? הרופא המטפל עוסק גם בשמירה על שלומו של העובר, אזי מה, לטלטל את האשה לקרדיולוג ולמומחה לסוכרת?

תשובות ממצות קשה להשיג. ברור הוא, שכל עוד אין "תאונות" והכל מתנהל כמישרין, אין הרשויות מתערבות. כאשר יש פגיעה באשה או בעובר, והדבר מגיע לבית־משפט, אזי מצבו של הרופא אינו טוב. אחד המשתתפים העיר בפגישה, כי לרופא המצוי, העובד גם במסגרת המוסד וגם כעצמאי, נחוץ גם יועץ משפטי, יועץ מס וגם כמה קולגות מקרב הרופאים. במוסד ציבורי וגם במסגרת פרטית נחוץ יועץ מס, יועץ משפטי וכמה קולגות שיתמכו בו לעת צרה, שכן בבית־משפט הוא עלול להיתקל בקולגות שנענו להזמנת עו"ד של התובעים והכינו חוות דעת מקצועית כנגדו. מסתבר שהדעה הרווחת על סולידריות מקצועית של ציבור הרופאים אינה אקטואלית כבר. בעוד תמורה הולמת יעשו רופאים רבים "שירות טוב" לעו"ד של התביעה ושירות דב לעמיתים.

"מדיקל יוניון דיפנס" פנתה לרופאים: אל תהיו להוטים בהענקת שירות כנגד ה־MDU, כי בדרך זו אתם מערערים את הבית בו אתם יושבים.

הפיטורים ב"הסנה" הוקפאו זמנית

קבוצת הביטוח "הסנה" הקפיאה בשלב זה את התוכנית לפטר מאות מעובדי החברה, עד שיושלמו המהלכים למכור חברות־בנות ותיקי ביטוח חיים. אולם בהנהלת החברה אומרים, כי אין בכוונתה לחזור בה מהפיטורים וכי מדובר אך ורק בדחיית המהלך.

באחרונה נודע על לחץ שנפעיל ראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד על הנהלת "הסנה", לסגת מהתוכנית לפטר מאות עובדים, במסגרת מהלכי תוכנית ההבראה. היו"ר החדש של "הסנה", ריצ'רד ערמון, יעסוק עתה בין השאר בקשרים שבין קבוצת הביטוח לראשי ההסתדרות, וכבר הבהיר לראשי ההסתדרות כי תוכנית ההבראה תחייב פיטורים בהיקף נרחב.

ערמון, שהיה עד כה מנכ"ל "הסנה", מעביר בימים אלה את התפקיד למיכאל מילר, שהיה מנכ"ל סוכנות "תורן" מקבוצת בנק הפועלים, וחבר מועצת המנהלים של "הסנה". על־פי חלוקת התפקידים שנקבעה ביניהם, יעסוק מילר בעבודה הישירה עם הסוכנים והחתמים ובטיפול היום־יומי בכל נושאי הביטוחים, ואילו ערמון יעסוק במכירת חברות־בנות נוספות, ביחסים עם המפקח על הביטוח באוצר ובטיפול בעסקי הקבוצה בחו"ל.

ערמון יהיה יו"ר פעיל ב"הסנה", אולם הוא עשוי להתפנות, לאחר השלמת המהלכים העיקריים של תוכנית ההבראה, גם לפעילות בבנק הפועלים, שבו היה עד לפני מספר חודשים האחראי על נושא האשראי ולמעשה האיש מספר שניים אחרי יו"ר הנהלת הבנק, עמירם סיוון. מקורביו של ערמון אומרים, כי אין בכוונתו לעזוב את "הסנה" בתקופה הקרובה כדי לחזור לתפקיד בכיר בבנק הפועלים. למעשה, ערמון לא עזב את בנק הפועלים, אלא קיבל מהבנק חופשה ללא תשלום. תפקיד מנכ"ל "הסנה" הוצע תחילה למרדכי וייצמן, שהספיק לכהן זמן קצר כמשנה בכיר למנכ"ל היוצא, ערמון. אולם נודע, כי וייצמן לא היה מוכן לקחת על עצמו את התפקיד והעדיף לחזור ולהקדיש את מלוא זמנו לניהול החברה־הבת "בירדמן".

> **השריפה ב"הדסה"**
>
> קבוצת "הסנה" היא המבטחת המרכזית של נזקי השריפה בבית החולים "הדסה" בעין־כרם. נודע, כי הקבוצה מבטחת כ־40 אחוז מנזקי השריפה, אבל בהנהלת "הסנה" אומרים כי בפועל היא תשלם כחצי אחוז בלבד מהנזקים, בשל הכיסוי שיש לה כביטוחי משנה. היקף נזקי השריפה עדיין לא נקבע סופית.
>
> ועוד בנושא ביטוחים ב"הסנה": החברה ביטחה באחרונה את קונצרן "כור" כנגד נזקי טרור, בסכום כולל של 20 מיליון דולר — מחצית מהסכום לנזקים ישירים ומחציתו לנזקים עקיפים.
>
> **א.ג.**

מינויו של ערמון ליו"ר מוסבר בכך שהוחלט למנות לתפקיד אדם המכיר מקרוב את מצבה ובעיותיה של החברה, במקום להביא בכיר אחר מצמרת חברת העובדים. החלטה זו נפלה לאחר שבחברת העובדים נמתחה ביקורת על תפקודו של גרשון וילן כיו"ר "הסנה". וילן התפטר מראשות הדירקטוריון לאחר כשש שנים בחברה, בהן הוחלפו שני מנכ"לים, איתן אבניאון ואלפרד גולץ, ושני החילופים נעשו על רקע של תפקוד לקוי. רשמית, קיבל וילן שבחים על מילוי תפקידו, אולם בחברת העובדים נמתחה גם ביקורת על ה[illegible] התפטרותו. וילן עצמו חוזר ואומר, כי הגיש מכתב התפטרות לאחר פיטורי גולץ, לפני כחצי שנה, וכי מאז חזר וביקש ממזכיר ועד העובדים דני רוזוליו שישחרר אותו מהתפקיד.

בעקבות השמועות על כוונתם של [illegible] ב"הסנה" באיזור הצפון לעזוב את החב[רה], ייפגש היום המנכ"ל החדש מיכאל מילר עם מנהל מחוז חיפה ועם העובדים והסוכנים באיזור. מנהל המחוז, יוסף בוקאי, כבר הודיע על כוונתו להתפטר והוא עשוי לעבור ל[illegible] קבוצת "הפניקס". גם המנכ"ל המודח של "הסנה", אלפרד גולץ, החל בימים אלה לעבוד עם "הפניקס", כיועץ מיוחד לענייני השקעות.

בינתיים נמשכים המגעים למכירת חברות־בנות נוספות של "הסנה" ותיקי ביטוח חיים. בהנהלת הקבוצה אומרים, כי למעשה [illegible] החברות הבנות, מלבד "דקלה", העוסקת בביטוחי רפואת שיניים, מועמדות למכירה, אולם בשלב זה לא קיבלה הקבוצה הצעות מחירים סבירות. גם הצעות המחיר ל"[illegible]" ו"רותם", שהתקבלו מגורמים אחרים בענף הביטוח, היו לדעת הנהלת "הסנה" נמוכות בהרבה מערכן של החברות ולכן הוחלט [illegible] של דבר למכור את שתי החברות [illegible] ההשקעות של חברת העובדים, במחיר של [illegible] מיליון ש"ח. סכום זה ישולם במזומן תוך [illegible] שבועות.

אורי נחשון

מצרים העלתה מחירי הנפט

מצרים העלתה אתמול את מחירי הנפט — מסר שמעון גלבוע, ראש מינהל הנפט. חבית נפט מסוג "סואץ בלנד" (נפט "קל") נמכרה אתמול בשוק "הספוט" ב־12.10 דולר, לעומת 10 דולרים שלשום. אף כי טרם קיבל הודעה רשמית ממצרים על העלאת מחירים, ההודעה המצרית היתה צפויה לדבריו, לאחר שבוועידת שרי הנפט של אופ"ק שהסתיימה בווינה בראשית השבוע הגיעו להסכמה על תיקרת תפוקה של כ־18 מיליון חביות ביום, חלוקה חדשה של מיכסות ל־13 חברות הארגון ועל קביעת מחיר מינימום של 18 דולר לחבית נפט.

	מיכסה חדשה	מיכסה ישנה
	(במיליוני שקלים ביום)	
אינדונסיה	1,240,000	1,190,000
איראן	2,640,000	2,369,000
אלג'יריה	0,695,000	0,667,000
אקוודור	0,230,000	0,211,000
אמירויות המפרץ	0,988,000	0,948,000
גבון	0,166,000	0,159,000
ונצואלה	1,640,000	1,570,000
כוויית	1,033,000	0,996,000
לוב	1,037,000	0,996,000
ניגריה	1,355,000	1,301,000
סעודיה	4,500,000	4,300,000
עיראק	2,640,000	1,540,000
קטאר	0,314,000	0,229,000

בנושא מחיר מינימום וחלוקה למיכסות התנהל ויכוח קשה. סעודיה, שהיא מפיקת הנפט הראשית באופ"ק, הציעה מחיר מינימום של 15 דולר לחבית. הצעת סעודיה זכתה כרגיל לתמיכה מצד מדינות הנפט בחצי האי ערב. מפיקות אחרות, ובראשן ניגריה, איראן ואלג'יריה, תבעו כתנאי להסכמה לצמצום תפוקתן כי ייקבע מחיר מינימום של 18 דולר לחבית. הצעה זו התקבלה לאחר שנשיא הארגון רילוואנו לוקמן, שר הנפט הניגרי, טס במיוחד לסעודיה ושיכנע את המלך פאהד לקבל את ההצעה הניגרית.

ויכוח נוקב אחר היה בעניין דרישת עיראק להשוות את מיכסתה לזו של איראן. גם הצעה זו התקבלה. גלבוע מזכיר, כי לפני שנתיים, כאשר מחירי הנפט הידרדרו במשך מספר חודשים מ־19 ל־9 דולרים החבית ואף פחות, קבעה ועידת שרי הנפט של אופ"ק שהתכנסה אז בז'נבה מיכסת גג של 16.5 מיליון חביות ליום ומיכסות תפוקה לכל אחת מ־13 חברות הארגון. גם אז היתה המטרה להעלות את מחירי הנפט. ההצלחה היתה חלקית מאוד — המחירים בסוף 1986 ותחילת 1987 הגיעו ל־15 דולר לחבית.

הם החליטו, אך לא קיימו, אומר גלבוע. באופ"ק יש חברות עשירות, כמו סעודיה, כוויית, בחריין ואמירויות המפרץ, ולעומתן מדינות עניות כמו אינדונסיה, איראן, אלג'יריה, ניגריה ועיראק, שהיצוא היחיד שלהן והמקור היחיד לדולרים הוא הנפט. מדינות אלה לא התחשבו במיכסות ומכרו מעל ומתחת לשולחן. בפועל הגיעה תפוקת הגג של אופ"ק לפני הוועידה האחרונה ליותר מ־[illegible] מיליון חביות ביום. גלבוע מדגיש, כי [illegible] הנפט העולמי די שההיצע יעלה על הביקוש כדי שהמחירים יפלו. החלטת ועידת אופ"ק האחרונה הביאה אומנם לעלייה במחירי הנפט בשוק העולמי ובבורסה של ניו־יורק. חבית נפט מהים הצפוני מסוג "ברנט", שמחיריו מובילים בשוק העולמי, עלה אז ליום ג' מ־14.25 ל־15.10 דולר [illegible] בבורסה של ניו־יורק עלו מחירי הנפט מטקסאס מסוג "לייט קרוד אויל" מ־14.92 ל־15.25 דולר לחבית. עלייה זו, מציין גלבוע, החזיקה מעמד 24 שעות בדיוק — אתמול בבוקר החלו מחירי הנפט לרדת. "ברנט" חזר למחירו הקודם, 14.25 דולר לחבית, וסביר להניח שהמחירים יעמדו סביב 12 דולר לחבית.

חיים מרגלית

מנהל רשות המו"פ

■ ד"ר שבתאי דובר נתמנה למנהל הרשות למחקר ופיתוח של האוניברסיטה העברית בירושלים. יו"ר הרשות הוא פרופ' אלכס קינן, סגן נשיא האוניברסיטה. הרשות למחקר ופיתוח מופקדת על ניהול מימונם של המחקרים המתבצעים במסגרת האוניברסיטה ומסייעת למרעננים בהשגת מקורות מימון למחקריהם. הרשות יוזמת הקמת מרכזי מחקר חדשים ושוקדת על טיפוח קשרים עם מוסדות מדע בחו"ל. אשתקד גייסה הרשות 30 מיליון דולר.(ח.מ.)

העורך הכלכלי: צבי טימור

פילפל

"אל על" — קרקע באוויר

שלמה פרנקל

מתברר שבעקבות הפריון של מניות הבנקים שבהסדר, נמצאות בידי חברת "מי נכסים" הממשלתית מניות המשקפות כמעט 74% מהונם של ארבעת הבנקים הגדולים. אולם השליטה הממשלתית בהון הבנקים אינה מקנה לה שליטה בהנהלתם. השליטה בארבעת הבנקים האלה נמצאת בידי הבעלים המקוריים, בזכות מניות שליטה המהוות בערך 1 אחוז מהונם של הבנקים.

אך זה עדיין איננו האבסורד הכלכלי הבולט ביותר שפורסם אתמול בעיתונות הישראלית. בסופה של ידיעה על המשבר ב"אל על", נמסר גם על התערבותו של שר התחבורה: "שר התחבורה חיים קורפו שיגר אמש מברק להבהלה [illegible] מקצועי בהסתדרות) בו תבע למצות את הדיון עם נציגי העובדים באל על כדי למנוע חזרה על המצב שהיה קיים בחברת התעופה ב־1982, שהביא לסגירתה".

הדברים הרי מרתיעים — מהמברק המיניסטריאלי הזה מתקבל, שכבר בשנת 1982 נהגו ועדי העובדים שלא כשורה, והחברה נסגרה. אולם ראה זה פלא: למרות שסגירת החברה עדיין קיימת ופועלת בשלהי 1988, ועדיין קיימים [illegible] אותם ועדי עובדים. [illegible] של התחבורה מאיים בסגירה שנייה, נוספת, של חברת התעופה, שהיתה סגורה [illegible] קודמתה!

[illegible]

פנים חדשות בצמרת?

במסדרונות / גל אגם

ממשלה חדשה משמעותה גם שרים חדשים במשרדים השונים. שרים חדשים, וסביר להניח שיהיו כאלה בקרוב מאוד גם במשרדים הכלכליים, משמעותם אחת — הנהגה כלכלית חדשה במשרדים הכלכליים העיקריים, כלומר פנים חדשות, שיטביעו את חותמן על המדיניות הכלכלית של ישראל בארבע השנים הבאות.

נתחיל באוצר. אם יבוא לשם בעוד ימים, ולכל המאוחר בעוד שבועות אחדים, שר אחר, ובמקרה הזה המועמד — פרט להיסארותו בתפקיד של השר הנוכחי משה נסים — הוא שמעון פרס, אזי ישתנו עד מהרה פני הצמרת של החשוב שבמשרדיה הכלכליים של המדינה.

המנכ"ל ויקטור מדינה, ככל שהוא מקובל, אהוד ומצליח לדעת רבים, סביר מאוד להניח שיהיה עליו לפנות את מקומו למנכ"ל חדש. המועמד המועדף יהיה כנראה אמנון נויבך, יועצו הכלכלי משכבר הימים של ראש הממשלה דאז, שמעון פרס.

גם הפקידות הבכירה מאוד במשרד תוחלף בחלקה במשך הזמן. אחרים, כמו נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ, כבר הודיעו על לכתם בקרוב. רבינוביץ הודיע מראש שיבוא למשרד האוצר לתקופה מגובלת של שלוש עד ארבע שנים בלבד. הזמן הזה הולך ותם וייתכן שכבר באביב הבא יחזור רבינוביץ לסקטור הפרטי. ממונה על הכנסות המדינה לא מונה ממילא מאז פרש ישראל ברון, את מקומו ממלא ויקטור מדינה, אולם ייתכן מאוד ששר חדש ימנה גם ממונה חדש על ההכנסות.

מאוד ייתכן שגם פקידים בכירים אחרים, כמו הממונה על התקציבים דוד בועז, יו"ר הרשות לניירות ערך עו"ד אריה מינטקביץ, הממונה על השכר יעקב דנון, הממונה על שוק ההון גד ארבל, או גם נציב שירות המדינה מאיר גבאי, יוחלפו במהלך השנים הקרובות. זה טבעי. אולם אם עמד השר נסים על כך שכל המינויים שביצע ב־30 החודשים בהם כיהן כשר האוצר היו מקצועיים, אין כל ביטחון שכך ינהג גם שר אחר שימונה למשרד. אנשי המפלגה עשויים אז להיות קודמים.

אשר למשרד התעשייה והמסחר — אם תקום לבסוף ממשלה צרה, יכול מאוד להיות שהשר אריאל שרון יקודם, אולי לתפקיד שר החוץ ואולי לאוצר. במקרה כזה, ייתכן שאת כסאו במשרד התמ"ס יתפוס משה נסים או משה קצב. אין ספק שבמקרה כזה ימונה מנכ"ל חדש תחת יורם בליזובסקי. גם מנהל מרכז ההשקעות יוחלף. עד עצם היום הזה לא מונה גם מחליף למי שהיה האיש מס. 3, דוד ברודט, שהיה אחראי לביצועה של התכנית הכלכלית ונעשה לאיש מס. 2 בתעשייה האווירית. תוכנית כלכלית חדשה עשוייה לחייב מיידית מינוי כזה.

במשרד הכלכלה עשוי לשבת יצחק מודעי, הידוע כבר ממשרדי האוצר והמשפטים כמהיר מאוד בביצוע מינויים והיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, המשנה לנציב שירות המדינה מיכאל צולר והרשימה עוד ארוכה.

למשה דברת, המנכ"ל של גד יעקבי, יימצא מהר מאוד מחליף. מנהל הרשות לתכנון כלכלי, הפרופ' שלמה מיטל, כבר פרש. יתכן שלמשרד הכלכלה יועברו גם אגפים ומחלקות מהאוצר — כתביעת הליכוד — במקרה של מינוי שמעון פרס לשר האוצר. לראשות אלה יתמנו כוודאי מקורבי שר הכלכלה החדש.

חילופים דומים צפויים גם במשרדי העבודה, השיכון, החקלאות, התיירות והתחבורה, אם וכאשר ימונו בהם שרים חדשים. לתפקיד מנכ"ל משרד התחבורה, למשל, הוזכר שמו של עוזרו הכלכלי של ראש הממשלה, שמואל סלאבין. גם למשרדי השיכון, החקלאות והעבודה יש כבר מועמדים רבים — בין השאר של המפלגות החרדיות — לתפקידים הבכירים ביותר.

גם בבנק ישראל צפויים מינויים בכירים מאוד. לא ידוע אם הנגיד הנוכחי, הפרופ' מיכאל ברונו, יישאר עוד תקופה ארוכה בתפקידו. יתכן שייבקש במהלך ארבע השנים לפרוש בחזרה לאקדמיה. גם כמה בכירים אחרים, כמו חברת ההנהלת המצוינת גליה מאור, לשעבר המפקחת על הבנקים, יפרשו בקרוב. יתכן מאוד שגם המינויים בצמרת בנק ישראל יהיו פוליטיים.

כדי שהכלכלה הישראלית לא תצא נפסדת מחילופין בסיטונות, כפי שצפויים בכל מקרה בחודשים הקרובים, רצוי מאוד שהשרים הכלכליים החדשים, יהיו אשר יהיו, יעשו להם כלל אחד — ילמדו נא ממשה נסים שאין נפגעים, אפילו לא במפלגה פנימה, כאשר מבצעים מינויים מקצועיים מוצלחים ומעדיפים אותם על פני מינויים פוליטיים כושלים.

אם נוסף לכל צרותיה של הכלכלה הישראלית תונחת עליה גם מכה של מינויים בלתי מוצלחים במשרדים הכלכליים — קשה להאמין שהמשק יוכל, בשארית כוחותיו, לעמוד בכך בארבע השנים הקרובות.

מבזקים כלכליים

מובטלים למלונאות

■ בתביעה למלונאים לקלוט מובטלים יצא שר העבודה והרווחה משה קצב בטקס חלוקת תעודות הוקרה למלונות ולעובדי הענף שהתקיים אתמול במלון "דן פנורמה" בתל־אביב, במלאות עשר שנים לקיומה של קרן ההשתלמות לעובדי המלונות. קצב הדגיש את חשיבותה של תעשיית התיירות המכניסה מטבע־חוץ, את יכולת ההתפתחות וסיכויי העובדים בענף המלונאות להתקדמות מהירה. קרן ההשתלמות, שתקציבה השנתי 50 אלף ש"ח, איפשרה השתלמות ל־30 אלף עובדים.(ח.מ.)

מהדקים קשר

■ המשלחת ההונגרית קיימה כבר למעלה מ־200 פגישות עם תעשיינים, יצואנים ואנשי עסקים ישראליים. אתמול, בפגישה עם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, סוכם כי משלחת של תעשיינים ואנשי עסקים ישראליים ישתתפו בשבוע ישראל בהונגריה שיתקיים באפריל 89. המשלחת ההונגרית נפגשה אתמול גם עם שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי ונדונו אפשרויות שונות להידוק הקשר בין שתי המדינות, בתחומי התכנון הלאומי והכלכלי, הטלקומוניקציה, הסחר, הטכנולוגיה, המדע והתיירות. (א.נ.)

כחול־לבן בכבלים

■ החברות שזכו במכרזים להקמת רשתות שידור של טלוויזיה בכבלים יתבקשו לכלול בהן מרכיב גבוה של מוצרים מתוצרת מקומית "כחול־לבן" — הודיע יו"ר המועצה לשידורי כבלים, עו"ד דוד הרניק, בפגישה עם ראשי החברות הזוכות, יצרני מערכות ציוד לטלוויזיה בכבלים, נציגי התאחדות התעשיינים והרשות לשיתוף פעולה תעשייתי. לדבריו, יגיע היקף ההשקעות ברשתות הטלוויזיה בכבלים ל־500 מיליון דולר. הרניק הזכיר את השפל הקיים עתה בענף האלקטרוניקה והצביע על הסיכויים ליציאה ממנו, על־ידי ייצור מקומי לתחנות השידור והרשויות. בתום הפגישה נקבע צוות עליו הוטל לדון על נושא זה, בו חברים מאיר סברניק, מנהל השירות לטלוויזיה בכבלים, יהודה כספי, מנכ"ל חברת "טלדור" לייצור כבלים בקיבוץ עין דור, ורניאל זהר מחברת "תבל", העוסקת בתשדורות בינלאומיות. (ת.מ.)

יצוא "עוף טוב"

■ מפעל "עוף טוב" בבית־שאן עוסק עתה בפיתוח מספר מוצרים חדשים, על־פי הזמנת רשת "קו־אופ" בשווייצריה, שהיא הלקוח הגדול ביותר בחו"ל של המפעל. בתערוכת המזון הבינלאומית הגדולה "סיאל", שנערכה באוקטובר בפריז, קיבל המפעל הזמנה ל־15,000 אריזות (כ־600 גרם כל אחת) למוצר ראשון בסדרה חדשה זו — חזה הודו מתובל, שאותו מכניסים לתנור אפייה בתוך שקית מיוחדת, למשך 30 דקות, ומקבלים חזה הודו אפוי מוכן.

מוטי גולדברג, מנ"כל "עוף טוב", המשותף לעשרות קיבוצים בעמק בית־שאן ועמק הירדן, מסר כי הזמנות רשת הקו־אופ השווייצרית, המונה כ־1,400 חנויות, יסתכמו השנה בכמיליון דולר, פי שניים מאשתקד. על־פי התחזית, יוכפלו המכירות גם בשנת 1989 ויגיעו ל־2 מיליון דולר. המוצר הפופולרי ביותר על השווייצרים: שניצלים מטוגנים מוכנים. נמסר, כי המוצרים החדשים, שפותחו עבור קו־אופ שווייצריה, ייכנסו במקביל גם לשוק המקומי.

ירידה של 30% בפלסטיקה

קיימת האטה כמעט כללית, וחלה ירידה ניכרת של עשרות אחוזים בפעילות ובמכירות לשוק המקומי — דיווחו אמש ראשי הסקציות בהתאחדות התעשיינים, בישיבתה של הנהלת האגף הכללי בהתאחדות בראשות רולנדו אייזן.

בענף הפלסטיקה דווח על ירידה של 30 אחוז במכירות לשוק מקומי וליצוא בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד; בענף חומרי בניין ומרצפות יש ירידה בהזמנות מאז תחילת נובמבר, בעיקר בחומרי בניין בסיסיים כמו בטון ובלוקים; בענף הדפוס חלה ירידה של 20 אחוז בהזמנות לשוק המקומי בשלושת החודשים האחרונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. כן דווח על ירידה של 20־10 אחוזים בפרסום מודעות מאז הבחירות לכנסת, ירידה המשפיעה במישרין על הענף, ועל מחסור בעובדים מקצועיים.

ש. ברמל

מכתבים לעורך הכלכלי

קורבנות ההסכם

עד כה האמינו להסתדרות שפניה וצעדיה לצמצום הפער החברתי בכלל, והפער בין מקבלי המשכורות לדירוגיהם בפרט — וכי אין זה ממשימותיה העיקריות? עתה, לראשונה, מתעורר החשד שכוונות לחוד (בהנחה שאכן, הכוונות ישנן) ומעשים לחוד.

ההסכם הקיבוצי שנחתם ב־8.11.10 כאשר לבעלי דרגות גבוהות תוספות שכר של עד 10%, בעוד שבעלי הדרגות הנמוכות נמנעה כל תוספת שהיא.

נכון הוא, שמן התוספת הסקלית (מ־78.67 ל־100.84 ש"ח) נהנו כולם. וכמוה גם מהגדלת ההפרשות לקרן ההשתלמות, שלא מעט מן המפעלים כבר נותנים מזמן. אבל מדוע, מדוע קופחו בעלי הדרגות הנמוכות, מדרגה יח' ומטה, בהסכם הקיבוצי?

במנהלת כוח אדם במפעל, שמוטל עליה להוציא לפועל את ההסכם הזה, אני בבעיה — כיצד להסביר לקורבנותיו את הטעם וההצדקה שבו. אולי [illegible], החתום על ההסכם, יעזור ל"ז

רחל הררי־אילון

תקציב נוסף יוגש בקרוב

משרד האוצר עומד להגיש לכנסת הצעה לתקציב נוסף בסכום של 400־300 מיליון שקל — גילה אתמול הממונה על התקציבים במשרד האוצר, דוד בועז, בישיבתה הראשונה של ועדת הכספים.

לדבריו, הגרעון בתקציב כעת מתאים במידה מסויימת למתוכנן ולהערכות האוצר, ובמשרדו פועלים לצמצום הגרעון הצפוי שנגרם עקב עליית מחירים בחו"ל, צמצום הצמיחה, הגידול בהוצאות לשכר, הגידול בתקציבי הביטחון והמשטרה בגלל האינתיפאדה והוצאות בלתי צפויות אחרות, כמו פיצויים לחקלאים על נזקי השרב הגדול.

חברים בוועדת הכספים תקפו את מדיניות הממשלה, שלדבריהם יושבת באין מעשה, ודרשו לדון בדחיפות מיידית במצב האבטלה ובמצב הכללי שהשתרר במשק. הוועדה אף החליטה להתחיל ולדון בנושא כבר בשבוע הקרוב ולזמן לדיון את ראשי האוצר ובנק ישראל.

ועדת הכספים אישרה אמול גם היטל בסכום של 54 דולר על מקלטי טלוויזיה המיובאים מהונג־קונג, קוריאה, סינגפור וטייוואן. כן אישרה הוועדה צווים שימנעו הצפה ביבוא לישראל של מצברים לכלי רכב וניירות כימיים להעתקה בלא פחם.

גל אגם

"כור" זקוק לתוספת אשראי

הבנקים בודקים בימים אלה את בקשתו של קונצרן "כור" לקבל אשראי נוסף בהיקף של 10 מיליון דולר, לאחר שהממשלה לא מילאה את חלקה במהלך שעליו הוסכם לפני מספר שבועות, להעברת 20 מיליון דולר ל"כור". באותו מהלך העבירו הבנקים 10 מיליון דולר לקונצרן במסגרת מהלך ביניים, עד להפעלה המעשית של תוכנית ההבראה שהגיש הקונצרן.

גורמים בנקאיים מסרו אתמול, כי בכל בנק נבדקת עתה הבקשה החדשה של "כור" והחלטה בנושא זה צפויה בימים הקרובים. במקביל אמורים הבנקים לקבל היום או מחר את חוות הדעת של ד"ר יצחק סוארי, שבדק עבורם את תוכנית ההבראה שהגיש "כור". על־פי המלצותיו של סוארי אמורים הבנקים לגבש את מדיניות האשראי בעניין "כור".

א.ג.

פולין עוברת לכלכלת שוק

ב־1 בינואר 89 אמורה פולין להכניס משטר של שוק חופשי למיבנה הסוציאליסטי הקיים למעלה מ־40 שנה. לפני שבוע אישרה הממשלה הצעת חוק בעניין זה, שתובא לאישור הפרלמנט בתהליך מזורז. דובר המשלחת הפולנית ברמת־גן אמר, כי הוא מקווה שהסיים יאשר את החוק ללא שינויים רבים, חוק הנותן חופש פעולה כלכלי לגופים ציבוריים בסקטורים ללא צורך בהיתרים, מלבד במקרים יוצאים מן הכלל של פעילות הכרוכה בהענקת זכיונות.

מעתה תפסק הרשות לתכנון כלכלי, הכל־יכולה, לפעול במתכונת הידועה — היא לא תטיל מכסות, לא תאשר מחירים והתקשרויות בין מפעלים, מכסות יצוא, רכישות בחו"ל שכר עבודה ועוד, אלא תסתפק באיסוף נתונים, ניתוח מגמות ופרסום תחזיות. המפעלים יהיו חופשיים בקביעת סוג והיקף הייצור, המחירים, שכר העבודה וכו'. במפעל ישלוט גוף מינהלי ולנציגות העובדים תהיה הזכות להבעת דעה והגנה על העובדים. אם המחירים יעלו יתר על המידה, תתערב רשות מס ההכנסה ותקצץ ברווחים המופרזים. כן יהיה על ארגון הצרכנים לפעול נגד מפעל המעלה מחירים ללא הצדקה.

שיוויון זכויות וחובות

לכל סוגי המפעלים, ממשלתיים, שיתופיים או פרטיים, בעיר ובכפר, יהיו אותן זכויות, אותם חובות ואותן אפשרויות לקבלת אשראי ולרכישת אמצעי ייצור כגון קרקע. לאף מפעל לא יהיה מונופול על קבלת כוח אדם מיומן, במידה שהבעיה תתעורר. הרשויות ימשיכו לעקוב ולפקח על תנאים סניטריים, שמירה על איכות הסביבה וכיו"ב. מפעלים שונים, ממשלתיים ולא ממשלתיים, יוכלו להתארגן לקונצרנים. המשרדים לא יוכלו להוציא הנחיות או תקנות לגבי חוק זה או פעילות כלכלית של המפעלים. הכל נמצא בחוק והדברים השנויים במחלוקת ימצאו את פתרונם בבית המשפט. יוצאות מן הכלל הן ההתקשרויות עם גורמים שמחוץ לגבולות פולין. השר הממונה על הנושא יאשר יבוא סחורות או שירותים, וכן יתן היתר לעיסוק בסוג מסויים של יבוא.

בהצעת החוק פרק הדן במשיכת יזמים פרטיים מחו"ל, וצויין כי הניסיון הוכח בהתחשב בחוות דעתם של גורמים עסקיים במערב. היזמים הפרטיים יקבלו תנאים טובים מאלה שמקבלים משקיעים במדינה סוציאליסטית שכנות, נאמר בהצעת החוק. היזם יוכל להתקשר עם מפעל מקומי קיים ולהבטיח לעצמו 100 אחוז בעלות. ניתן יהיה להעביר לחו"ל רווחים במטבע זר. המיסוי על הרווחים הופחת מ־50 ל־40 אחוז. כן הוכנת פטור ממסים בשלוש השנים הראשונות להפעלת המפעל או לכניסת הגורם הזר לעסק קיים, תוך אפשרות להאריך את תקופת הפטור עד לשש שנים. המפעל המייצא יחוייב למכור למדינה 15 אחוז מההכנסה במטבע חוץ. עיקרון זה קיים גם לגבי מפעלים ממשלתיים ואחרים. את יתרת הכסף במט"ח יוכלו היזם או המפעל לנצל כרצונם, לרכישת חומרי גלם ציוד ואף למכירה בשוק החופשי. שכר העבודה יקבע על־ידי המפעלים עצמם.

מחיר הרפורמה

עד כאן לשון הצעת החוק. יתכן שבדיונים בפרלמנט יוכנסו תיקונים, שכן החוק קובע עצמאות למפעלים וחובה לכסות הוצאות הכוללות רכישת חומרים וכיסוי משכורות. מפעלים רבים יימצאו את עצמם במצב של פושט־רגל, כיוון שעד כה התקיימו על סובסידיות. אם יעלו את מחירי המוצרים, הביקוש עשוי לרדת. אם החוק ייכנס לתוקף מייד, הוא ייגרום להאצת האינפלציה, הגבוהה כבר כיום ונאמדת ב־70 אחוז בשנה. לא כל המפעלים יעמדו במעבר הזה משיטה של קיצוב לשיטה של שוק חופשי, ולכן ייתכנו פיטורי עובדים בהיקף גדול. הממשלה אומנם מבטיחה לכסות את ההוצאות על השתלמות עובדים, הסבה מקצועית, דמי אבטלה וסיוע לעובדים שיעברו לעבוד במקומות רחוקים מהבית, אך ספק אם יהיה די בכך.

שר התעשייה של פולין אמר בראיון לשבועון נפוץ בוורשה, כי אינו רואה פסול בסגירת מפעלים. לדבריו, הוא פוסל מפעלים הרוצים לעבוד על חשבון של נזקקי סעד. כך טען בנוגע למספנות גדנסק ועוד יותר לגבי המספנות בגדיניה. השר ציין, שכבר נסגרו ארבעה מפעלים גדולים וותיקים, אך מפסידנים, בהם מפעל ליציקה בקטוביץ, מפעל ליציקת אלומיניום בעיר סקבינה שליד קראקוב וכן מפעל אלומיניום ליד ורוצלב. מלבד הגורם הכלכלי, ההפסדים, גרמה לסגירת המפעלים העובדה שהם זללו כמויות עצומות של ונזקקו ליבוא חומר גלם מחו"ל.

חוב של 40 מיליארד

השינוי המתוכנן לראשית 1989 יעמיד במבחן את טענות האופוזיציה, כי הכישלון הכלכלי של פולין הוא תוצר של משטר קומוניסטי ותכנון לקוי. כל זה נכון אך זה לא הכל. לפולין חוב עצום, המתקרב ל־40 מיליארד דולר, אותו יש לפרוע ולפחות לשלם את הריבית — 3 מיליארד דולר בשנה. המערכת הכלכלית מיושנת וישנן בעיות תשתית חמורות, כמו פיגור בתקשורת, רשת הכבישים ועוד. המשק הפולני נבנה לפי צרכי ברית־המועצות ומדינות הקומקון ולא לפי צרכי של השוק המערבי, שאליו נשואות עיני הפולנים.

כדי להצליח חייבת הממשלה הפולנית למתן את התנגדות מצד השכבות השונות שישלמו את המחיר ולכן נחוצה הבנה עם ארגון סולידאריות, אך הדבר אינו נראה באופק. על מנת לרסן את האינפלציה על הממשלה להוריד את המחיר הדמיוני של הדולר, וכדי לשחק בשוק המטבע זקוקה פולין לעזרה של כ־2 מיליארד דולר, כדברי שר התעשייה בממשלת ורשה, אך בידי האוצר הפולני אין סכום כזה. נחוצות גם מידה גדולה של מזל, שגשוג כלכלי אצל השותפים הכלכליים במערב, או לפחות לא מיתון, וכן הצלחה ברכישת אמונם של אנשי העסקים שייכנסו לשותפות במפעלים פולניים. הכוונה לאנשי עסקים ולא לספסרים. לבסוף אין גם לשכוח כי עד היום אין לפולין תחליף לכ־40 אחוז מהיצוא ההולך למדינות הגוש הקומוניסטי. לפיכך היא בכל תלויה בתגובה ידידותית מצד בעלות הברית הסוציאליסטיות.

יוסף שמי

בוום בישראכרט

■ חברת "ישראכרט" תפעיל מהחודש הבא שירות חדש, "הבונוס החודשי", שיאפשר למחזיקי הכרטיס לקבל הנחות והטבות בביצוע רכישות, נוסף על האשראי הניתן להם לפי התנאים המקובלים. מחזיקי הכרטיס יוכלו לרכוש מדי חודש סדרה של מוצרים ושירותים, שיפורסמו בעיתונות, ולקבל עליהם הנחות הניתנות רק לרוכשים באמצעות "ישראכרט". בין הרכישות שיזוכו בהנחות בדצמבר כרטיסים למופעים ב"הדרן", סרטי וידאו וקניות ב"ביתן" וב"מגה". חברת "כ.א.ל.", מנפיקת כרטיס האשראי "ויזה", יוצאת במבצע לעידוד השימוש בשיטה "ויזה עדיף" ותעניק הנחות לסוחרים שיגדילו את מחזור המכירות באמצעות "ויזה עדיף" ב־25 אחוז.(א.ג.)

תיאטרון | תחושה פיוטית

"דני והים הכחול" תיאטרון באר־שבע

יוסי ונונו

התיאטרון העירוני באר־שבע מתחיל בימים אלה בהעלאת שתי הצגות במסגרת תוכנית "הבמה הצעירה" שהוקמה ביוזמתה של מנהלת התיאטרון ציפי פינס ונועדה לבמאים, יוצרים ושחקנים צעירים הזוכים באפשרות לביטוי כשרונותיהם בתיאטרון הרפרטוארי, או במלים אחרות, מקבלים תפקידים עם בשר. ההצגה הראשונה "בחיר כשמשי" כבר נסקרה כאן בעבר, השנייה "דני והים הכחול" או "ריקוד אפאשים בשניים". המחזה נכתב על־ידי ג'ון פטריק שנלי זכה באחרונה בפרס האוסקר בעבור כתיבת התסריט ל"מוכת ירח") והוא מספר את סיפור מפגשם של דני (אלבי גבריאל), נהג משאית אלים ועצבני המסתבך תכופות בקטטות, ורוברטה (אהובה בין), איטלקיה, אם נטושה לבן "דפוק". השניים אלימים מוכים, מסובכים, פגיעים ועילגי לשון נפגשים בבר שבברונקס מזונח ומתאהבים.

המחזה מספר את סיפור אהבתם ואת סיפור הכמיהה שלהם לים הכחול שנמצא במרחק כמה רחובות, קרוב ועם זאת בלתי ניתן להשגה.

רוני ניניו, הבימאי: "זה מחזה שהוא אתגר לתיאטרון, זה פשוט מחזה מצוין. דווקא בתוך העליבות והאלימות של שתי הדמויות, בתוך האספסות של החברה, הצליח המחזאי ליצור פיוט גם בשפה וגם במצבים אליהם נכנסות הדמויות. זה אתגר גם לבימאי וגם לשחקנים שצריכים להחזיק לבד ערב שלם".

אתה יכול להרחיב קצת בעניין האתגר?

ניניו: "זהו מחזה קשה מבחינת המעברים ומהלכים של הדמויות, צריך להיכנס לעומק מבחינת ההבנה של המצבים שבהם עומדות הדמויות, זה לא מחזה של עלילה זה מחזה של מצב וכל הדמויות".

בפתיח למחזה כותב שנלי על הסגנון: "המחזה אמיתי מבחינה רגשית, אך אינו מתרחש בעולם ריאליסטי, האלמנטים התפאורתיים ההכרחיים לפעולה רק הם בלבד יהיו על הבמה. רק הפריטים שהפעולה מתרחשת בהם — מוארים.

ניניו: "המחזה ריאליסטי. אבל יש בו, במיוחד במערכה השנייה, כניסה של הדמויות לאיזשהי פנטזיה־חלומה שאחר־כך הם לוקחים אותה גם למציאות. המטרה שלי היתה בחלק של הפנטזיה לכסות ולהבליט אותה כמה שיותר כדי שזה יבוא בנגוד לעליבות בחיים שלהם בהווה. המציאות שבה הם חיים כל־כך קשה. ניסיתי לצקת לתוך הדמויות מצב של כאב וזעקה ועם זאת כמיהה לקשר בלתי פוסק, זה לא תמיד כתוב בטקסט, היו דברים שהשחקן עצמו צריך להביא לתוך הדמות, ושוב זה אתגר".

המחזה מתרחש בניו־יורק, ברונקס כאזור יכול להיות המרחב הנפשי של דני ורוברטה.

ניניו: "התפאורה מאוד מינימלית, די קרה, היא באה לבטא את הבדידות של הדמויות בתוך העולם הניו־יורקי. הטקסט הוא פיוטי. חשוב לדעת ולהרגיש את זה עם השחקנים. זו תחושה שאני מקווה שהצופה יקלוט. דווקא עגלות הלשון והניסיון לבטא רגש של אהבה בצורה כל־כך פרימיטיבית מביאים לאיזה פיוט. אני ארחיק לכת, אפילו בניבולי הפה יש איזשהו פיוט במירכאות כפולות, הדימויים ועושר הקללות שלהם מראה שהם מאוד מפותחים מבחינת הדמיון".

גם בתרגום וגם בבמה נמנעתם מזיהוי לכאן, ועכשיו למה?

ניניו: "חיפשתי רחוק, וזה חד־משמעי מבחינתי לא להפוך את זה לסיטואציה ישראלית, משום שאני לא חושב שכדי להעביר מצב כזה אני צריך להגיש את הדמויות והמסר עם כפית לצופה, הדמויות מבחינת הסבל והכמיהה לקשר ואהבה הם דמויות אוניברסליות. דווקא הרחוק יכול להביא־לחדור מסוים בהבנת הצופה את המחזה".

היתה בעיה עם זה?

ניניו: "הבעיה היתה איך לתרגם את המחזה מבלי להפוך שאת זה לשפה ישראלית. כן לבטא לשון וסלנג מסוים אבל שלא יהיה מזוהה עם כאן ועכשיו. תוך כדי עבודה שונו חלק מהמשפטים גם לנוחות השחקנים וגם די לשמור על החבל הדק מצד אחד שפה נמוכה ששומרת על אי־ישראליות ומצד שני תחושה פיוטית".

תרגמה: אלה אלמגור, תפאורה ותלבושות: יוסי בן־ארי, מוסיקה: שמוליק נויפלד, תאורה: אריאל אריאב.

אלבי גבריאל ואהובה בין. פיוט בתוך עליבות ואלימות ניו־יורקית.

פסטיבל הגיטרה

תנו לו להמשיך

יוסי ונונו

כמי שעוקב אחר פסטיבל הגיטרה מיום היווסדו, אני יכול להעיד שהשנה היתה שנת שיא, בעיקר בזכותם של שני גיטריסטים מצויינים — ולאדימיר מיקולקה ופייר בנסוסאן. לא בכל יום מגיע לכאן גיטריסט ברמה של מיקולקה. אחד ממורי הגיטרה אמר לי שלטעמי מיקולקה עולה אפילו על גיטריסטים ברמה של ויליאמס וברים. ודווקא בהופעותיו של מיקולקה לא היה האולם בצוותא מלא.

גיורא נאור, מפיק הפסטיבל: "יש פה בעיה בארץ שהפסטיבל לא יכול לפתור אותה. אין רצף של קונצרטים לגיטרה, בין פסטיבל לפסטיבל לא קורה כלום, לא מגיעים אלינו אמנים בתחום הגיטרה הקלאסית ואמנים מקומיים לא מקבלים במות. בהיעדר רצף הרמה נמוכה ואין גידול בכמות הקהל".

בנושא מיקולקה היתה עוד בעיה שקשורה למשפחת נגני הגיטרה בארץ.

נאור: "היתה פה בעיה שהדליקה אצלי אורות אדומים. כל המורים לגיטרה העדיפו את פדרו איבאנייס על פני מיקולקה וזה מה שהם המליצו לתלמידים שלהם. השנה בגלל המצב הכלכלי, לא קנו התלמידים כרטיסים ליותר מאירוע אחד או שניים ומי שנפגע היה מיקולקה. בדיעבד, המורים נכשלו בבחירת המופעים, כל מי ששמע את שני הגיטריסטים יסכים שאיבאנייס, עם כל הכבוד, לא מגיע לקרסוליים של מיקולקה".

— יש לך הסבר למה הם המליצו על איבאנייס?

נאור: "הם כנראה נבהלו מהרפרטואר של מיקולקה שהיה מורכב וקשה. חודש לפני הפסטיבל, שכחשנו את המגמות, ניסינו להשפיע אבל כנראה שזה לא הצליח".

— היתה גם בעיה כספית?

נאור: "אני מביא את האמנים שלי על בסיס של אחוזים. בכל שבא יותר קהל, הוא מרוויח יותר. למיקולקה נתתי את האחוזים הגבוהים ביותר שנתתי אי־פעם לגיטריסט בפסטיבל. הוא ישב באולם וראה שלא היה מלא, ואמן מעבר למוסיקה דואג גם לפרנסתו. כשדיברתי איתו הוא אמר לי — אולי הייתי צריך לבוא עם רפרטואר אחר, הסברתי לו שזו טעות. צריך ליצור יותר פתיחות, לרפרטואר מהסוג של מיקולקה. אני אמשיך להביא אמנים מהקליבר שלו, הוא הביא כבוד לפסטיבל שזקוק ללגיטימציה, הכרה והערכה. מופע כמו שלו הוא כוח קיומו של הפסטיבל".

— מה לדעתך קרה עם פייר בנסוסאן, לטעמי הוא גיטריסט ג'ז שלא נופל מהגדולים?

נאור: "נראה לי שאם היו קוראים לו ג'ון, יש סיכוי סביר שהיה הולך לו. השם שלו לא מצלצל אמריקני וזה קצת מכשלה. אם כי משנה לשנה הוא צובר תאוצה. בארץ היתה גם בעיה של השמעות, אין הרבה מסגרות שבהן יכולים להשמיע גיטריסטים כמו
תרבות אמיתית לבין צרכנות תרבותית.

— בעיה נוספת של הפסטיבל היא כסף, פסטיבל לא יכול מצד אחד להביא את השמות הטובים ביותר של הגיטרה ומצד שני לא למלא אולמות.

נאור: "אף פעם לא חשבתי במושגים של היכל התרבות או קיסריה. אין לי שאיפות כאלה, אז לא מילאנו את היכל התרבות, אז מה. בשביל סוג כזה של קונצרטים מספיק לי גם אולמות קטנים יותר. אבל בכל זאת אני צריך להתקיים ממשהו, צריך שתהיה איזו תמורה לעבודה המאומצת שנעשית בכל מהלך השנה".

הפתרון, ועל זה מסכימים חלק גדול מהאנשים שמכירים את הנושא, הוא, בסבסוד ועזרה של גופים ציבוריים. הבעיה שנאור הוא מפיק פרטי ויש בעיה בהעברת כספים לפסטיבל שהוא מפיק.

נאור: "כל הנושא של סבסוד הוא טעות, אפשר הרי לפתור את זה בצורה הכי פשוטה. כמו ששגרירות ספרד מימנה לאיבאנייס את כרטיסי הטיסה, או שגרירות בלגיה לגי לוקובסקי. ממסד יכול לעזור לא באופן ישיר כמו שקרן תל־אביב מימנה את הפרסים בתחרות הגיטרה, זה לא הלך לכיס שלי. צריך לשים את הדגש על תמיכה מבוקרת שתלך לגיטריסטים הישראלים. לגבי הגיטריסטים הזרים אני לא מבקש עזרה. עם זה נסתדר".

נאור, הוא הרבה יותר מסתם מפיק פסטיבל, הוא אוהב את הנושא, ומתמסר לו, המחשבות שלו נודדות גם מעבר לאירועים עצמם.

נאור: "כשאתפנה מסיכום הפסטיבל אני ארצה ליצור שינויים ביחס הממסד לנגני גיטריסטים קלאסיים. אני לא מאמין שמה שעשיתי עם באלדי אוליר אני אצליח לעשות גם הגיטרה הקלאסית. אבל משהו בכל זאת צריך להיעשות. לירון חסון לדוגמה, שזכה בתחרות, יופיע בבלגיה בפסטיבל לייג' יחד עם גדולי הכוכבים בנושא הגיטרה, וכן אסדר לו הופעה במסגרת "מפגשים 89" שאני מפיק, אבל זה לא מספיק. אני רוצה לארגן לו הופעות מכובדות באולמות מכובדים ברחבי הארץ. איזה זכות יש לפסטיבל אם הוא לא מצליח ליצור כוכבים. יש מורים שטוענים שאני לא צריך להרגיש מחויבות מעבר לפסטיבל, אבל אני מרגיש שאין מה לעשות".

●●●

— בשנה הבאה יהיה פסטיבל?

נאור: "עכשיו אני בשלב הסיכומים, אם יתברר שהפסטיבל לא נושא את עצמו, אני איאלץ לסגור, עם כל הכאב צריך גם לחיות ממשהו". אם הקול הקטן שלי יכול לעזור במשהו, אז דרך דפי העיתון אני קורא לכל שיכול לעזור. חבל, הפסטיבל הזה חשוב מדי מכדי שייסגר. יש מקום בחיי התרבות שלנו גם לפסטיבל גיטרה, אפילו אם כמות הקהל שמתעניינת בו היא לא גדולה, גם לקטנים מותר בזה הרי טמון כל ההבדל בין פייר".

הפעם כבימאית

יוסי ונונו

"מרי סטיוארט" חוג לתאטרון אוניברסיטת תל־אביב.

לכאורה אין כאן ספור, עוד הצגת סטודנטים שלחוג לתאטרון באוניברסיטת תל־אביב. אלא שהפעם, לשם שינוי, ההתעניינות התקשורתית רחבה יותר בעיקר בזכות הבימאית חנה מרון. ואם זה לא מספיק, מרון מביימת את "מרי סטיוארט" מחזה שהיא עצמה שחקה בו פעמיים. איזה חגיגה: מרון שהתחילה בשנים האחרונות בקריירה נוספת כבימאית, הספיקה לביים בבית־צבי (קלאסיקה) וגם כשהוצע לה לביים באוניברסיטת תל־אביב (צעד שהתברר בדיעבד כצעד נכון מבחינה תקשורתית לפחות) בחרה לביים קלאסיקה. זו ההזדמנות של מרון לתקן את מה שחשבה ללא מוצלח בהצגות שהשתתפה בהן כשחקנית. הגירסה של מרון מקוצצת, מינימליסטית, הצגה של שחקנים.

שחקנים הם תלמידי שנה ג' למשחק ואת תפקיד מרי סטיוארט תשחק אורנה כץ. התפאורה של רותי לואיס והתאורה רחל ניזמן, שתיהן תלמידות החוג במגמה לעיצוב.

ההצגה תרוץ במשך שבוע, מה־3.12 עד 10.12. אוניברסיטת תל־אביב, בנין מכסיקו, חדר 206, כדאי להגיע בזמן, אין הזמנת מקום.

מוסיקה | מקום בצמרת

מאה שנה לתזמורת הקונצרטחבאו מאמסטרדם

יוסי שיפמן

השנה התברכנו כאן בבקורים של שתי תזמורות סימפוניות מפורסמות. הראשונה היתה הפילהרמונית הוינאית, שמעמדה בצמרת הליגה הראשונה של תזמורות העולם מובטח לה מראש במעט מאז ומתמיד. השניה זו ממינכן הטוענת לכתר בליגה הראשונה הודות למנצחה, סרג'ו צליבידקה, הנחשב על ידי רבים לטוב בעולם.

תזמורת אחרת שמקומה בליגת עשר הראשונות בעולם היא תזמורת הקונצרטחבאו מאמסטרדם והיא מציינת בימים אלה מלאת לה מאה שנים.

מאז הוסדה היו לה לתזמורת ארבעה מנצחים. המנצח הראשון שלה היה ויליאם קס שעזב לאחר חמש שנים ועבר לתזמורת הלאומית הסקוטית. מאז קו עבדו רק שלשה מנצחים עם התזמורת וילם מנגלברג, ארואדר ואן־ביינום וברנרד הייטינק. וזוהי עובדה יוצאת דופן כייתורה בעולם שלחילופי מנצחים הנעשים מעשה יום ביומו, המצביעה ללא ספק על יציבות בלתי רגילה של ה־תזמורת. כל אחד מהם הוסיף בתרומתו הייחודית והעשיר את צלילה של התזמורת בייחוד כיצירותיהם של מאהלר, ברוקנר ו־מוסיקה צרפתית. לכל אחד מהם היה סגנון אישי משלו. מנגלברג משתייך עדיין לדור הענקים של וולטר קלמפר וטוסקניני שצבעו את המוסיקה האירופית בגדולה המיוחדת שכמותה כמעט ואין למצוא כיום. ואן־ביינום היה רגיש מאד לתחושות אימפרסיוניסטיות. אותן היטיב לבטא גם בתפיסה המוסיקלית וגם בתרגומן לתנועות הידיים שלו שהעבירו את אותו ריחוף ותנועות זרימת מים אותן רצה להשיג מן התזמורת. התזמורת אצלו נשמעה כאקוורל ולא כיצירה טעונה צבעי שמן כבדים. ברנרד הייטינק הביא אנרגיה עצומה ששותררה כתזמורת בעצמות הדומות להד תפרצותו של הר געש. יסודות של פרץ ראשוני טבעי של רגשות המחפשים בתזמורת את הדרך להתפרצותם.

נגני הקונצרטחבאו מספרים על מסורת של צליל חם ושל נגינה קלה וחפשית שמאפיינת את העבודה בה מזה שנים. ישנה גאווה להיות חבר בתזמורת הזו גם לכל נגן כיחיד וגם כחבר בצוות. וגאווה זו מוצאת את ביטויה בעבודה שמשקיעים הנגנים בחזרות וב־קונצרטים.

לצליל המיוחד תורם גם אולם ובית של התזמורת שבו מתקיימות מרבית הקלטותיה. צליל זה מאופיין כחום המיתרים, בצליל בשל ורך של כלי המתכת ובקלילותם של כלי העץ. על האולם אומר מנהלו מרטין סנדררס המשתמש כדימוי צבעי העץ ליין עתיק: "זהו בורגונדי ישן וכשל מלפני כמאה ועשר שנים ויש לו ניגוח חום כהה. אבל הוא אינו בעל אקוסטיקה קלה לתזמורת. הן מתלוננות על ממרי הצליל על הבמה. לדוגמא, לכנר ה־ראשון קשה מאד לשמוע את הצ'לן הראשי, שיושב מולו, לכן צריך מנצח מעולה באולם שיחזיק את הגוף הזה יחד כל הזמן".

אל רשימת המנחים המעולים שעבדו עם התזמורת הצטרף לפני חורשיים האיטלקי ריקרדו שאיי. וזהו, למעשה המנצח הראשון שאינו הולנדי. את המינוי הזה מנמק היין ואורויאן, המנהל האמנותי של תזמורת הקונצרטחבאו: "בחרנו את המנצח החמישי שלנו מתוך הסתכלות רחוקה קדימה. הוא צעיר והגיל הממוצע של חברי התזמורת גם צעיר, רובם באזור הארבעים. אנו הוא גיל צעיר, רובם באזור הארבעים. אנו מקווים שנוכל לצמוח יחד, אנו מקווים ששאיי יכול להישאר אתנו לפחות עשרים שנה".

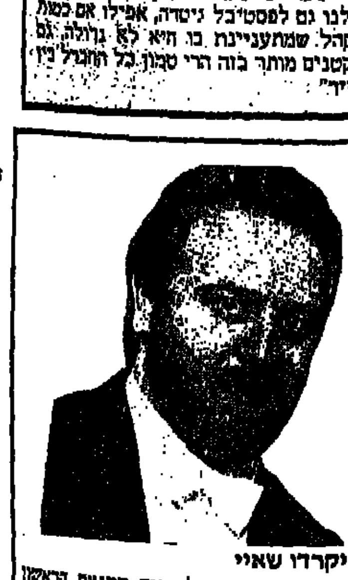
ריקרדו שאיי

שאיי נכנס לתפקידו רק לפני חדשיים אבל סגנונו ככר מוצא לו ביטוי בולט בנגינתה של התזמורת. יש לו טכניקה הגורמת לנגנים לנגן יחד בקלות". בינתיים המנצח והתזמורת נמצאים בירח דבש. "אנחנו זוג צעיר עדיין אוהבים, או לפי הדימוי ההולנדי עדיין בשבועות ה"לחם הלבן". אנחנו צריכים להתרגל אליו ולחדשים הארוכים של "הלחם השחור" שיגיעו אחר כך.

התזמורת תקיים בשנה הבאה סיור בעולם לציון הארוע.

ביקורת מוסיקה | מוסיקליות ויכולת דרמטית

יצחק שור

תזמורת סימפונית ירושלים, רשות השידור. קונצרט רביעי למנויים. מנצח, ג'ורג' מסטר. סולנית, קימבול ויילאר (מצו־סופראן). בתוכנית: סימפוניה מספר 4 מאת שוברט, שירים על מות הילדים מאת מאהלר, דפנים וכלואה מאת ראוול. אולם הנרי קראון, מוצ"ש.

אחרי תזמורת מינכן עם מנצחה האגדי צ'ליבידקה קשה לחזור למציאות הישראלית. אבל יהיה זה מעשה הוגן לדרוש מתזמורת שלנו, כי תמצה מעצמה את המירב והמיטב. לא זה מה שקרה לתזמורת ירושלים שעה שניגנה את היצירה הראשונה בתוכנית, הסימפוניה הרביעית מאת שוברט. יתכן שמכבודות, בה פתח המנצח, מתחייבת מאופיה הצוראי של היצירה, ואולם בהמשכה, לקראת סוף הפרק הראשון ובשני הפרקים האחרונים היה מקום לשינוי המהירות ולהבלטת אפיזודות ומרתיות וקצביות. בין קבוצות הכלים לא נשמר איזון וגם הדיוק לא היה כשיאו. יתכן שתוספת חזרה או שתי היתה מסייעת, ואולם, מגרעתה העיקרית של נגינת שוברט היתה בכך שלא נגעה בנימים שבלב.

מה שנאמר על שוברט לא נאמר על ביצוע יצירתו של מאהלר, "שירים על מות הילדים". יצירה זאת נישאה על כתפיה של זמרת המצו־סופראן האמריקנית המרהיבה קימבול ויילאר. בנוסף למוסיקאליות הנהדרת שלה וליכולתה הדרמטית היא הצטיינה גם בהיותה אשת־צוות, קשובה למנצח ולתזמורת. חינה הנשי ונעימותה סייעו להצלחתה האמנותית. תרמו להצלחה נגני כלי הנשיפה של התזמורת, שהיו במיטבם כלמנו — מינה זיידמן האס, נגנית קרן אנגלית, ג'ורג' האס האבוב, אייל וילנר בקרן ודן יופאס בטובה. בנגינת הסוויטה דפנים וכלואה מאת ראוול, הצטיין החלילן נחום זיידל, ושוב, ג'ורג' האס, שהוא מוסיקאי לא פחות משהוא נגן מנוסה.

ניצוחו של ג'ורג' מסטר היה קורקטי.

בארץ השובבים

אלפי ילדים שיצטו בחופשת החנוכה על מיגדל שלום, כדי לבזבז במאירלנד את כספי הוריהם ואת דמי החנוכה שלהם, לא יצליחו לפסוח על שובביניו, חנות הצעצועים הגדולה ביותר בארץ, המשתרעת על 400 מ"ר של אחת הקומות בכל־בו שלום.

לא חייבים לקנות. מותר — חינם, אין כסף — לנסוע ברכבת ננסית המתגלגלת במעברים: להידחף לאחת מפינות היצירה הרבות, כדי לבנות, להרוס, להקים, להרכיב, לפרק, להלביש, להפשיט ולהכיר צעצועים חדשים: לעצור ליד אחד השולחנות, שעליהם בנויה מערכת מתנענעת של רכבת חשמלית או משאיות עם עגורנים: להתפעל מהרובוטים המדדים עצמאית בין המדפים; ללטוש עיניים כובנויות מחופשות לדב או לליצן, שתפקידן להסביר ולהדריך...

הקטנים בוודאי יקיפו לול עגול ומוגבה, שבו מתרוצצים כחריטר בובונים בעלי הנעה מכנית, פינגווין וחתול, אפרוח ועכבר, פיל ותינוקת: הבנות יימשכו אל מדפי סינדי, המתחרה היפה של ברבי, גברת מגונדרת, המצויידת במלתחה של כוכבת קולנוע ודיוד מתאים: הבנים (חינוך שוביניסטי) יעוטו על כלי משחית דמויי רובוטריקים, כוח מחץ או משהו מהחלל. אבל יש גם הרבה בובות רכות, מפרווה סינתטית, צמר או פלוש, צבעוניות מאוד, עליזות מאוד, דובונים בצבעים קלאסיים (חום, בז', לבן) לצד חתולים בפסטל: מרבה רגליים באורך מטר פלוס, 40 רגליים ורודות ותכולות, כל רגל 2.45 ש"ח (סה"כ 98 ש"ח) לצד באקס באני, הפנטר הוורוד ושאר החבר'ה מהסרטים המצויירים; קופים צהובים מחבקים את קוניהם בזרועות ארוכות, נחשים בצבעי הקשת, צב שהוא כיסא כרית והיפו גם...

בשובביניו — אומרת מנהלת ההצגות תגית קרמל — הכל מסודר במחלקות, פולים, קוביות, משחקי הרכבה, משחקים אלקטרוניים, משחקי חשיבה, צעצועים, תחביבים, משהו לכל גיל ולכל המשפחה. העיצוב מאפשר תנועה חופשית, פעילות בפינות־יצירה ומתם התכוננות, להנאתך. 8 עובדים שעברו הכשרה מיוחדת יטפלו בלקוחות, קטנים כגדולים. על מסכי וידיאו וטלוויזיה יוקרנו סרטים מצויירים וסדרות פופולאריות. להורים — אולי — יוגש ספל קפה, שיירגעו. הילדים עצמם מוזמנים לגעת בצעצועים, לנסותם, לשחק בהם, מי שירצה — יקנה. מי שהוריו יהססו — ימצא את הדרך לשכנע אותם.

החגיגה בשובביניו תימשך גם אחרי חנוכה. העיצוב והתוכניות הם לטווח ארוך. בכל־בו שלום בכלל מתכננים כל מיני תמריצים לתג: כל הקונה תמורת 150 ש"ח ויותר — יכובד בסופגניה: על כל קניה מעל 50 ש"ח מקבלים שובר קניה בערך של 10 אחוז וכו'. כל־בו שלום שרוי בעיצומם של שינויים ושיפורים. מתכננים כאולינג, מעבירים מחלקות, מרחיבים מחלקות, עיצוב חדש ומקורי, מסעדות וקפטריות בכל קומה — האווירה מאוד מאוד חוצלארצית. אלמלא ברקו לנו את התיק בכניסה היינו מרגישים כמו ב־BHS.

רופאי שיניים התנדבו

טיפול שיניים חינם, הוא מיבצע שוועדת הרווחה במועדון "ליונס" מארגנת בשיתוף עם היחידה להתנדבות של עיריית כפר־סבא. תושבים, שאין ידם משגת לשלם את הוצאות טיפול שיניים (היקר מאוד), יופנו לרופאים מתנדבים על־ידי המחלקה לשירותים חברתיים של העירייה.

בשלב הראשון נענו למבצע "ליונס" 10 רופאים וכן מעבדת שיניים ומכון לצילום. אך ידם של פעילי המועדון עוד נטויה, והם ממשיכים לאתר עוד מתנדבים. רופאי־שיניים המעוניינים לתת יד לפרוייקט חשוב זה מתבקשים להתקשר ליו"ר ועדת הרווחה של המועדון טלפ' 052־25311, רח' ששת הימים 34, כפר־סבא.

(חנה גדל)

מתכונים למחברת

מרקים אחרת

הבה ננסה הפעם מרקים קצת שונים, אתגר לנועזים שלא איכפת להם להמר. טורים, מגישים והסועדים — או שיגרדו את־תחתית הצלחת ויבקשו עוד, או שיעקמו את האף וישאלו בנימוס ארסי באיזה ספר בישול מצאתם את זה. טוב, תגלגלו את האשמה עלי.

מרק בירה

1 ליטר בירה בהירה; 120 גרם לחם מיובש (לא חשוב איזה) ומרוסק גס; 100 גרם סוכר; 30 גרם חמאה או מרגרינה; קמצוץ קינמון; ניצני ציפורן אחדים; מלח וסוכר לפי הטעם. במקום ציפורן וקינמון אפשר להשתמש ב־1/3 כפית קימל.

מרתיחים את הבירה עם הקינמון והציפורן (או הקימל), מוסיפים את הלחם המרוסק והחמאה. משפרים את הטעם במלח וסוכר ומסירים מהאש. מגישים חם.

מרק תפודים וחלב

1 ק"ג תפוחי אדמה; עוד 3־4 תפודים מבושלים בקליפתם; 1 ליטר חלב; 1 ליטר מים; מלח.

קולפים את התפודים הבלתי מבושלים ומרסקים בפומפיה דקה. מסננים היטב דרך בד (גזה, חיתול) מכל הנוזלים. קולפים את התפודים המבושלים וטוחנים או מרסקים (בבלנדר או במעבד מזון). מערבבים את שני סוגי הריסק, מתבלים במלח, צרים מהעיסה כופתאות בגודל אגוז מלך ומבשלים בחלב מהול במים. כשהכופתאות צפות, מתבלים את החלב במלח.

מרק שעועית גרוזיני

300 גרם שעועית לבנה; 2 בצלים; 2 כפות שמן; 2 ביצים; זר עלי פטרוזיליה ושמיר; מלח; פלפל, טימין.

שורים את השעועית למשך הלילה במים רתוחים. למחרת מבשלים את השעועית במי ההשריה עד שתתרכך. מרסקים את השעועית הרכה ביחד עם הנוזל, מעבירים דרך מסננת רשת. מוסיפים בצל קצוץ ומטוגן ואת מחצית העלים ומרתיחים. מתבלים במלח, פלפל וטימין. לפני ההגשה מוסיפים למרק ביצים בלולות וזורים בכל צלחת פטרוזיליה ושמיר קצוצים.

מרק קישואים בולגרי

1/2 ק"ג קישואים; 2 כפות קמח; 3־4 כפות שמן, מרגרינה או חמאה; 100 גרם גבינת קצ'קאוול מרוסקת; זר עלי פטרוזיליה או שמיר; מלח.

מנקים את הקישואים וחותכים לקוביות קטנות. מכניסים למים רותחים ומבשלים 15 דקות. מכינים רביכה בהירה מהשומן והקמח, מדללים ומוסיפים למרק. מרסקים את הגבינה בפומפיה גסה, מוסיפים למרק ומרתיחים. מסירים מהאש ומתבלים במלח. זורים על המרק פטרוזיליה קצוצה.

למרק קטיפתי מרסקים ומסננים את הקישואים לפני הוספת הגבינה. מגישים עם קרוטונים.

מרק גריסין יהודי

חלקי עוף או אווז (גרוגרת, כרעיים, כנפיים, קורקבן); 2 פטריות מיובשות גדולות (כ־20 גרם); ירקות למרק (גזר, בצל, סלרי, כרישה, שורש, פטרוזיליה); 150 גרם גריסי פנינה; 1 כף פטרוזיליה קצוצה או שמיר קצוץ; מלח.

שמים את חלקי העוף המנוקים ב־1 ליטר מים רותחים ומבשלים עד שיתרככו. שולים בכף מחוררת, מסירים את הבשר מהעצמות, קוצצים ומחזירים למרק. שוטפים את הגריסים ומוסיפים למרק הרותח. מבשלים על אש קטנה מאד (רצוי על פלטת אזבסט) עד שהגריסים הופכים לדיסה. מנקים את הירקות ומרסקים בפומפיה גסה (את הבצל והכרישה קוצצים בסכין), מוסיפים את הפטריות ו־4 כוסות מים. מבשלים עד שהירקות רכים. מערבבים את מרק הירקות עם הגריסים, מרתיחים. אם המרק סמיך מדי מוסיפים מים. מגישים עם פטרוזיליה קצוצה או שמיר קצוץ.

המירשם הקלאסי מציע לבשל בנפרד כ־300 גרם שעועית לבנה, גדולה ולערבב עם מרק הגריסים.

מרק כרישה

2 ליטר מרק בשר (אפשר מאבקה); 1/2 ק"ג כרישה; 2 כפות גדושות חמאה; גביע שמנת חמוצה; 2 חלמונים; מלח ופלפל.

מנקים את הכרישה ומסירים את החלק הירוק. את החלק הבהיר פורסים לפרוסות, שמים בסיר עם החמאה ומאדים עד שהכרישה רכה. מרסקים אותה במעבד מזון או במסחטה (או מעבירים דרך מסננת רשת) ומוסיפים למרק. מרתיחים, משפרים את הטעם במלח ופלפל. בוללים את החלמונים בשמנת ושופכים למרק. מחממים אבל לא מרתיחים. מגישים עם אורז, שקדים למרק או מקלות מלוחים.

מרק פטריות שמפיניון

200 גרם פטריות שמפיניון טריות; ליטר וחצי מרק ירקות מסונן (מאבקה, או מי־בישול של "ירקות למרק"); 1/4 ק"ג עגבניות (או 2 כפות רסק); 1/2 קופסה אפונה ירוקה משומרת (או 150 גרם קפואה, מבושלת); גביע שמנת חמוצה; 1 כף קמח; מלח; פלפל, פטרוזיליה קצוצה.

רוחצים את הפטריות וחותכים לרצועות. שופכים עליהן את המרק רותח ומבשלים עד שיתרככו (כ־15 דקות). מוסיפים את רסק העגבניות, או את העגבניות הקלופות והקצוצות ואת האפונה. בוללים את הקמח בשמנת, שופכים למרק ומרתיחים. מבשלים דקות אחדות ומתבלים. לפני ההגשה זורים פטרוזיליה קצוצה.

אלמנטרי, ווטסון יקירי

משחק שולחן חברתי הוא יופי של בילוי בלילות החורף הקרים, בפרט כשיש הפסקת חשמל ואי־אפשר לראות וידיאו או לשחק במחשב. הצרה היא שגם במשחקים הדמיון מוגבל וכל אימת שנופיע בשוק אחד חדש, הוא בדרך כלל גירסה מעודכנת לאחד הישנים, לאו דווקא טובה יותר.

"רמז" שייך לקטגוריה אחרת. הוא באמת חדש בישראל. בעולם משחקים בו יותר מ־40 שנה, באנגליה זהו Cluede, צירוף של clue (רמז) ו־ludo (משחק, בלאטינית); בארה"ב — Clue; בקונטיננט מכירים אותו יותר בשמו האמריקני. זאת הזדמנות פז להיות שרלוק או לפחות ווטסון. ב"רמז" יכול לשחק גם ילד בן 8 וגם מבוגר בן 80, כל מי שבאמצע מוזמן להצטרף. דרושה מחשבה אנליטית וקצת העזה להמר. הכללים פשוטים ומספר הווריאנטים של הפתרון כמעט אינסופי. או ככה: באחוזה בת 9 חדרים אירע רצח. הרוצח הוא אחד מששת האורחים, שעשה זאת באחד מ־6 כלי רצח (אקדח, חבל, מסמר וכו') באחד החדרים. חדרים מסומנים על לוח המשחק, ה"גיבורים" מוצגים על־ידי פיונים צבעוניים. השמות קשורים בצבע, כדי להצמידם לחיילי המשחק. ב"רמז" השמות עוברתו לשזיפי, לבנה, ארגמן, שדה, רקיע וכו'. באנגלית זה מצלצל יותר טבעי. כלי הרצח — מצורפים במיניאטורה. משתתפי המשחק מציבים את החיילים שלהם כעמדות הזינוק, לפי צבעם, מפזרים את כלי הרצח בחדרי האחוזה ומחלקים ביניהם את קלפי המשחק, לא לפני שהמנחה "מבצע את הרצח", כלומר טומן במעטפה אטומה (בלי להסתכל) קלף של שם, קלף של מכשיר וקלף של חדר. בדרך אלימינציה מנסה כל משתתף, בתורו, לנחש אילו קלפים אינם בידי עמיתיו ועל כן — הם במעטפה. הנתונים משתנים אפוא בכל משחק, שרמתו תלויה במידה רבה באינטליגנציה של המשתתפים, בהתלהבותם ובסבלנות שהם מגלים איש כלפי רעהו. אלמנטרי, ווטסון יקירי.

את ה"רמז" הביאה אלינו חברת קוד קוד (זו שהחזירה את כבודו האבוד של המונופול האמיתי) והוא נמכר בקופסה גדולה ומרשימה, המצדיקה את המחיר — 44 ש"ח, כולל מע"מ.

שוקולד חינוכי

לשמחתם הגדולה של יצרני השוקולד ולמגינת לבם של ההורים, המורים, התזונאים ורופאי השיניים, הילדים אוהבים ממתקים. מרביתם, על כל פנים. תמיד יש יוצאים מן הכלל שיחליפו קילו סוכריות בכוס פופקורן.

הפסיכולוגים, ייתכן שבהשראת אנשי תעשיה אינטרסנטים שמימנו את סקריהם, טוענים שנפש האדם כמהה למתיקות, המחסור בו עלול להשפיע קשות על מצב הרוח, לעורר תסביכים ואף להוביל לסטיות. אדם שבילדותו מנעו ממנו ממתקים, מסיבות עקרוניות או תקציביות, יסבול בבגרותו מכל מיני מעצורים ו/או דחפים בלתי־מרוסנים ויהיו לו בעיות נפשיות. יש לכך גם הסבר פיזיולוגי, אבל אין טעם להתעכב. הפרינציפ ברור: ילדים ושוקולד הולכים ביחד.

אם כך — אמרו ב"ורד הגליל" — הבה נצרף לחגיגה גם משהו חינוכי. להקל על יסורי המצפון של ההורים הנכנעים ללחצים של עתיד האומה.

הרעיון נולד אצל חברת פירסום, שחקרה ומצאה כי בארץ ייחודו של השוקולד המיועד ישירות לילדים מוגבל לעטיפה. לוקחים שוקולד חלב, מהסוג הפשוט ביותר ועוטפים אותו בנייר צבעוני, מקושט בדיוקן הגיבור התורן מסדרת הטלוויזיה. אם הסדרה אהובה במיוחד דוחפים באמצע עטיפות על בסיס של אגדות עמים או תווים למיקי מאוס קשישא, בן 60 אמנם, אבל אכבר־גבר.

פרידה דניאלי, יועצת חינוכית, טוענת שהיצמדות לדמויות פופולאריות אבל ארעיות מזיקה בדרך כלשהי לנפש הרכה. עדיף גיבור קבוע, הילדים אוהבים קביעות, שואבים ממנה ביסוס וביטחון. אבל הם גם אוהבים דמיון המאפשר להם להתמודד במצבים ותופעות של עולם המבוגרים, שבו הם נאלצים לחיות.

לתוצאה של ההתייעצויות קוראים "נדמלי", הוא שוקל 100 גרם וטעמו כשל שוקולד חלב מסוג אינטרמצו. הוא באמת שוקולד מסוג אינטרמצו רק באריזה חדשה. בתוך האריזה, בנוסף לשוקולד, גם ספרון מקופל למניפה, נחמד וצבעוני, המגולל הרפתקה של צמד־חמד — נועה ונרב. מצייר אבנר כץ, אשר גם הגה את רעיון הסיפור. ניסוח — אילן שיר, ומישהו דואג לתוכן אנציקלופדי. לספרון מבנה אחיד: נועה ונרב מחליטים לעשות משהו פרוורקטיבי, מגיעים למסקנה נוסח "נדמלי שצריך..." וכאן יש מקום לדמיון. נדמה להם שצריך פיל כדי לשאוב את כל הלכלוך שעל המגרש, מגנט כדי למשוך את העכברים (ומה בדבר צלילי החליל? מיוטון) או כינור כדי להרדים תנין. הפואנטה בדרך כלל מצחיקה והזדמנות מסבירים מהו פיל/מגנט/כינור. אחר־כך באה משימה נושאת פרסים, ומבוך, ספורי־אמת הפריטים, מצא את השונה, כאשר לפתרון יש לצרף עטיפה של שוקולד ובין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים.

המיוחד בספרונים שהם חינוכיים. ד"ר עמי רולב, מנכ"ל ורד הגליל, מבטיח שהחברה תשתף פעולה עם גופים וולנטאריים, המטיבים עם העם, כמו החברה להגנת הטבע, האגודה לישראל יפה (נקיה, טובה) וכו'. "אנו רואים את עצמנו ככלי תקשורת חדש לילדים".

בינתיים, ראו אור 3 ספרונים ועוד שניים בהדפסה. הם מוחבאים בתוך העטיפה, אי־אפשר לדעת מה בפנים, אבל הרי אינך משלם תמורת הספר והמסר החינוכי אלא בעד השוקולד (נמכר במחיר האינטרמצו). איך שמספרו שהמחיר הוא 1.78 ש"ח עלו המחירים, לא הספקתי לבדוק כמה זה עכשיו, עוד 4־5 אחוזים). מתכננים להגיע ל־12 ספרונים בשנה ומקווים שהילדים יאהבו את נועה ונרב.

אגב, באחד הספרונים הבאים יזכירו נועה ונרב שאחרי אכילת ממתקים חייבים לצחצח שיניים.(צב"ש)

הרשויות המקומיות על סף משבר

ממשלה הצריכה להשביע את תאבונם הגדול של הדתיים לקופת המדינה, לא תוכל להיטיב עם הרשויות המקומיות הקטנות, הסובלות מקצעי תקציב ומאבטלה

אנו מרבים לשמוע על המצב הכספי הקשה של הרשויות המקומיות הערביות, עד כי נדמה שבמגזר היהודי הכל שפיר, לאחר שנות המשבר הממושכות. מסתבר שלא כך הדבר: הרשויות המקומיות היהודיות, בדרום ובצפון, נתונות אף הן במשבר כספי חמור, שבא עתה לביטוי בשביתת השבת של ראש עיריית באר־שבע, בירושלים, וההפגנה שמתכננים ראשי המועצות האזוריות והמקומיות בנגב.

המיתון בפעילות הכלכלית, ההולך ומעמיק, פיטורי אלפי עובדים וסגירת מפעלים משפיעים אף הם ומחמירים את מצבן של הרשויות המקומיות, בהן עיריות ומועצות שהמשבר אורב זה כבר לפתחן.

את מכבש המיסים — המופעל על תושבי תל־אביב, בת־ים, פתח־תקוה וחולון — אי אפשר להפעיל על אוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה יותר. מה עוד שמקורות ההכנסה של הישובים המבוססים — הבנייה המרובה למגורים, מיסי עסקים, מיסים ואגרות למיניהן הנגבים בשל פיתוח מואץ — אין להם מקום בישובי הדרום, הסובלים מאבטלה, מקיפאון בבנייה, סגירת מפעלים ואי הקמת מפעלים חדשים. באר־שבע, למשל, ידעה כבר בתקופתו של אליהו נאווי הרבה משברים פרמננטיים, תוך הפסקות קצרות, כאשר הוזרמו אליה כספי ממשלה. כך גם עיריות ומועצות מקומיות אחרות. המצב בישובי הצפון אינו טוב יותר, ואם אין שומעים על כך היום — מותר נמצא אף אותם בפתחי משרדי הממשלה בירושלים, וברחבת ההפגנות מול הכנסת.

הלוואי שנתבדה, אבל ממשלה הצריכה לשלם מחיר רב כדי לקנות את תמיכת המפלגות הדתיות ולהשביע את תאבונן הגדול לקופת המדינה, ממשלה כזו בוודאי שלא תיטיב עם הרשויות המקומיות הקטנות — למרות שאת כוחה האלקטוראלי שאבה, כרגיל, דווקא מאותן הרשויות המקומיות.

יתר־על־כן, דווקא ישובי פיתוח וישובים קטנים היו מאז ומתמיד נתונים יותר לסחטנות של פקידי משרד הפנים והדתות, והקציבו כספים למוסדות תורניים או מפד"ליים (כאשר משרד הפנים היה בידי המפד"ל). בשנים האחרונות, כאשר משרד הפנים נשלט על־ידי תנועת ש"ס, ידעה תנועה זו ללכת — ועוד איך — אל המעיין הבלתי נדלה של קופות העיריות ולהקים מאות מוסדות "אל המעיין". עתה, כשהרשויות עצמן מתדפקות כעני על פתחם של משרדי הממשלה, הימצא מי שיסייע להן?

כיסו של האזרח אינו הפקר

האופוזיציונר המשיכוי במועצת עיריית תל־אביב, אריה צוקר, שאינו נותן מנוח לצ'יץ ומעמים עליו בג"צים כל אימת שראש העירייה חורג מהתקנות העירוניות, הצליח הפעם במאבקו נגד העלאת מיסים רטרואקטיביות מאפריל 1988. משרד הפנים עמד לצידו של צוקר.

לא אחת התריעו ארגונים ואזרחים נגד הגישה החופשית לכיסו של האזרח כל אימת שראש עיר זה או אחר חש כאילו הוא הוא בעל־הבית על משכורת האזרח.

מאז שנות האינפלציה האדירה קיבלו ראשי הרשויות המקומיות יד חופשית להעלות את הכנסותיהם העצמיות. אלו לא רק שהמשיכו למרר את המיסים וגם את חוב הפיגור של האזרח, אלא הרשו לעצמם להעלות את המיסים באמצע שנת הכספים ולעיתים אף להעלות את הארנונה רטרואקטיבית מאפריל אותה שנה.

כאשר הגיעה שנת מס חדשה, הועלו המיסים על בסיס שיעור המיסוי של אשתקד כולל ההעלאה הפרטיזנית שהפכה לחלק בלתי־נפרד מגובה המיסוי. כך התמלאו קופות העיריות, ואף צברו רווחים לא רעים מהשקעת עודפי הכספים בתוכניות בנקאיות.

כאשר המדיניות הכלכלית החדשה של פרס־מודעי נכנסה לתוקפה, ב־1984, ונאסרה העלאת מחירים, הוציאו עצמם ראשי הערים מהכלל והמשיכו בשלהם. על־מנת לסבר אוזני האזרח המרדן קראו להעלאה זו: עידכון לפי גובה המדד.

העובד השכיר אם כן שמקבל, אם הוא מקבל, תוספת יוקר מעוקרת, משלם ארנונה במלוא שיעור עליית המדד ואף מעבר לה. אם כך, להעלות את הארנונה באמצע שנת התקציב פעם נוספת, זה כבחינת גזל. אבל צוקר, כבר אמרנו, עומד על משמר זכויות האזרח בעירו.

גוליבר בא לחולון

חולון, למרות היותה עיר־לוויין של המטרופולין תל־אביב ותושביה אינם מקבלים אותם שירותי רווחה, תרבות, בידור ו־—מסעדות, שהתל־אביבים רגילים להם, עוברת עתה מהפכה־זוטא דווקא בתחום המזללות, בתי־הקפה והמסעדות, הצצים בעיר כספיחים אחרי הגשם.

נגרייה ותיקה ברחוב שנקר פינתה מקומה ל"קפולסקי": פה ושם ניתן לראות כמה שולחנות וכסאות על המדרכה ברחוב, וכן מיני־ביסקוטים לזוליה ולחטיפים למיניהם. מסתבר, שהעם החולוני אוהב לאכול, ובימים אלה יש מי שמספק לו את מחסורו. לאחרונה הצטרפה למזללות חולון גם רשת "גוליבר" למזון מהיר, שהשתכנה בבניין דו־קומתי במרכז העיר, ויכולה להאכיל בו־זמנית 120 איש בישיבה נוחה, בשירות מהיר, ויש אומרים אפילו במחיר נמוך יותר ממסעדות שרות עצמי אחרות.

מנכ"ל הרשת, יאיר תמיר, שעבד שנים ברשת מקדונלד בארה"ב וקנדה, מבטיח, ש"גוליבר" לא יפול ממקדונלד. הוא מבטיח גם תנאי שכר הוגנים לעובדים, מהם תיכוניסטים, סטודנטים ועקרות־בית, היכולים לעבוד בשעות גמישות. האוכל, אגב, כשר בהחלט, למרות שתעודת כשרות לא תינתן לו כל כך מהר — שכן ב"גוליבר" אפשר לזלול המבורגר בריא ובשר אווז מעושן גם בשבת.

אשר לטיב האוכל — איני יכול להעיד בעד־טעימה, שכן, כידוע, לעיתונאי מגישים ארוחות בוקר מעט שונה, ואולי אפילו טיפ־טיפה טובה יותר, מאשר לזולל הממוצע. אך אם לשפוט לפי המראה הכללי, הסדר, הנקיון ובכלל, נראה לי שהחולוני הממהר לעסקיו, או עקרת הבית הרוצה לברוח מסיר הבישול ימצאו כאן את מבוקשם ובמחיר שווה לכל כיס. מה גם שקטע זה ברחוב סוקולוב, בו התמקמה רשת "גוליבר", עתיד להיות מדרחוב.

אגב, מה שחשוב מאוד מאוד: ב"גוליבר" יש גם שירותי 00 לגברים ולנשים — שירות יקר מציאות בעיר בת 160 אלף נפש ללא בית־שימוש ציבורי.

חמשת ה"הנים"

אבי עופר

בכלות מערכה נוספת בטרגדיה שבה אנו משחקים על במת ההיסטוריה, ובפרוס המערכה הבאה, מוטב לחזור ולהרהר שנית על הטקסטים, שהורגלנו לשים בפינו. נוכח אילוצי הפוליטיקה המקומית, בשלכאורה רק המערך יכול להנהיג את מחנה השלום, ומול נחישותו הראויה להערכה של פרס במאבקו לשלום, התלכד מחנה השלום הציוני מאחורי דרכו המדינית של המערך. שכחנו, או לא ידענו, או הדחקנו, את האמיתות הבסיסיות על הסכסוך, שבו אנו שרויים, והדרך האפשרית היחידה לפתרונו. ובכן, הבה נישיר מבטנו אל האמת. זו שברורה ביתר־שאת מה־15 בנובמבר: התוכנית המדינית של פרס ושל המערך מוליכה שולל את הציבור, וככל הנראה גם את הוגיה. כל הדברים, שתוכנית זו מנסה להימנע מהם, הם בלתי נמנעים. מו"מ עם אש"ף והקמת מדינה פלשתינית, מו"מ עם סוריה בגולן, פשרה טריטוריאלית מרחיקת־לכת עם סידורי־ביטחון מתאימים, כל אלה קרה יקרה; השאלה היא רק כמה דם — גם דמנו — יישפך בדרך, ומי מן הצדדים ישכיל להוציא מהבלתי נמנע את המיטב שיוכל להשיג.

הפלשתינים הם עם, ובהיותם עם הם זכאים להגשים את עצמאותם, בדרך בה יבחרו. במציאות של שלהי המאה ה־20, ניתן גם לחזות מראש, שהם יצליחו בכך. הארגון המייצג אותם הוא ארגון השחרור הפלשתיני. נרצה או לא נרצה בכך. לא יועילו כל טענות לגבי אופיו הטרוריסטי של ארגון זה, כלפי חוץ ופנים כאחת. תנועת השחרור הפלשתינית, כרבות מתנועות השחרור הלאומיות כיום ואף יותר מהן, היא תנועה עקובה מדם, שחוללה פשעי־מלחמה למכביר, ומרובם אף לא הסתייגה מעולם. גם בתהליך ההתמתנות היחסית העובר עליה, עדיין אין היא מתקרבת לקריטריונים המוסריים הראויים לתנועת שחרור, כפי שהציונות למשל הצטיינה בהם, ושעדיין, למרות החריקות הרבות, עודם מדריכים אותה. אולם, נוכח יתרוננו הצבאי המכריע מול הפלשתינים, דומה שאופיו הרצחני של ארגונם הלאומי הוא בעיקרו בעייתם הפנימית, שאותה יאלצו לפתור בעצמם.

התביעות המדיניות המינימליות, שעליהן לא יוכלו לוותר, כוללות את שטחי יהודה, שומרון ועזה, ואת ירושלים כעיר־בירה. מצד אחר, שלטון הכיבוש שלנו על אוכלוסיית אזורים אלו מוביל באופן בלתי־נמנע להריסתה מבפנים של החברה הישראלית, על כל ערכיה. דומה, שגם אמת זו התבהרה זה מכבר, ואף נחותה מראש. למעשה, הכיבוש כבר עורר כוחות כה הרסניים בחברה הישראלית, עד שצריך יהיה אמונה רבה ונחישות־מעשה, כדי לגבור עליהם. לפיכך, אין מנוס מוויתור בהקדם על חבלי יהודה ושומרון, חרף היותם ליבה של מולדתנו ההיסטורית, ולמרות הזיקה העזה והאהבה העמוקה שאנו רוחשים (או לפחות מן הראוי שנחוש) כלפיהם. בנסיבות אלה הצעד הנכון ביותר, שאליו חייב מחנה השלום לרחוף בכל כוחו, הוא משא־ומתן מוקדם ככל שניתן עם אש"ף. לצורך זה, יתכן שפורום בינלאומי יהיה הכרחי, אך לא זה צריך להיות דגלנו. מה שעלינו לדרוש הוא דווקא משא ומתן ישיר עם אש"ף, כדרך לפתרון הבעיה הישראלית־פלשתינית.

לחדול ממיסטיפיקציות

אולם, בעוד שהסכסוך הפלשתיני תופס את עיקר הכותרות, ומהווה אכן את בעייתנו הקיומית בטווח הבינוני והארוך, אנו הולכים ושוכחים את המוות המצפה לאלפים מאיתנו, מעבר לפינה ממש. כגיבוריה הסומים של טרגדיה יוונית, הולכים אנו שנה־שנה ומתרגלים את המלחמה הבאה עם סוריה, בידיעה נחרצת שזו אכן בוא־תבוא. אנו בטוחים בניצחון, אבל יודעים מה כבר יהיה מחירה של הבקעה מוצלחת במקרה הטוב, ושל מגננה חפוזה במקרה הגרוע. אנו מתכחשים על כך בינינו וחוזרים הביתה לפרק זמן נוסף, השאול עימנו מן המוות. אנו, הנידונים למוות ביום בהיר אחד שיבוא כרעם, ולא יאחר לבוא — איננו קמים וזועקים. הרי, בתוך חמש השנים הקרובות, המלחמה הגדולה עם סוריה תפרוץ, לפי כל ההערכות. איזו מוטציה של ערכים הפכה את נכונותנו מעוררת ההערצה להקריב את חיינו למען חרות וערכים, לנכונות להקריבם על מזבח איוולת מדינית!

אמת, סוריה נשלטת על־ידי רודנות מעוררת חלחלה, שטבחה בבני ארצה ובפלשתינים גם יחד, יותר שמגעשה זאת אנו.

ביום מן הימים. קיימת בה גם שאיפה מדינית היסטורית להשתלט על "סוריה הגדולה" כולה. אולם, לא על כך היא תצא למלחמה כנו, כי אם על השליטה ברמת הגולן. הבה נחדל סוף־סוף ממיסטיפיקציות של חבלי ארץ. ברמת הגולן, כמו בשרם א־שייך (ולהבדיל מיהודה ושומרון), אנו מחזיקים לצורך בטחוננו בלבד. הסדר מדיני נאות, שיכלול פירוז, הרחקת הצבא הסורי והקטנת חלקו הסדיר, ערבויות וסידורים נוספים שהם בני־השגה ושהוכיחו עצמם בהסכם עם מצרים — כל אלו עריפים לבטחוננו, מאשר המצב הקיים.

יש להצטער, כמובן, על הצורך האפשרי בפינוי היישובים. מי שהתיישב ברמה, כמו מי שהתיישב בימית בשעתו, שם עצמו כחייל בר־הזה בלוח השחמט המדיני. אין ספק, שנוכחות היישובים היא קלף־מיקוח חשוב, שיאפשר לנו לזכות בתנאים טובים יותר, אם יפונו. עדיין ראוי להעמיד לפסקדינה של הציונות את מי שהפכו (ויהא שכלא יודעין) את ההתיישבות לקלף מיקוח במקום לערך. כך או כך, אין ספק, שהסדר מדיני עם סוריה, על בסיס פשרה טריטוריאלית, סופו לבוא, וכנראה בדורנו. השאלה הנותרת היא רק, אם יהיה זה אחרי המלחמה הגדולה, או לפניה. כראי שכל אחד מאיתנו יראה שאלה זו כהבדל בין חיים ומוות עבורו או עבור יקיריו, כי אכן כזו היא.

ראיית טובתה של הציונות

עשר שנים מאז מלחמת '67 לא מצא מחנה השלום סדן לשאיפותיו, עד ביקור סאדאת. עשר שנים נוספות תשנה, כי האיתותים הפלשתינים קלושים, מכדי שניתן יהיה לבנות עליהם. בעשרים שנים אלו, גם מי שניתח נכונה את המצב, אולי צדק בהותירו את המסקנות ברקע האחורי של פעילותו הרעיונית והפוליטית. היום, כשהאמת ברורה וסיכויי ההסדר ריאליים, הצנעת האמת משיקולים טקטיים תהיה משום כתם מוסרי, שלא יאחר לחזור אלינו כבומרנג, גם במישור הטקטי.

תהיה זו טעות חמורה להותיר את אמירת האמיתות הללו בידי גופי השמאל הזעירים, התלושים מליבה של ההוויה הציונית בארץ הזו. עם כל האהדה לחלק מהם (והסולידה מרבים אחרים), הפקרת אמיתותינו בידי השמאל התלוש מרחיקה מהן את עיקרו של מחנה השלום הציוני. אין צורך לומר, שהמפלגות הבלתי ציוניות המביאות מסרים אלו, מנכרות מהם ביתר־שאת את הציבור. בפינו, לעומת זאת, לובשים אותם דברים טעם אחר. אנו נאבקים למען הסדר, מתוך ראיית טובתה של הציונות, ומתוך ידיעה שבמהלך יזום על־ידי ישראל, יש סכוי להשיג את המיטב האפשרי עבור המדינה (לרבות האפשרות למנוע עקירת חלק מן היישובים).

על הגופים הציוניים בעלי היוקרה במחנה השלום לומר, איפוא, את דברם הברור:

— כן למדינה הפלשתינית שתוכרז.
— כן למשא ומתן ישיר עם אש"ף ונציגי הפלשתינים בשטחים.
— כן לירושלים המאוחדת כבירתן של ישראל ופלשתין גם יחד.
— כן לחלוקת הארץ על בסיס גבולות 67', תוך הסדרי ביטחון נאותים.
— כן למשא־ומתן עם סוריה, על בסיס של פשרה טריטוריאלית והסדרי ביטחון.

מעל במה זו אני קורא לתנועתי — "שלום עכשיו", ולמפלגתי — מפ"ם, להוביל בכוח היוקרה שצברנו את המהלך לשלום, לאור חמשת ההנים', שלא נוכל לחמוק מהם. מאורעות השנה האחרונה הביאו את דעת הקהל במחנה השלום להרהור מחודש ולתהיות. אל נצפה בפסיביות להתגבשות קונצנזוס חדש. בשל הזמן לעצב את דעת הקהל הזו, בכוח משקלנו המוסרי והציבורי, ולאחר מכן לתעל אותה לאפיקי המחאה וההשפעה (החוץ־פרלמנטרית, תחילה), כפי שידענו לעשות כה טוב בעבר.

זמן רב חיכינו ליום, שבו נוכל להוביל את המאבק לשלום אל לב הסכסוך, בתנאים המאפשרים סיכוי סביר להסדר הוגן, אם גם מכאיב. עכשיו באה העת. עת לשלום.

אתגר ללא סעודה

(סוף מעמוד 7)

נערכו בצל פילוג בליכוד. ראשי הליכוד מתרעמים על המגמות המנוגדות כפי שבאו לידי ביטוי בסניף וטוענים, כי הדבר עלול לחבל בסיכויי המפלגה בבחירות.

במערך, מוסכמת על הכל מועמדותו של גוראל לקדנציה שלישית לראשות העיר, אך עדיין לא נקבעה השיטה בה יבחרו חברי המועצה. חלק תובעים כי "שיטת המשבצות", דהיינו שיריון מקומות למגזרים שונים, היא זו שתקבע. אחרים מעדיפים בחירות חופשיות, בהן כולם בוחרים בכולם. גוראל ומזכיר המחוז, דב גרשונקל, מעדיפים מצידם להמתין עד לקבלת הנחיות ברורות ממרכז המפלגה. חברי המערך בחיפה משוכנעים, כי בניגוד לתוצר הבחירות שאפיין את הבחירות לכנסת הנוכחית, הרי שלראשות העיר אין כל ספק מי יבחר בסופו של דבר. זאת חרף דו"ח מבקר המדינה שפורסם אתמול על פעולותיה של העירייה. הדו"ח, המצביע על ליקויים חמורים בתפקוד העירייה, ללא ספק ישמש רבות את שאר המתמודדים, כדי לנגח את העומד בראשות העיר כיום. גוראל עצמו אינו מקדיש לפי שעה מזמנו כדי לעסוק בבחירות הקרבות. "עדיין לא התפניתי לכך", הוא אומר. ניכר בו שהוא מודע היטב לנתוני הפתיחה הטובים שלזכותו. לאלה נוספו באחרונה שתי עמותות נפרדות המתכוונות לפעול למען היבחרו. האחת — "אתגר", אורחים למען גוראל, השנייה "אלא" — אורחים למען אריה. עמותה זו, שכבר פירסמה מודעות ענק בעיתונות המקומית, פועלת בהשראתו של ניסים סלמן, יו"ר עמותת השווקים הפתוחים בחיפה. סלמן, ליכודניק מוצהר, סבור כי יש להפריד בין בחירות לכנסת לאלה הנערכות לרשויות המקומיות, כשמדובר בהשקפות פוליטיות. "אני בוחר במי שטוב לעיר, ולא אכפת לי אם הוא ליכודניק או מערכניק", קובע יו"ר ועד השוק.

העדפתו זו של סלמן נובעת בין השאר מפעולות בהן נקט ראש העיר, כדי להיטיב את התנאים בשוק תלפיות. סלמן אינו מסתיר, כי בתקופת אריה גוראל חדלו הפקחים לרשום דו"חות חנייה באזור השוק, נוספו מגרשי חנייה, ופני השוק שופרו בתמיכת העירייה. אגב, כשהגיע ראש הממשלה יצחק שמיר לחיפה, במהלך מסע הבחירות לכנסת, סירב סלמן לאפשר לרמי דותן להתלוות לשמיר בעת ביקורו בשוק. לגוראל "הותר" להלך בשוק ללא פרס, שביקר בשוק שעה אחת בלבד, קודם לביקורו של ראש הממשלה במקום.

החידוש היחיד עד כה, בין המבקשים לעצמם את תפקיד ראש העיר, הינו עו"ד פנחס נרקיס (43). נרקיס, חבר מועצת העיר העומד כיום בראש רשימה בלתי־מפלגתית, "צעירים למען חיפה", החליט להתמודד לראשונה גם הוא לתפקיד. "אין ויכוח שחיפה אכן התקדמה", הוא אומר, "אך מוסיף כי הרגשתו היא שבחיפה מצפים האורחים למשהו אחר.

פעילי הליכוד בחיפה בפרט ובארץ בכלל רואים ב"כיבוש" חיפה אתגר מיוחד במינו. במערך יפעלו לשמור על צבעו האדום של מעוזם. רק האזרח ימשיך להיות מוטרד מהמחסור הנוכחי במקומות חנייה לרכבו, מזיהום האוויר ומהרגים הקטנים והמציקים בחיי היומיום של העיר.

מתחרים בלהט

(סוף מעמוד 7)

רק בתחילת השבוע הזה הודיע צוקר, רשמית, על החלטתו לרוץ לראשות העירייה. בן־62, חבר הנהלה בלשכת המס וחבר מועצת העירייה מטעם מפ"ם. ידוע כ"טרבל־מייקר" מקצועי וכמי שרוכב על גבו של צ'יץ' באופן עקבי והחלטי. נכון לשעה זו — הוא מסרב בתוקף להתראיין ולהביע דעתו על המועמדים האחרים ועל יתרונותיו על להט. הסיבה — מרכז מפ"ם טרם אישר רשמית את כניסתו למירוץ. "עד שאין אישור במפלגה, איני מוציא יותר אף מילה בעניין זה", הוא אומר ומקיים.

בראיון קודם אמר צוקר, כי יילחם בכל אותם תולאים שנלחם בהם במשך 10 שנות חברותו במועצה. על השאלה, האם נראה לו כי יוכל להתמודד ברצינות נגד צ'יץ', הוא ענה: "כן. אני מאמין שרשימה כזאת יכולה להצליח ולשנות כליל את פני העיר. זה תלוי מאוד במה שיקרה במפלגת העבודה ובמפלגות עצמאיות אחרות שיופיעו." צוקר אומר חד וחלק, שלהט אינו ראוי, לדעתו, להיות ראש עיר, ושהוא עצמו מאמין כי חודר לתודעת שכבות מסויימות בקרב תושבי תל־אביב והוא ירוץ במלוא הכוונה והרצינות.

חוות דעת ספציפית על המתחרים האחרים צוקר טרם נתן, אבל לא קשה לנחש מה היה אומר על וולוך: "אילו מפלגת העבודה היתה מציגה מועמד רציני ובעל סיכויים אמיתיים נגד צ'יץ', לא הייתי רץ", הוא אומר, "אבל בהיעדר אלטרנטיבה ראויה לשמה, החלטתי להיכנס."

חוץ מצוקר, ארצי וולוך, שכבר הכריזו ברבים על כניסתם לזירה, צפוייה הצטרפותם של נציגי החזית הדתית. המפד"ל אינה מודרת במיוחד לבחור במועמד שלה. אבל די ברור שמרכזו בשמואל גפן. כמוק, שהיה במשך שנים ראשון ברשימת המפד"ל, איבד הרבה מאוד מניות בעקבות המהפך שחל בבחירת מועצת הסניף האחרונה. גורמים בתוך המפלגה מעריכים כי כמוק, שנותר ללא תמיכתה של סיעה מסויימת, לא יצליח לגבור על גפן. זה האחרון מייצג את סיעת "הצעירים של האמר" השולטת להולשין במועצת הסניף. גפן, איש עסקים לשעבר, חבר במועצת העירייה, עסק בתחומי תיירות ויתמנה בקרוב למנכ"ל בית־העלמין תחום ליד ריידינג.

המשברים והמהפכים שעברו על המערכת הדתית בבחירות לכנסת מיתרגמים עכשיו למערכת המוניציפלית וככל הנראה, לא יפסחו עליה. ההערכה היא שנציגי החרדים ירשו להביא לביטוי את המהפך שהתרחש בזירה ההיא גם לזירה העירונית, יבקשו לשבור את הנוסחה המסורתית בחזית הדתית בתל־אביב: 1. מפד"ל 2. אגו"י. 3. ש"ס. וליצור נוסחה חדשה עם סדר עדיפויות ומשקלי כוחות חדשים והפוכים.

עידית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הדר ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-356013

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: גבריאל רענן — לאשר תוכנית לבנין דו־משפחתי ברחוב אסתר רבין מס' 40 מגרש 501 בגוש 12251 הוד הכרמל.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. קומה חלקית נוספת מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: ב', בין השעות: 12.00—08.00; יום ד', 12.00—08.00, 17.00—15.00.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובריין
מהנדס העיר

ועדת המשנה לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי ראשל"צ

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה בראשל"צ, בקשה למתן הקלות. חלקה מספר ישן 511 מגרש 66, לפי ת.ב.ע. רצ/5/1/1, חלקה ארעית 45, בגוש 3926, רחוב ינובים פינת עולי הגרדום. לפי תכנית מתאר / תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באיזור מגורים ג' ומותר לבנות עליה בית מגורים 4 קומות, 7 דירות.

תיקון לפירסום הקודם מתאריך 08/08/88 בעיתונים "חדשות", "על המשמר", "הצופה".

נקבה בעלי החלקה: בליטה 1.5 מטר לכיוון החזית כמו יתר הבניינים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהוא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו ובאם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן,
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ובניה — ראשל"צ

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (ולהלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6186 חלקה 102־108 רחוב פנקס מס' 17 דהיינו שמוש חורג הסבת דירת מגורים לבית אבות לתקופה של 5 שנים. על המעוניין הרואה עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.

ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 רמת־גן. תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור בניית מגורים חדש על מגרשים 101־100 בגוש 7926 שכונת רמת־פולג בחריגות עד 6% בניה ובקומות מרתף.

את התכנית מס' 413/88 ת.ב. 7006 7005 ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקו בנין לפי קוי הבנין ברחוב אוהב ישראל מס' 10 גוש 7074 חלקה 95.

תיק בנין 513235־010
בקשה מס' 881766

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה המרכז, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ממ/1420/2".

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: בית דגן, אזור מגורים א' בבנינים 2, 6, 7, 9 כמסומן בתכנית ממ/1420.

עיקרי הוראות התכנית: שינוי לוח אזורים שבתכנית ממ/1420, אזור מגורים א' תותר בניית מחסן בנפרד מהמבנה העיקרי בשטח 15 מ"ר ובקווי בניין צד ואחורי אפס.

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל בעל עניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית, תוך חודשיים מיום פרסום ההודעה בדבר הפקדת התכנית ברשומות. התנגדות לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

רב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי "לודים"
הודעה בדבר אישור תבנית מתאר מקומית

1. נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז־המרכז, החליטה לאשר תכנית מקומית הנקראת: תכנית מס' גז/386/2/ג', גז/5/473/ג', תכנית מס' גז/393/ג', גז/487/ג', גז/391/3, גז/391/ג', גז/509/2/ג', גז/392/ג', גז/1/632/ג', גז/439/ג', גז/1/40/ג', גז/49/4/ג', א', גז/423/31, גז/618/ג', גז/518/3/ג', גז/415/ג', גז/4/ג', גז/10/ג', גז/34/1/ג', גז/5/5/א', גז/1/27/א', גז/1/12/א', גז/25/ג', גז/424/ג', גז/479/ג', גז/386/2/ג', גז/5/475/ג', גז/3/8/א'.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם — מועצה אזורית "מודיעים" — ישובים: מושב נחלים, מושב בן־שמן, מזור, אחיסמך, גמזו, כפר־טרומן, רנתיה, בית־עריף, בני־עטרות, נבטחת, טירת־יהודה.
מועצה אזורית "גזר" — ישוב: מושב ירדמכ"ם, פתחיה, יציץ, בית־עוזיאל, פדיה, פתחיה, רמות־מאיר, גני־יוחנן.
מועצה אזורית "עמק־לוד" — ישוב: מושב גיתן, גנתון, יגל, אחיעזר, חמד, צפריה, נירצבי.

עיקרי הוראות התכנית: שינוי הוראות קיימות וקביעת יחידת דיור שלישית. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ 3424, תשמ"ז, בתאריך 5.2.87 והתכנית האמורה כעת אושרה. משרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים" וכל המעוניין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

2. נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים", הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת מס' גז/2/414/א'", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי הוראות קיימות וקביעת הוראות חדשות.

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: בית־נחמיה, מ.א. "מודיעים".

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית. ההתנגדות תהיה מנומקת ולהיות מלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

רב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

טלוויזיה

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 יהדות קשת וענן: פרסומי ניסא (משודר לחנוכה) (כ). 08.40 כלי טורות: ב' — ר'. 09.00 אנגלית ר'. 09.15 פרפר נחמד, חנכה (כ). 10.30 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ: בצל הזית (כ). 11.00 אנגלית ה'. 11.20 ערבית מדוברת. ג'ארב קריבכ. 11.35 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) פירוק והרכבה של מים. 12.25 אנגלית כ'. 13.00 תולדות ישראל פרשת דרייפוס ב'. 13.30 מוסיקה מן העולם השלישי טקסט־מקס א'. 14.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 14.05 מושגי יסוד ביהדות. 14.30 קשר משפחתי שידור חוזר מיום שני 28.11.88 (כ). 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 16.00 ההרוה שידור חי. 17.00 ערב חדש מנחה: דן מרגלית. 17.30 סטוף עלי. הפעם: "למה לחבל סתם" וונדליזם. תסריט יענקלה יעקבסון. 17.55 הרוחות מטידת מוסלי. פרק חמישי "פרפיריה ולאקקט מכה שוב". 18.20 סרט הנפשה. 18.25 הגיע זמן לשון אבשלום קור מספר על "ספינתו של יונה הנביא". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגיון לאמנות (ערבית). 19.00 מפגש (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.55 הגיע זמן לשון אבשלום קור על "מעוז צור ישועתי". 21.00 מבט לחדשות. 21.35 בלוז לכחולי המדים. שם הפרק: "נקמתו של פסטולוצי". פורילו ניקרא להעיד בחקירה מיוחדת הזוכה לפרסום רב. 22.20 סרט תעודה — "איוואן האיום". בפברואר 87, הובל ג'והן איוואן דמיניוק, גמלאי מקליבלנד, ארה"ב, אל תוך בית המשפט בירושלים. הסרט הוא עדות ומסמך אנושי על מה שהוא אולי המשפט האחרון של פושע מלחמה נאצי. 23.20 החיים בלי ג'ורג' הפרק הרביעי: "ג'ני מאורסת". ג'ורג' חזר אליה, אולם חבריה אינם בטוחים כי יש לו השפעה חיובית עליה. 23.50 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.35 עולם חדי. "חוסי הלילה". 19.03 ד"ש עם קליפ. 19.18 סקירה קולנועית: "שוברי קופות". עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית. 19.40 בקרוב בערוץ 2. 20.00 מעשנים בכבישים: "רגש חוק". עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית. 20.22 לרקוד לקצב המסבה: טיטו פואנטה ולהקתו בהופעה. 21.30 למות מצחוק, פרק 13: "גם המתים משלמים מראש". 21.53 שירים ברצף.

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטור 06.01 שעון מוסיקלי. 07.09 בהאונה ניגונה. 09.00 צלילי ארה"ב. 10.00 קונצרט בוקר. 12.57 פינת השיר — מבחר שירת נשים מתימן קוראת ושרה מרגלית צנעני. 13.00 קלאסיקל, מוסיקה לכאלס. 14.05 מן הסרטיה — שומאן: 3 רומנסות לחליל ופסנתר (ר. אילון/ק. שפיגלר) שופן: נוקטורנים אופוס 62 ב, 27 / 2 ו־1 (א. אבילאה: ברנר בריל. עורי צפון, 5 שירים תימניים (י. כנעני/אמילארד/ל. נדלמן) צבי בן־יוסף: סונטה לקלרנית ופסנתר (א. צ'ייקובסקי/ע. גליק). 15.00 מפגשים — שיחות, ראיונות, דיונים. 16.00 אתנחתא — שידור חי — דניאל בנימיני: ויולה מלכה לקס: פסנתר. א. בלוך: סויטה. דבוז'אק: סונטינה בסול מג'ור, אופוס 100 (במקור לכנור). 17.30 יום הולדת — לפסנתרן רודולף בוכבינדר. 18.00 אנתולוגיה — מלחינים צ'כיים במוסיקה הקלאסית המוקדמת. 19.00 רסיטל, עם נגן הרמוניקה הזכוכית הופמן: בטהובן: רומנסה בסול מג'ור להרמוניקה וזכוכית. מוצרט: אדאג'ו ורונדו ברמינור להרמוניקה וזכוכית, חליל, אבוב, ויולה וצ'לו. למאשק: פנטסיה במי מינור. נאומן: דואו להרמוניקה וזכוכית ולאוטה. גליר: רונדו בלה מג'ור, להרמוניקה וזכוכית. מוצרט: אדג'יו ק. 617 להרמוניקה וזכוכית. 20.05 פריפה מימים עברו. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — התז. הסימפונית של רדיו צפון גרמניה דוד שלון: מנצח — סטרווינסקי: סימפוניות לכלי נשיפה: ברטוק: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותז. (א. שיפא) דביסי: הים, רוסל: גונים, חלל הנוגות. 22.00 צלילי הזמן — מוסיקה להתחת, פרידה. 23.00 הדר הזהב, אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות דניס בריין (תכניה רביעית) — מוצרט: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור; ריכטרסטוף: מינואט וסריה, מתוך פרטיטה בה־מג'ור: שומאן: אדג'יו ואלגרו, אופוס 70: דווקא ויללה: בריטן: סרנדה לקרן, טנור ותזמורת מיתרים.

רשת א'

07.30 ישן בעיניין, שירים ישנים. 08.03 הוגם, עם בני הנדל. 09.05 טלרדיו. 10.05 סניגי בוקר, מגישה גרשון הוה. 11.05 ירוק ירוק — שירים עבריים. 12.05 מעורב ים־תיכוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה — עידן המהפכות — מערב ומזרח ואם סמה עידן המהפכות על מזרח אדומה, ד"ר רפי ואנו. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.05 צבעי הקשת: שירי עדות. 18.06 מוטת ערב. 19.00 שירתנים לעולים. 22.05 יש לי חלום. עורך ומגיש זיגר בכן: עם הפסיכולוגים יעמה זיראב ואלי סלה.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סער לשלום, עם גרעין הזה. 09.05 ביקור ביום, עם חיים קינן. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.05 אלף־אלף בכיה, עם אודי מנור. 13.05 בקשי היום, חדשות וזמנים. 14.06 בת צחוק, הווי הומור. 15.05 שירים ושעורים. 16.05 תוצרת הארץ, שירים עבריים. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קוראי ספר, קוראים ממליצים. 18.06 זרקור, עורך ומנחה: יצחק נולך. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 שידור משתף כדורסל רבע־גמר על גביע המדינה. 23.05 משמר לילה, עם משה טימור וזאב ענר.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. מגנונות בפרשנות המקרא בימה"ב, הרמב"ן ופשוטו של המקרא. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 06.30 מוקדים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר, שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.10 דו רת יומי. 14.05 פגישה יומית, עם אורלי יניב. 15.05 שירים לחג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה, עם יואב קוטנר. 02.00 לא רדומים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 יעד משודר, מגאזין לענייני צבא ובטחון. וש"ח. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי משוררים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מגנונות בפרשנות המקרא בימה"ב, הרמב"ן ופשוטו של המקרא. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 22.05 על הדבש ועל הכיסאין. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 יומיום מוסיקה. 20.05 צער חצי, תוכנית מיוחדת לרבע גמר של גביע המדינה. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר, ותיקים וטובים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע. 10.05 דברים טובים. 11.05 מלאכי חוקיה, על הקו. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.06 לי ולך, שיר ברכה. 15.05 חרש, חריש ומחורש. 16.05 פופ 89, עם יגאל רביד. 18.06 יהלינו, שבועון פופ. 20.05 צליל בכוון. 21.05 מוסע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30

אסתר: חוות הצחוק	7.30, 9.45
אלנבי: פסים וכוכבים	7.30, 9.30
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום	7.30, 9.45
בן־יהודה: חיים חדשים לאחר הגירושין	7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה: מסע לקיתרה	9.30
מתח גבוה	16.15, 19.00
גת: בוקר טוב ויאטנם	7.30, 9.40
גורדון: החגיגה של באבט	7.30, 9.45
דקל: ביג	7.10, 9.45
דרייב אין: שליח למת	7.30, 9.30
סקס	12.00
הוד: שליח למות	7.30, 9.45
לימור דרש: האשה שבינינו	7.45, 9.45
טיילת 1: מלחמה ושלום	7.30, 9.45
טיילת 2: ג.1-2	7.30, 9.45
טיילת 3: ניקו וג'ינו	7.10, 9.15
פאר: לאהבה בלבד	7.45, 9.45
פאריס: אנה	12, 2, 4, 7.15, 9.30
רב־חן	
חן 1: מת לחיות	7.15, 9.55
חן 2: תקלה מופלאה מס' 2	6.40, 9.40
חן 3: כוסית לארתור	7.45, 9.45
חן 4: לסניור באהבה	7.35, 9.45
חן 5: פרנטיק	7.45, 9.55
שחף: מרדף חצות	5.45, 9.15
תל־אביבו: פחד במעגל סגור	5, 7.30, 9.45
תכלת: הקומיסריה	7.30, 9.45
לב:	
לב 1: יום שני הסוער	8.00, 10.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורגוע	2, 5, 8, 10
לב 3: ביאטריס	2, 5, 8, 10
לב 4: הנסיכה הקסומה	2, 5, 8, 10
סינמטק תיאטרון: קיץ אצל סבא	7, 9

רמת־גן

אראוס: מת לחיות	5, 7.30, 9.50
ליליו: החגיגה של באבט	5, 7.30, 9.30
רב־גן:	
גן 1: בוקר טוב וייטנאם	7.25, 9.50
גן 2: עיניים שחורות	5, 7.30, 9.50
גן 3: מעריצה צמודה	7.30, 9.50
גן 4: תשוקות באפריקה	7.30, 9.50

גבעתיים

רחל: אהבנו כל כך	5, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: תקועים ביחד	7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון: מת לחיות	4.30, 6.45, 9.00
אורנע: בעל בהשאלה	7.15, 9.15
רון: ביג	9.10
בשוק: מרדף חצות	7.15, 9.30
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם	7, 9.15
סינמטק: לסניור באהבה	7, 9
מסרה: ביכל ג'ום	7, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
עדן: טרור ברחובות	4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים:	
בגלל המלחמה ההיא	19.00, 21.30
קפה בגרד	19.00, 21.30
אימפריה 1: החגיגה של באבט	11.30, 9.30
אימפריה 2: לירי איב	17.00, 19.15, 21.30
בית אגרון:	
הנבואה	18.45
ראסטי ג'ימס	20.15
בטי בלו	21.45
פרנקנשטיין הצעיר	24.00

חיפה

אורדע: הנסיכה הקסומה	4.30, 7, 9.15
חן: חוות הצחוק	4.15, 6.45, 9.15
רביבת 1: ביג	6.45, 9.15
רביבת 2: יום שני הסוער	4.30, 7, 9.15
עצמון 1: ג.1-2	4.30, 7, 9.15
עצמון 2: סקיו בלח	5.20, 8.30
עצמון 3: שליח למת	7, 9.15
רון: חיים לאחר הגירושין	4.30, 7, 9.15
רביאורי:	
רביאורי 1: מרדף חצות	6.45, 9.15
רביאורי 2: בוקר טוב וייטנאם	6.45, 9.15
רביאורי 3: שם המשחק	4.30, 7.00, 9.15
אורלי: קפה בגרד	7, 9.15
קרן אור המוסדש: צל הטוב	5, 7.15, 9.15
פאר: מת לחיות	4.30, 7, 9.15

נתניה

שורון: שם המשחק	5, 7, 9.15
אסתר: מת לחיות	7.15, 9.30

חולון

סבוי: מרדף חצות	7.10, 9.40
ארמון: גברת מס הכנסה	5, 7.30, 9.30
מתניס קרית־שרת: שגעון של צמר	16.00

בת־ים

עצמאות: פולטרגייסט 1	5, 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות	7.45, 9.45
היכל 2: חיים לאחר הגירושין	6.45, 9.45
היכל 3: תינוקת ברוחה	7.45, 9.45

עפולה

מופתרון: אהבנו כל כך	9.00

ראשון־לציון

רון 1: מרדף חצות	7.15, 9.15
רון 2: פרסידיו	11.00, 7.15, 9.30
רון 3: ביג	7.15, 9.15

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 1.12
סאלח שבתי: 16.30, 20.30
תמלביש: 20.30
יומנו של מטורף — הבימרתף: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 1.12 בשעה 20.30
לשבור את הצופן

שרותים ○ עזרה ○ תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתים
גני בתים הנביאים 3

חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב

ירושלים
אליסון — ישעיהו 10

נתניה
הנשיא — ויצמן 36

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
רשי — רש"י 13

תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 152
קופ"ח מכבי — בן יהודה 26

חיפה
מידוני — הרצל 29

רעננה—כפר־סבא
קופ"ח כללית — הרשות הר השרון

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
בקור חולים — פנימית, א.א.ג.
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים
שערי צדק — נשים, כירורגית, אורתופדית

מוקד קופ"ח כללית
המוקד "מסור" סירוק טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו': 15.00—08.00.
בטלפונים: 03־433100, 03־431500.

"יד ביד" — ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־329488 (20.00—14.00)
גליל מערבי — 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד' — טל. 228752.
"קו פתוח" — ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הכיכר) קומה א'. טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04־988410.
ער"ן נתניה — טל' 053־335316.
ער"ן כפר־סבא — 052־913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־93354. טבעון — 101. טלפון נהריה — טל' 04־923333. ... באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'—ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מיקי שוב הודח מהגביע, מכבי — לא

כדורסל

מכבי ת"א — מכבי ראשון־לציון 104:132 (58:69)

יצחק ויסהוף

מכבי ת"א הבטיחה אמש את עלייתה לשלב חצי גמר גביע המדינה בכדורסל (אשתקד הודחה בשמינית הגמר) לאחר שהביסה בהיכל הספורט ביד־אליהו את מכבי ראשון־לציון 104:132 לאחר 58:69 בהפסקה.

שחקני מכבי ת"א לא התאמצו מול היריבה הנחותה שאיפשרה לקווין מאגי, דורון ג'מצ'י לאוואן מרסר ויתר שחקני מכבי ת"א לקלוע בחופשיות ולקבוע הפרש של 28 נקודות בסיום.

רק הפתיחה היתה שייכת לשחקני עיר היין ולמיקי ברקוביץ לו היה זה ביקור ראשון בהיכל הספורט ביד־אליהו במדי קבוצתו החדשה. ברקוביץ סחף את חבריו בהתלהבות אופיינית בדקות הראשונות שאיפשרו לראשון לציון להוליך 4:8 וי־7:13 (3).

מאגי, בארלו וג'מצ'י סיימו את האיליוזיה במהירות. 15:16, 23:28 ו־10:40 בדקה הי־11. מאגי שסיים את המחצית הראשונה עם 19 נקודות (בסה"כ 35 נקודות ב־33 דקות משחק) ושלושה סלי 3 נקודות רצופים של ג'מצ'י לקראת תום המחצית העלו את חבריהם ליתרון 58:69.

ראשון לציון ניסתה לאיים ע"י זלוטיקמן ורלפורד, אך יתרון הגובה העצום והשליטה בכדורים החוזרים מנעה מהם להתקרב לאלופה שקלטה 28 כדורים חוזרים (מרסר 11 ומאגי 10) לעומת 17 של ראשון לציון (רלפורד 7 ונלסון 4).

במחצית השניה המשיכו ג'מצ'י (5 סלי 3), מרסר שביצע 6 חסימות מלהיבות, ליפין שגילה כושר קליעה גבוהה ויתר שחקני מכבי ת"א לצלוף. בדקה הי־29 נרשם הפרש 20 נקודות 68:88 ומכאן ועד לסיום העסיקה את 500 הצופים השאלה באיזה הפרש הסתיים המשחק.

שפטו דוד רגן ואריק וילכרברג.

● קלעו למכבי ת"א: מאגי 35, ג'מצ'י 25, בארלו 20, מרסר 19, ליפין 14, רניאל 9, סימס 8 ואיצייק כהן 2.

● קלעו למכבי ראשל"צ: זלוטיקמן 25, רלפורד 20, ברקוביץ 18, באוורס 12, אמיר כץ 9, נלסון 6, בוסני 6, יואל כהן 6 וכוצר 2.

קווין מאגי, הטוב בשחקני מכבי תל־אביב אמש, מנסה לחסום את ריצ'ארד רלפורד ממכבי ראשון־לציון. מכבי תל־אביב ניצחה 104:132 והעפילה לחצי גמר גביע המדינה בכדורסל.

מי יצטרף למכבי ת"א?

יצחק ויסהוף

שלושה משחקים ישלימו הערב את משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדורסל, ובסיומן יקבעו ארבע הקבוצות שיתמודדו בשלב חצי הגמר ב־13 בפברואר ביד־אליהו. תחילת משחקי הערב ב־8.

מכבי ת"א עלתה כבר אמש לאחר נצחון על מכבי ראשון לציון (ראה ידיעה נפרדת).

★ מכבי רמת־גן — מכבי חיפה: משחק זה יעמוד במוקד משחקי הערב. שתי הקבוצות המבססות את משחקן על תוצרת כחול לבן (בכל קבוצה שני זרים בלבד ללא מתאזרחים) מכסיותות לקהל שיגיע לאולם צינין בקרית אונו קרב שקול. כל תוצאה במשחק זה לא תפתיע. ישפטו: דמי פישר ואסא קמינר.

★ הפועל הגליל העליון — הפועל חיפה: מחזיקת הגביע מהגליל העליון הנמצאת בכושר מצוין תפגוש קבוצה חיפנית מגובשת וטובה שצברה 4 נצחונות ליגה רצופים. החיפנים שיופיעו ללא פנחס חזוז הפצוע לא יוותרו בנקל, אך סיכוייהם לנצחון קלושים. ישפטו ראובן וירובניק ושי שטריקס.

★ הפועל ת"א — אליצור נתניה: השבוע כבר נפגשו שתי הקבוצות במסגרת הליגה בנתניה. הפועל ת"א ניצחה וכל הסיכויים מורים שגם הערב באולמה יצליחו דניס ויליאמס וחבריו לנצח ולהעפיל לשלב חצי הגמר, שם צפוי להם דרבי נגד מכבי ת"א. ישפטו: אברהם זגול ושלום וולצר.

● קבוצת הכדורסל של הפועל ירושלים תשתתף העונה בטורניר חג המולד בקריסטל פאלאס במקום האלופה מכבי ת"א.

התעמלות

פעמיים 10 לסיליוואש בטוקיו

שבח בן־גבריאל

למתעמלת הרומניה המצויינת, דניאלה סיליוואש, הוענק בטוקיו פעמיים ציון 10 על שני מכשירים — קרקע ומקבילים מדורגים.

כידוע, סיליוואש וחברותיה לנבחרת הרומנית, יבואו ב־17 בדצמבר לישראל, כדי ללמד ולהפגין פרק בהלכות ההתעמלות.

ציון 10 בתחרויות על „גביע טוקיו", הוענק גם לסובייטית איוואגונה בתרגילי הקרקע, יחד עם סיליוואש.

הסובייטית בוגינסקאייה ניצחה בתרגילי הקפיצות על סוס עם 9.950 נקודות, לפני הרומניה דוברה 9.787 וכך היה גם בתרגילי הקורה, כשאותה סובייטית ניצחה את דוברה.

כידוע, זכתה סיליוואש באולימפיאדת סיאול, בשלוש מדליות זהב.

הפייבוריטים איכזבו; שני הפולנים הפסיקו; וואניו — מקום 31

פועל בביח"ר ליינות בצרפת, אב לארבעה — אלוף מרתון טבריה

הפינית הורינן הפתיעה והגנה על תוארה ★ עמית נאמן ועמאל עבדלאל — אלופי ישראל ★ סיום דרמטי לנשים ★ גם קרני הפסיק

אתלטיקה

ישראל פז

פטריק זואנס, פועל בבית־חרושת ליינות בעיירה הצרפתית קוניאק, בן 32, אב לארבעה ילדים, זכה אתמול במירוץ המרתון הגדול, מטבריה לעין־גב וחזרה, בעברו את המרחק ב־2.18.08 שעות. הוא גם זכה בפרס כספי בסך של 4000 דולאר.

בין הנשים הפתיעה מאיה הורינן מפינלנד, בת 36, פקידה בחברת בנייה בעיירה הקטנה סלו, כשהגנה על תוארה מהשנה שעברה בקבעה זמן של 2.40.01 שעות והגיעה במקום ה־15 בדירוג הכללי.

כ־400 רצים התמודדו במזג־אויר חם, שהיקשה על רוב הרצים. במיוחד קטל החום את שני הרצים הפולנים המצטיינים, ויקטור סביצקי ומיצ'סלב פורמנק, שפרשו בק"מ ה־30 לאחר שגילו יכולת טובה עד למחצית הדרך. השניים סיפרו שעזבו את קרקוב בטמפרטורה של 14—16 מעלות מינוס כששלג מכסה את הכל. לפתע הגיעו לטמפרטורה של 24—26 מעלות ושלושה ימי שהייה בישראל לא הספיקו להכניסם לתלם. סביצקי, שהיה מועמד לנצחון, לפי הישגו, אמר: "נתפסו לי השרירים. הרגשתי שאני נגמר, לרגע חששתי אפילו לחיי"... פורמנק הוסיף: "הראש ממש התפוצץ לי"... ראש המשלחת הפולנית, שאיבד את רציו, היה מודאג להזכן נעלמו. רק כשראה אותם מגיעים למלון "סלאזידי" בטבריה, כשמבנית במבנן, נשם לרווחה. היו שחששו שביקשו מקלט מדיני בארץ.

סלע ויעקבשווילי השתתפו במרתון

שני האולימפיים של ישראל, השייט יואל סלע והמתאגרף אהרון יעקבשווילי, השתתפו אתמול במרתון מעריב טבריה והגיעו למטרה. לעומת זאת ליווה השחיין אייל שטייגמן את המרתון ב... מכונית.

● גם הרץ הישראלי הוותיק יאיר קרני הפסיק לאחר 27 ק"מ. הוא חש כאבים בגבו ושרירי אחת מרגליו נתפסו.

מאבק נשים

אכזבה רבה גרם הפיני מרטי וואניו, שגם הוא היה מועמד לנצחון. הרץ הפיני, שהתפרסם לפני ארבע שנים במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס לאחר שמדליית־כסף נלקחה ממנו בריצת 10000 מטר, בגלל סמים, הגיע רק במקום ה־31, בזמן גרוע — 2.46.25 שעות.

מאבק מעניין התנהל בין הנשים. האיטלקיה סילוואנה קוקיאטי, שהיתה מועמדת לנצחון הובילה ברוב הזמן אולם לקראת הסיום עברה אותה הפינית. קוקיאטי הצטדקה: "אני חושבת שהעובדה שרצתי מרתון לפני כחודש השפיעה עלי. הרגשתי שפשוט נגמר לי הבנזין".

מנצח ישראלי עמית נאמן
תצלום: אריה קנפר

מה אמרה המנצחת הפינית, שקיבלה 3300 דולאר עבור נצחונה: "זה היה נצחון שני שלי במרתון טבריה. אני מקווה להגיע לישראל גם בשנה הבאה. אני אוהבת את המדינה שלכם".

היה גם מאבק ישראלי, שכן מרתון מעריב־טבריה, היווה את אליפות ישראל. ראשון הגיע עמית נאמן ממכבי ת"א, חקלאי בן 31 ממזכרת בתיה, שנמצא מתחילת המירוץ בראש חבורת הרצים, יחד עם הצרפתי זואנס, הגרמני ריינר גראף ושני הפולנים. רק בעשרת הקילומטרים האחרונים השאירו אותו מאחור זואנס וגראף. נאמן הגיע שלישי בסיכום הכללי, ואילו הישראלי השני אמנון לבן, בן 25 מקיבוץ בית־העמק, המופיע בהפועל סולם־צור, היה הישראלי השני (חמישי בדירוג הכללי). אמנון הודה כי החל לאט מדי וניסה לתקן את מצבו בהמשך וכך חלף על פני רצים רבים.

מאבק דרמטי התנהל על תואר הנשים. עד ל־100 מטר לסיום הובילה עדית קרן־צבי ממכבי ת"א, אך בסיום חלפה על פניה עמל עבדלאל מהכפר מזרעה, המופיעה בהפועל סולם־צור.

בעוד שעדית הזילה דמעות ("אני מרוצה מהתוצאה אבל מתוסכלת מהסיום") נראתה עמל, בת ה־22, לבורנטית בבית־החולים בנהריה, מאושרת: "רצתי בסדר וכאשר ראיתי את עדית לפני עשיתי מאמץ ועברתי אותה". מי שעלוז היה מאמנה המסור אנטוניו סנטורי, חבר קיבוץ אידמית: "היא רצה בדיוק לפי ההוראות שלי".

פרט מעניין, הרצה היהודיה מארה"ב, שהקדימה את הישראליות, ג'ורי דושיי, הודיעה שהיא מתכוננת לעלות לישראל ולהצטרף להפועל ירושלים.

מנצחי המרתון

★ מנצחי הגברים: 1. פטריק זו'אנס (צרפת) 2.18.08 שעות; 2. ריינר גראף (מערב־גרמניה) 2:19.18; 3. עמית נאמן (מכבי ת"א) 2.23.54; 4. בורקארד שיקורה (מערב־גרמניה) 2:29.15; 5. אמנון לבן (הפועל סולם־צור) 2:31.34; 6. ציון נגר (הפועל אשקלון) 2:33.36.

★ מנצחות הנשים: 1. מאיה הורינן (פינלנד) 2.40.01; 2. סילבנה קוקיאטי (איטליה) 2.42.25; 3. סיגריד וולש (מערב־גרמניה) 2.42.54.

★ אליפות ישראל, גברים: 1. עמית נאמן (מכבי ת"א) 2.23.54; 2. אמנון לבן (הפועל סולם־צור) 2:31.34; 3. ציון נגר (הפועל אשקלון) 2.33.36; 4. אריה גמליאל (מכבי ת"א) 2.33.52; 5. אמיתי אלמוג (הפועל אשקלון) 2.34.35; 6־8. עובד נצר, גדעון רודוביץ וציון חצרוני (הפועל איילות) 2.53.34 — הגיעו יחד, כשהם משלבים ידיים.

★ אליפות ישראל, נשים: 1. עמל עבדלאל (הפועל סולם־צור) 3.08.48; 2. עדית קרן־צבי (מכבי ת"א) 3.08.58; 3. רוזה סיידון (הפועל עמק־חפר) 3.23.41.

★ ותיקים 40־45: 1. ציון חצרוני (הפועל איילות) 2.35.43; ★ ותיקים 45־50: יורם קיטעי (הפועל אשקלון) 2.39.58; ★ ותיקים 50־60: אליהו קומאי (הפועל איילות) 2.45.33; ★ ותיקים מעל 60: קלבי קרסנייאמי (פינלנד) 3.06.11.

★ קבוצתי, אליפות ישראל: 1. הפועל איילות; 2. הפועל אשקלון; 3. מכבי ת"א.

הפועל ת"א למס הכנסה: בואו לקראתנו

יצחק ויסהוף

קבוצת הפועל תל־אביב מנסה להגיע להסדר תשלומים חדש עם מס־הכנסה לאחר שבנק־לאומי מסרב לשחרר סכום של 300 אלף שקל אותו אמורה הקבוצה לשלם לשלטונות המס.

מנצח צרפתי פטריק ז'ואנס: רצתי בצורה מבוקרת
(תצלום: אריה קנפר)

הסגל — לוד 0:5

כדורגל

ראובן חנניה

הנבחרת הלאומית של ישראל בכדורגל גברה אמש, במשחק אימון, על הפועל לוד מהליגה הארצית 0:5.

זה היה משחק האימון השני של הנבחרת, תוך יומיים. שלשום היא הכניסה את הפועל קרית־אונו 0:4.

אלי כהן מהפועל תל־אביב כבש שני שערים. משה סיני, ניסן כהן וניר לוין בבעיטת 11, השלימו את החמישיה.

הנבחרת הזיטיבה לשחק וגילתה יכולת הבקעה משופרת למרות שבהרכב הפותח שיחק רק חלוץ אחד — יגאל מנחם.

הנבחרת פתחה בהרכב: אסייג, אהרוני, אילון, פרסלצ'י, מכלוף, סיני, אלי כהן, עטר, קלינגר, גרנוה, יגאל מנחם.

כפי שפורסם עוד שלשום בעתוננו שוחח אתמול השוער יעקב אסייג עם המאמנים הלאומיים וביקש הבהרות על מעמדו. השיחה הסתיימה ברוח טובה, שני הצדדים יצאו מרוצים ואסייג ימשיך לשרת את הנבחרת.

יגאל מנחם ישחק בשבת

מנחם כהן

יגאל מנחם, חלוץ מכבי נתניה יוכל לשחק בשבת במשחק הליגה של קבוצתו נגד בית"ר ירושלים שיתקיים באיצטדיון בלומפילד.

מנחם שהורחק במשחק הליגה עם מכבי חיפה לפני שבועיים, ריצה הרחקה אוטומטית משני משחקים ואתמול התנצל בפני הדיין מיכה ויתקון שהחליט להסתפק בהרחקה האוטומטית.

הפועל פתח־תקוה שהגישה ערעור על עונש הפחתת 2 נקודות ליגה ממאזנה בעוון חריגה מתקנון התשלומים ביטלה את הערעור בהמלצת בית הדין העליון שהורכב מעו"ד רויאל, בן־ציון כהן ויהושע גלברט. שופטי העליון הציעו להפועל פ"ת לבטל את הערעור כיוון שאין ברצונם להחזיר בעונשים שכבר נקבעו. פ"ת קיבלה ההמלצה.

גם מכבי פתח־תקוה ביטלה ערעור שהגישה כנגד תוצאת משחק ההפסד שלה בטמרה 1:0 למכבי המקומי. אנשי מכבי פ"ת טענו כי המגרש היה בוצי ואגם מים גדול התהווה במרכזו. עו"ד רויאל אמר כי שתי הקבוצות שיחקו בתנאים שווים, המשחק היה הוגן והגיע לסיומו ולכן אין טעם לקיים דיון.

ליגות אזוריות

58 שערים ב־2 מחזורים

משחקי הליגה האיזורית בכדורגל יואב נפתחו במבול שערים ובשני המחזורים הראשונים נכבשו 58 שערים.

במחזור הראשון הביסה ברור חיל את דבירים 2:6; גן יבנה ניצחה את גבעה 3:6 ויכיני מחצה את גת 1:6. גלאון גברה על זיקים 1:4.

במחזור השני נפרדו זיקים ודבירים בתיקו 4:4; ברור חיל הביסה את גבעה 0:6 וגן יבנה את יד מרדכי 3:6. יכיני גברה על גלאון 2:4.

ליגה גרמנית

ורדר ברמן — דורטמונד 0:2

במשחק השלמה בבונדסליגה ניצחה האלופה ורדר ברמן את בורוסיה דורטמונד 0:2. משעריהם של פרנק נייבארת בדקה ה־57 וקרל היינץ ריידלה בדקה ה־82.

ברמן צימצמה איפוא את הפער בינה למוליכה באיירן מינכן לשלוש נקודות.

בגביע במערב גרמניה גברה שטוטגרט על בוכום 2:3.

תורכיה — מזרח־גרמניה 1:3

נבחרת הכדורגל של תורכיה ניצחה באיסטנבול את מזרח־גרמניה 1:3, לאחר שהוליכה עד לדקה ה־75.

39 אלף צופים חזו במשחק במסגרת מוקדמות גביע העולם (בית ג'), בו הבקיע טאנג'ו שני שערים בדקות 23 ו־63. את השער השלישי כבש אוגוז בדקה ה־69.

את שער הכבוד למזרח־גרמניה הבקיע טום בדקה ה־75.

טבלת הבית

1. בריה"מ	2	1־3	3
2. תורכיה	3	5־6	3
3. מזרח־גרמניה	2	3־3	2
4. אוסטריה	2	3־4	1
5. איסלנד	3	2־4	1

המשחק הבא בבית יתקיים ב־12 באפריל, בו תארח מזרח־גרמניה את תורכיה.

פיקנטריה — ישראל פז

אקורד צורם ומדאיג בסיום הסיבוב הראשון

ישראל פז

מה שאירע במחזור האחרון בסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל אינו מחמיא לענף. היתה זו סטירת־לחי לכדורסל היוקרתי שלנו. אליצור נוה־דוד רמלה גילתה לאיזה שפל עלולות קבוצות להגיע בטיפול בלתי־נכון וגישה הרפתקנית. שביתת הכדורסלנים הבכירים ושיגור קבוצת הנוער למשחק בחולון היתה מהלומה לליגה, שהשנה אינה מזכירה את זו בעונה שעברה.

למעשה, ההכרעה המוקדמת, כבר בסיבוב הראשון, שקבעה שמכבי ת"א היא משכמה ומעלה, בעוד שגורלן של הפועל איתן גבת ואליצור נוה־דוד רמלה נחרץ לרדת לליגה הארצית — הפכה את הליגה הבכירה לקבוצת־כנפיים.

אפשר לחוש זאת ביציעים. הקהל אוהב מתח, רוצה אתגרים. בעונה שעברה היה שוויון־כוחות. אפילו מכבי ת"א הגדולה לא הצליחה תמיד לנצח. לכן היו המגרשים, במשחקים רבים, מלאים עד אפס מקום. העונה היה יד־אלוהו מלא רק פעם אחת, בדרבי התל־אביבי. הפועל ת"א, שפתחה בתנופה, „סידרה" למכבי ת"א קופה מלאה. אינני בטוח שכך יהיה גם בדרבי הגומלין. נכון, לפליי־אוף העליון יעלו ארבע קבוצות. תהיה התמודדות אבל ספק אם המאבק יסחוף את הצופים להתלהבות.

בראי הסטטיסטיקה

● מה חלקם של הזרים והמתאזרחים בסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל? היכן עומדים הישראלים? ובכן, מצב מעניין: הזרים קלעו 4777 נקודות והישראלים — 5012 נקודות. והמתאזרחים? מי שצופה לירידת כוחם עלול להתאכזב. הם קלעו 2158 נקודות.

● כל הקבוצות עברו ב־11 המחזורים הראשונים את גבול 100 הנקודות. בראש מכבי ת"א — 6 פעמים; הפועל ת"א — 4; הפועל חיפה והפועל הגליל־העליון — 3. 10 קבוצות, לבד ממכבי ת"א והפועל הגליל־העליון, ספגו יותר מ־100 נקודות. הסופגות העיקריות שתי האחרונות: הפועל איתן גבת — 8, ואליצור נוה־דוד רמלה — 6.

● ב־38 משחקים ניצחו הקבוצות הביתיות וב־28 האורחות.

● הממוצע של שלושת הקלעים המצטיינים: הארולד קילינג ממכבי רמת־גן (289) — 26.3 נקודות למשחק; דניס ויליאמס מהפועל ת"א (285) — 26 נקודות וקווין מאגי ממכבי ת"א (275) — 25.

● ארל ויליאמס מהפועל חולון מוביל בריבאונדים — 249, לפני ריצ'ארד רלפורד ממכבי ראשל"צ — 138 וקווין מאגי ממכבי ת"א — 136.

● הקבוצה שהפתיעה בסיבוב הראשון — הפועל ת"א: הקבוצה שאיכזבה — הפועל חולון.

שביתה כמו שאירעה באליצור נוה־דוד רמלה עלולה לעלות ביוקר. הצופים משלמים עבור כרטיסים מחיר מפולפל. הוא אינו אוהב שמרמים אותו. בטוחני, שביתת שחקני הפועל ת"א בכדורגל, כשלא הופיעו למשחק בחולון, עלתה לקבוצה שבוע לאחר־מכן בהכנסה שמנה, כשהאלופה אירחה את מכבי חיפה. למשחק מעניין זה באו 2500 צופים בלבד. המחאה היתה ברגליים.

אי־אפשר להתעלם שבסיבוב הראשון היו מאבקים מסקרנים בכדורסל. אבל האתגר היה חלקי בלבד. לכן, חוששני, שבסיבוב השני יהיו משחקים חסרי־טעם לחלוטין, למעשה פורמליים.

בריחת קהל היא תופעה כללית בספורט הישראלי. בכדורגל זה מגיע לממדי קטסטרופה. בכדורסל מתחיל המצב להדאיג. לא פעם שואלים מהיכן שואבות הקבוצות את סכומי־העתק כדי לשלם לשחקנים. יציעים ריקים רק יחריפו את המצב.

הליגה בכדורסל תמשיך „לרוץ". כבר בתחילת השבוע יתחיל הסיבוב השני. העתיד אינו צופן גדולות־ונצורות. אני רק מקווה שנדע לשמור על הקיים.

במגזר הערבי - في الوسط العربي

يوسف غليون - יוסף גליון

הפועל אום־אל־פאחם מקווה לחזור לליגה א'

15 קבוצות כדורגל ערביות משחקות העונה בליגה ב'. לפני עשר שנים היוותה ליגה זו את מוקד ההתעניינות של אוהדי הכדורגל הערביים. היא נתפסה בעיניהם „כליגה הלאומית של המיגזר הערבי".

בתקופה זו מעט מאוד קבוצות ערביות שיחקו בליגה א', להבדיל מהיום כשבע קבוצות ערביות מיוצגות בליגה זו ואחת בארצית. למרות זאת לא מזלזלים האוהדים בליגה זו. היא עדיין מושכת קהל ונחשבת „לבית־היוצר לשחקני הליגות הגבוהות". זאהי ארמלי, למשל, שיחק במכבי שפרעם בליגה ב', שריף מואסי ומאג'די אבו־מוך בהפועל בקה־אל־גרביה.

אלפי דולארים הושקעו ברכישת שחקנים, בעיקר יהודיים, בליגות הגבוהות.

חמישה מחזורים אחרי פתיחת ליגות ב' ויש כבר קבוצות ערביות המצהירות על כוונותיהן הרציניות לעלות לליגה א'. במחוז צפון א' ממוקמת מכבי טורען במקום השני, עם אותו מספר נקודות כמו למובילה, בית"ר מעלות (9 לכל אחת). גם הפועל דבוריה, באותו מחוז, שואפת לפיסגת הטבלה עם 6 נקודות. בדרום א' מובילה הפועל כפר־קאסם בהפרש של 3 נקודות מעלייה כפר־סבא. יריבתה המקומית, מכבי כפר־קאסם, עם 7 נקודות, במקום הרביעי. הדרבי ביניהן משך יותר מ־4000 צופים.

המחוז המעניין ביותר הוא דווקא צפון ב': ארבע קבוצות ערביות מתמודדות שם. הטובה מכולן היא הפועל אום־אל־פאחם. בינתיים, סיפור הצלחה, עם מאה אחוזים, בליגה ובגביע. שבעה משחקים — שבעה נצחונות. שחקני אום־אל־פאחם דוהרים ללא מעצורים. פעם אחת טעמו אוהדיה את טעמה של ליגה א' ב־1980. שנה אחת בלבד החזיקה הקבוצה מעמד בליגה זו, ומאז מנסה כל שנה לחזור אליה. אום־אל־פאחם היא הקבוצה היחידה במיגזר הערבי שאינה מאמינה בשחקני־רכש זרים. כל השחקנים הם על טהרת התוצרת המקומית. תושבי העיר גאים בקבוצה. אום־אל־פאחם מחולקת לארבע שכונות. לכל שכונה קבוצה משלה בליגה ג'. הפועל מאחדת בתוכה את כל הדמים והשכונות.

13 שערים הבקיעה הקבוצה עד כה בחמשת המשחקים. 8 מהם הבקיע החלוץ המחונן, עלי סלים. האוהדים מכנים אותו „השועל". הוא בהחלט יכול לשחק גם בארצית.

עוד סיבה להצלחה: הנהגת־הברזל של הקבוצה: עבד עודה, אחמד סלים וכם, בקישור מככב סעיד טאהר, שחקן דליית־אל־כרמל לשעבר, והעיקר — כאמל חלבי, המאמן החדש מדליית־אל־כרמל שמאז שבא, הכניס התלהבות לקבוצה. חלבי רוצה להוכיח לדליית־אל־כרמל שטעו שלא החתימו אותו. באום־אל־פאחם היא עבודה אתגר גדול.

באום־אל־פאחם אין מועדונים: אין מקומות בילוי לנוער; כדורגל זה עיסוקם המרכזי, ו„הפועל אום־אל־פאחם לליגה א'" — זה ההימנון שלהם.

מאמן הפועל קרית־אתא, אורי שפירא, מדגיש:

ציפיות צנועות במוסקבה

כדורעף

יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא עומדת להגיע היום למוסקבה, שם תתמודד בשבת נגד דינאמו מוסקבה בסיבוב השני בגביע־אירופה למחזיקות־גביע. בשורות הקבוצה הסובייטית, המחזיקה בתואר גביע־אירופה למחזיקות, שלושה שחקנים, שאיישו את נבחרת ברית־המועצות בגמר המשחקים האולימפיים בסיאול.

מאמן הפועל קרית־אתא, אורי שפירא, קיבל דיווח מלא על קבוצת דינאמו מוסקבה, מאמנה האמריקני של נבחרת ישראל, מריו טראייביץ'. ספק אם המידע יסייע לקבוצה הישראלית מול קבוצה סובייטית מהדרג הבכיר. קרית־אתא תשתדל לעשות את שלה. היא תהיה לקבוצת הספורט הישראלית הראשונה מזה 23 שנה שתשחק בבירה הסובייטית ובברית־המועצות בכלל.

התרגשות רבה

ציפיותיו של אורי שפירא צנועות: „הפועל קרית־אתא תהיה בתפקיד של ניצבים בקרב שבו השחקנים הראשיים יהיו אלו מברית־המועצות. אם נצליח לצבור 15 נקודות קטנות, אהיה מרוצה. אני מודע ליכולתה של הקבוצה הסובייטית ולכן אני ריאלי".

לאורי שפירא יהיה הביקור בברית־המועצות השני בקריירה הספורטיבית שלו. בשנת 1973 ביקר בבירה הסובייטית כשחקן נבחרת אס"א במשחקי האוניברסיאדה.

מצטיין ירון טרייבנד
(תצלום: בועז לניר)

שפירא זוכר את הביקור הקודם שלו בברית"מ כחוויה בלתי־רגילה: „ההתייחסות לביקור מעין זה שונה מסתם ביקור. העובדה שאנו נהיה במוסקבה עושה לנו משהו בלב. עובר עלינו תהליך, ואני מקווה כי מקצועית הקבוצה לא תיפגע. השחקנים מתרגשים. רוב שחקני קרית־אתא צעירים. כולם קיבלו אשרות־כניסה, ולא היו לנו בעיות".

מטרתם של שחקני קרית־אתא בביקורם במוסקבה היא קודם־כל לשחק, אך שאיפתם של הישראלים היא גם לראות את העיר: „נבקש לבקר בבית־הכנסת. סודרה לנו פגישה עם משלחת של יהודים. היהודים בברית־המועצות יודעים שאנו מגיעים, ואני מתאר לעצמי כי קיימת שם התרגשות לקראת הביקור" — סיפר שפירא לפני המראתו לוינה, שם אמורות להמתין אשרות־הכניסה לברית־המועצות.

קבלת פנים

בקרית־אתא כבר מצפים לביקור שחקני דינאמו מוסקבה בארץ. אנשי קרית־אתא מתכוננים לארח את הסובייטים במלון בנהריה ומתכננים לאורחים טיול בירושלים.

הפועל קרית־אתא יצאה לברית־המועצות עם עשרה שחקנים: עופר שפאק (קפטן), ירון טרייבנד, יורם בן־רחמו, יובל שלכת, עמית צוקרמן, צחי כהן, עוזי גלילי, עופר חכים, אילן קרני ואבישי טרייבנד.

המאמן אורי שפירא; מנהל הקבוצה מרדכי קינזון; היו"ר משה אלפיה; חבר ההנהלה יוסי פרי; מזכיר מועצת הפועלים, שמואל סודרי, וראש העיר — יעקב בן־דניאל.

כדוריד

נצחון לבנות קרית שרת

צחי זלצר

במשחק צמרת בליגה הלאומית בכדוריד לנשים, ניצחה אמש קבוצת מכבי קרית־שרת/ חולון את הפועל פתח־תקוה 14:16 (7:12).

● שערים למכבי ק"ש: ישראל 5, ברק 3, גורוחבסקי 3, וולפין 2, אשר 2 וסולימני 1.

● שערים להפועל פ"ת: כהן 4, סיקסיק 4, ברכה 3, סעיד 1, יירמאש 1 ואמנוראי 1.

שפט היטב הבינלאומי אלי פוקס, לעיני 400 צופים, באולם המתנ"ס בקרית־שרת שבחולון.

מאטס וילאנדר — טניסאי השנה

מאטס וילאנדר בן ה־24 משבדיה נבחר במשאל חבריו לאיגוד ב„טניסאי השנה".

רומא תארח הגמר העולמי

כדורגל

לאיצטדיון האולימפי ברומא יהיה הכבוד לארח את משחק גמר גביע העולם ב־1990 — נקבע אמש על־ידי התאחדות הכדורגל הבין־לאומית (פיפ"א).

משחק הגמר יתקיים ב־8 ביולי 1990 ובאיצטדיון זה ייערך גם משחק ברבע הגמר.

האיצטדיון ברומא חגג האירוח הראשון באולימפיאדת 1960.

טורינו, שם עומדים לחנוך איצטדיון חדש, תארח אחד ממשחקי חצי הגמר ונאפולי תהיה העיר השניה שתארח את חצי הגמר השני.

האיצטדיון בטורינו יהיה מכוסה ברובו ומכיל 67 אלף מקומות, בעוד שבאיצטדיון ברומא יחלו בשיפוצו ובהרחבתו.

משחק הפתיחה מבין 52 המשחקים, יתקיים ב־8 ביוני במילאנו, כשארגנטינה, מחזיקת הגביע העולמי תמתין ליריבתה ששמה יפורסם רק לקראת סוף השנה.

לאחר הופעתה במילאנו, תצא ארגנטינה לנאפולי, שם מככב הקפטן שלה, דייגו ארמנדו מאראדונה.

איטליה המארחת תקיים ברומא את כל שלושת משחקיה בבית המוקדם.

משחקי רבע הגמר יהיו בפירנצה, נאפולי ומילאנו, בעוד שבארוח תארח את המשחק על המקום השלישי.

משחקי הסיבוב השני יתקיימו ברומא, נאפולי, בארי, טורינו, גנואה, מילאנו, בולוניה וורונה.

הגרלת 24 הנבחרות בבתים המוקדמים בשלבי הגמר, תתקיים ב־9 בדצמבר 1989 ברומא.

ב־8־21 ביוני יתקיימו 36 משחקים. השלב השני מ־23 עד ה־26.

30 ביוני ו־1 ביולי משחקי רבע הגמר.

3־4 ביולי משחקי חצי הגמר, ב־7 ביולי המשחק על המקום השלישי וב־8 ביולי משחק הגמר ברומא.

אינדיאנה — דטרויט 98:107

אן.בי.איי.

קבוצת אינדיאנה פייסרס הרחומה אתמול לטבעת בוקר את דטרויט פיסטונס בנצחון 98:107. היה זה נצחונה השני של אינדיאנה מ־11 משחקים ואילו לדטרויט נרשם ההפסד השני בלבד.

ג'ון לונג קלע 18 נקודות לזוכות הפייסרס ואילו ביל לאמביר היה הקלע הבולט אצל הפיסטונס — 22 נקודות.

מייקל ג'ורדן הצליח אתמול בפעם הראשונה ב־91 משחקים בשורות שיקאגו בולס שלא להיות הקלע הבולט בקבוצתו. ג'ורדן קלע רק 26 נקודות ואולי זו הסיבה שקבוצתו נוצחה 109:99 בידי הגולדן סטייט. כריס מלין היה הקלע הבולט בגולדן סטייט עם 29 נקודות ואילו ברד סלרס קלע 32 נקודות לשיקאגו.

דנבר נאגטס הביסה את ניו־יורק ניקס 119:139. אלכס אינגליש קלע 41 נקודות למנצחים ואילו פטריק יואינג 24 למנוצחים.

אטלנטה גברה על סן־אנטוניו 104:120. דומיניק וילקינס 26 ומוזס מלון 24 הוליכו את ההוקס לנצחון. גרג הנדרסון קלע 26 נקודות לסן־אנטוניו.

במפגש בין שתי הקבוצות החדשות ניצחה שארלוט את מיאמי 89:99 (צ'פמן 22 נקודות למנצחים). מיאמי עדיין ללא נצחון בליגה.

בוסטון סלטיקס מתנדנדת בין נצחונות להפסדים. אתמול גברו הירוקים על ניו־ג'רזי נטס 93:100 כשהותיק רוברט פאריש קלע 21 נקודות לסלטיקס.

מילווקי ניצחה את פורטלנד 114:119. טרי קמינגס קלע 29 נקודות למנצחים ואילו ג'רום קרטיס קלע 30 וחברו דרקסלר הוסיף 29 למנוצחים.

פניקס גברה על יוסטון 107:124 (גיליאם 35 לסאנס).

סיאטל ניצחה את יוטה ג'ז 102:109. דייל אליס 35 נקודות וג'רי ריינולדס 25 היו משכמם ומעלה בשורות סיאטל ואילו קארל מלון קלע 26 נקודות ליוטה.

סקרמנטו הביסה את לוס אנג'לס קליפרס 95:123. תומפסון קלע 18 נקודות למנצחים לעומת 19 של רג'י ויליאמס ו־12 נקודות של דני מנינג ו־9 ריבאונדים של הכשרון הצעיר שלא מצליח עדיין להיות המושיע של הקליפרס.

פטריק יואינג כוכב ניו יורק ניקס אוחז בכדור כשמאחוריו אלכס אינגליש כוכב דנבר נאגטס. אינגליש קלע 41 נקודות ויואינג 24 לניקס, בנצחון דנבר 119:139. מימין מנסה לחסום את יואינג קופר (תצלום: איי. פי.)

הטניסאים שהתחלו בהתמודדות ב„מאסטרס" בניו־יורק: עומדים — משמאל: סטפן אדברג, טים מאיוט, הנרי לקונט, אהרון קריקסטיין ויעקב לאשק. כורעים: בוריס בקר, אנדריי אגאסי, איוון לנדל ומאטס וילאנדר. (תצלום: איי.פי)

למי קורץ ה„מאסטרס"

טניס

שבח בן־גבריאל

לאחר מסע־משחקים ממושך בכל ימות השנה יתכנסו הלילה במדיסון־סקוור־גארדן בניו־יורק, שמונת הטניסאים הטובים ביותר בעולם, שצברו את מירב הנקודות השנה, בתום הופעותיהם בטורנירים במסגרת „הפרס הגדול".

הטניסאי מספר 1 השנה הוא השבדי מאטס וילאנדר, שהקדים בדירוג השנתי את בוריס בקר ממערב־גרמניה, שטפן אדברג משבדיה, אנדריי אגסי מארה"ב, איוון לנדל מצ'כוסלובקיה, טים מאיוט מארה"ב, יעקב לאשק משווייץ והנרי לקונט מצרפת.

שני הטניסאים האמריקנים הוותיקים, ג'ון מקנרו וג'ימי קונורס, פרשו ברגע האחרון בגלל פציעות ממושכות. השניים זכו בעבר ב„מאסטרס".

לאיוון לנדל תהיה זו הופעה תשיעית רצופה במעמד יוקרתי זה, המהווה מעין אליפות עולם של הטניסאים הבכירים בלהקה.

לנדל זכה יותר מכל טניסאי אחר ב„מאסטרס". באמתחתו — חמש זכיות וספק אם יצליח להוסיף הפעם תואר שישי, בגלל אי־היציבות שחלה במשחקו, מאז שב לפעילות לאחר שהחלים מפציעה ממושכת.

הסיכויים נוטים הפעם לשבדי בן ה־24, מאטס וילאנדר, שזכה בשלוש אליפויות הגדולות של השנה — אוסטרליה, רולאן־גארוס ופלשינג־מדו בניו־יורק, בעוד שהתואר הרביעי בסידרת הגראנד־סלאם, נפל בחלקו של בן־ארצו שטפן אדברג, בן ה־23.

לוילאנדר תהיה זו הופעה שביעית ב„מאסטרס". אשתקד נוצח בגמר ע"י לנדל. הפעם הוא מקווה לזכות לראשונה בתואר זה.

גם בוריס בקר נוצח פעמיים בגמר ע"י איוון לנדל. אדברג לא הופיע אף פעם בגמר, למרות שלוש הופעותיו בטורניר היוקרתי.

לאנדריי אגאסי, טים מאיוט ויעקב לאשק, תהיה זו הופעת־בכורה בטורניר ה„מאסטרס", ואילו הנרי לקונט, אחד היריבים הגדולים של ישראל במשחקי גביע־דייויס, טעם כבר את טעם הטורניר, אך הפסיד בשלבים המוקדמים.

לבד משני האמריקנים שייעדרו (גילברט נסוג השנה בצורה משמעותית לאחר שהעפיל אשתקד עד לחצי־הגמר, שם נוצח ע"י לנדל), נפקד גם שמם של שני טניסאים מעולים אחרים, מילוסלאב מצ'יר מצ'כוסלובקיה ופאט קאש מאוסטרליה. הסיבה: נעדרו מכמה טורנירים בשל פציעות.

בג"ץ הורה לצנזורה לנמק פסילת "הפיתוי האחרון"

העותרים: אין לפסול בישראל סרט שהאפיפיור לא פעל למנוע הקרנתו

עתי"ם

בג"ץ הוציא אתמול צו על תנאי, המורה למועצה לביקורת סרטים ומחזות (הצנזורה) לנמק בתוך 21 יום, מדוע לא תבטל את האיסור על הקרנת הסרט "הפיתוי האחרון של ישו".

העותרים שביקשו את הצו היו מפיקי הסרט — אולפני יוניברסל, וחברת גולדגלובוס, שהיא בעלת זכויות ההפצה של הסרט בישראל. עו"ד רב פרי טען בשם מפיקי ומפיצי הסרט, כי על בג"ץ להתערב בהחלטת הצנזורה ולהתיר אותו להקרנה מיידית, משום שאינו פוגע בנוצרים או בערכי הדת הנוצרית.

הצנזורה החליטה לפסול את הסרט באוקטובר. המפיקים ערערו על החלטת המועצה בנובמבר, אך זו לא שינתה את החלטתה. הסרט, שבויים בידי הבמאי האמריקני מרטין סקורסזה, מוקרן ברוב מדינות העולם, לרבות מרכזי העולם הנוצרי ברומא שבאיטליה, טענו העותרים.

לדבריהם, עלילת הסרט דמיונית לחלוטין, היא מתארת את דמותו של ישו בצורה ספרותית, המכוונת לקהל בוגר ואינטליגנטי, שמבין כי זו יצירה ספרותית וקולנועית.

"הסרט אינו מהווה סכנה כלשהי לסדר הציבורי או לכל השקפה דתית, ואינו בעייתי במהותו, משום שאין בו מסר המכוון להלהטת יצרים. זהו סרט אמנותי מובהק, וגם המבקרים שביקרו אותו לא חשבו שהוא משמיץ ופוגע בדת הנוצרית ובערכיה", אמרו העותרים וצירפו לטיעון הזה קטעי ביקורת מהעולם.

בג"צ קבע בעתירות קודמות, שרק במקרה של סכנה ברורה לפגיעה במוסר, יש צידוק לפגיעה בחופש הביטוי על ידי פסילה.

בסיום העתירה אומר עו"ד פרי, "אם היה הציבור הנוצרי סבור, כי הסרט פוגע ברגשותיו, בדתו או באמונתו, היה מפעיל את מלוא השפעתו למניעת הקרנת הסרט ברחבי העולם. סרט שהאפיפיור לא מצא לנכון להפעיל השפעתו למניעת הקרנתו, אין מקום שייפסל להקרנה דווקא בישראל".

השופטת שולמית וולנשטיין, שהוציאה את הצו, הורתה לנציג היועץ המשפטי להגיב על טענות העתירה.

וילם דאפו, ישו של "הפיתוי האחרון", חולם על מגדלנה

סיור של הנח"ל הרג אחד מ־2 אנשי אמל שניסו לחדור לרצועת הביטחון

ליד גופת ההרוג נמצאו שני רובי סער, מטול אר.פי.ג'י ומטול לאו

יהודה צור

כוח של חיילי נח"ל, שהיה אתמול לפנות בוקר בסיור שגרתי בגזרה המרכזית של רצועת הביטחון, נתקל ליד הכפר ברעשית בחולייה של שני אנשי אמל חמושים, שעשתה את דרכה לתוך רצועת הביטחון.

החיילים, פתחו באש והסתערו עליהם מטווח קצר. הם הרגו אחד ואחר הצליח כנראה להימלט מרצועת הביטחון.

ליד גופת ההרוג נמצאו שני רובי קלצ'ניקוב. ככל הנראה, הותיר חברו את הנשק מאחוריו. כן נמצאו מטול אר.פי.ג'י, מטול לאו, רימונים ואפוד קרב.

זמן קצר לאחר־מכן, הגיע לאזור התקרית אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, שחקר את נסיבות התקרית ושיבח את "פעולתם המהירה של חיילי הנח"ל, שסיכלה חדירת מחבלים ליישובי הצפון.

בחודש האחרון נהרגו שמונה ונתפסו שלושה שניסו לחדור אל תוך רצועת הביטחון ולישראל.

מידע חשוב על הספנות הפניקית מחפירה ימית ליד מעגן מיכאל

בעונת חפירות ראשונה נתגלו חלקי ספינה וכלי חרס מעוצבים היטב

קובי מנדל

חלקי ספינה עתיקה וכלי חרס רבים שנתגלו בשלמותם, ליד קיבוץ מעגן מיכאל, עשויים לחוות מפנה בחקר הספנות הפניקית, אם תתאמת הנחת החוקרים שהם שרידי כלי שיט מהמאה החמישית לפני הספירה.

עד כה ידוע מעט מאוד על הספנות הפניקית, וגם זה רק מעדויות עקיפות. משלחת של ארכיאולוגים ימיים מסיימת עתה את עונת החפירות הראשונה באתר. המשלחת מועלת בהנהלתו של ד"ר אלישע לינדר, חוקר ראשי מטעם המרכז ללימודי ים של אוניברסיטת חיפה. בראש צוות החופרים בים עומר ג'י רוסלוף, מומחה למבנה כלי שיט עתיקים ושחזורים.

שרידי הספינה היו קבורים תחת שכבות חול עבה במים רדודים, ונתגלו לפני כשלוש שנים באקראי ע"י עמי אשל, חבר מעגן מיכאל. לאחר חפירה ניסיונית נקבע, כי מדובר בשבר ספינה מהמאה החמישית לפני הספירה.

בחפירות האחרונות במקום, שנמשכו כשישה שבועות, הסתבר כי גוף הספינה העשוי עץ השתמר היטב, וכלי חרס רבים נמצאו שלמים. גילוי זה מאפשר עתה לחוקרים לחזק את השערתם הראשונית על זמנה של הספינה. בסיס החרטום והירכתיים מעידים שאורכה הגיע לכ־10 מטרים.

באזור הירכתיים, שבו נמצא גם תא הצוות, נגלו כלי חרס ברמת עיצוב גבוהה. החוקרים הופתעו במיוחד מהכלים המיניאטוריים, אולי תשמישי פולחן של יורדי ים. כמו כן נתגלו חפצי נוי וכלי עבודה של חרש האונייה. בחלק התחתון של גוף הספינה נראים היטב סימני עיבוד המאפשרים לזהות את כלי העבודה בהם השתמש בונה הספינה.

פעילים ממוסקווה לוועידה בי"ם: הנשירה היא אסון

יוסף גלילי

קולם של פעילי עלייה ומסורביה נשמע אתמול בשיחת טלפון ישירה ממוסקווה לוועידה הבינלאומית למען יהדות בריה"מ, שנפתחה במלון לרום בירושלים.

יולי קושרובסקי, מסורב עלייה זה 17 שנה, מיכאל צלנוב, ראש אגודת התרבות היהודית במוסקבה ואב דרושבסקי ראש תנועת "מחניים" — תנועה דתית לאומית ציונית — פנו בקריאה נרגשת לצירי הוועידה לפעול ביתר תקיפות למען השיבה למולדת, ונגד הנשירה שהיא אסון.

השלושה הדגישו את שאיפתם "לשיתוף פעולה בין כאן לשם, ליצירת לאומיות אותנטית של יהדות ברית המועצות". דבריהם התקבלו בתשואות על־ידי מאה וחמישים צירים מאירופה וארה"ב שנכחו באולם.

בין המברכים היה גם יוסף זיסלס, תייר מצ'רנוביץ, שהגיע במיוחד לוועידה. הוא נשפט פעמיים על פעילותו הציונית ובילה חמש שנים במחנות עבודה. "אני חוזר לבריה"מ כדי להפיץ את התרבות היהודית, עד שאקבל היתר יציאה לישראל", אמר.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגוש [illegible] חלקה [illegible] רחוב [illegible] מס' [illegible] דהיינו הקלה של 10% בצד מרווח צדדי.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.

ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 רמת־גן. תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה על־ידי אגו"א להתיר על חלקות שונות בגוש 6440, רחובות רוטשילד 48 וכנרת הקלות כלהלן:

1. בחלקה 106 (חלק), 123 בתיק בניין 12906 — הקלה בשעור 6% — תוספת 76 מ"ר.
2. בחלקה 106 (חלק) בתיק בניין 12906 — הקלה בשעור 5% — תוספת 33.5 מ"ר.
3. בחלקות 114, 115 בתיק בניין 12903 — א) הקלה בשעור 6% — תוספת 73 מ"ר; ב) הקלה בקו בניין אחורי לכיוון מערב — 3.6 מ"ר במקום 4.0 מ"ר.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רח' ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי

עירון — ואדי ערה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר מספר מ"ס/88/31, בגוש 20313, חלקה 35, מגרש 35/2, ע"ש מ' חמור + עבד טלאס עאדף אגבאריה, מכפר א.א. פחם, שבאישורה יש הקלה מהוראות תוכנית מתאר מס' ג/1016.

מהות ההקלה:
1. תוספת של קומה ללא חריגה באחוזי בנייה.

ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה בימים ובשעות קבלת קהל.

כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

סמיר דרוויש — יו"ר הוועדה המקומית, עירון

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי

ראשון לציון

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגש לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ בקשה למתן הקלות בגוש 3925 בחלקה 538 ע"י יהושע וישראלה רחנצוויג מרח' פנחסוביץ 1 ראשל"צ ובחלקה 541 ע"י רינה האהרון שטרול מרחוב פנחסוביץ 1 ראשל"צ. לפי תכנית מיתאר נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ב' וקיימים בה בתי מגורים של 2 קומות — 4 דירות. בקשה בעל החלקות למתן הקלה של 1.5% לתוספת בניה של חדר על הגג בדירה מס' 3. לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום החל מיום פרסום מודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון

יצרן מצנחים לצה"ל ישווק לאוסטרליה ב־2 מיליון ד'

יואב אביב

חברת פרנס לוי בע"מ, מקבוצת כלל תעשיות, זכתה במכרז של ממשלת אוסטרליה לאספקת מצנחים וציוד צבאי לצבאה בשווי של שני מיליון דולרים. לרגל זכיית החברה במכרז יבקר היום שגריר אוסטרליה בישראל, ג'ון ב. קמפבל, במפעל בחיפה.

השגריר האוסטרלי ביקש להתרשם מהמפעל ולקיים שיחות על הקשרים המסחריים בין החברה לממשלת אוסטרליה. המפעל מספק את המצנחים התקניים לצה"ל, ומייצר גם חומרי איטום חדשניים, סירות הצלה, זרנוקי כיבוי אש וסירות הצלה למטוסים. תוצרתו משווקת לצבאות זרים.

אשכוליות הרצועה לאירופה — בייצוא ישיר מאשדוד

עזרא אבירן

16 אלף טון אשכוליות, ייוצאו העונה מעזה למערב־אירופה בייצוא ישיר, שלא באמצעות המועצה הישראלית לשיווק ההדרים.

הסכם עם השוק המשותף נחתם בעזה על־ידי ארבעה יצואני פרי ושני נציגים הולנדים של השוק, לפני כמה חודשים. משלוח ראשון של 1,200 טונות אשכוליות, ייצא ביום א' מנמל אשדוד.

מחר ב"על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

- שנה לאינתיפאדה — מה קרה לנו בה — גדי יציב
- אלוף עמרם מיצנע. פרופיל — אבי בניהו
- כיצד הופכת "התנהגות בשטח" לפרשה תקשורתית — ערן טאוס
- "מפלגת העבודה איבדה מזמן את ייעודה" — ראיון עם פרופ' שלמה אבינרי — טלי ברזילי־זוננפלד
- הפגנות הקצינים נגד המשתמטים — זו היא רק ההתחלה — ורד לוי
- דב איתן. את סוד מותו לקח איתו — חנה איש־הורביץ
- סורוקה. הכל חוץ מבית־חולים בתיקונו — איילת מזור
- המאבק על מגמת הקולנוע בבית־צבי — יעל ישראל
- רשימות מן החבית — יוסף מונדין; תערוכות — דורית קדר; קולנוע — דני ורט

חותם

- פרופיל הוועד המנהל של רשות השידור — גבי בשן
- שמאלני מסריות, דתי מניאק — שיחה עם שי אבנון, רכז נוער מפ"ם בקריות — יורם בר
- מירוץ המכוניות פורמולה 1 — יעקב צלאל
- על גבול השלום — מסע לאורך גבול ישראל־מצרים — אבי בניהו
- ביקורו של יבטושנקו בארץ — איזבלה גינור
- נינה סימון בארץ — עופר ניר
- תערוכת פסלים ורישומים של מיכה אולמן — חיים מאור
- מדורים וטורים — אישית לוחצת / יעקב לזר וגבי בשן, כוסית / שמואל בונים, שלום־בית / חיה יוסף עודד ליפשיץ, אלי הכהן, אריה פלגי, איתן קלינסקי, זאב צחור, עלי אלון ויובל דניאלי

דפים לספרות

- לאה שניר מראיינת את אייל מגד
- אילן שיינפלד כותב על יבטושנקו
- א.ב. יפה על יעקב קבקוב

מפ"ם — מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־1.12—7.12.88

יום חמישי — 1.12

מרכז מפ"ם — מתכנס בצוותא תל־אביב בשעה 15.00
סדר־היום: ★ סיכום פוליטי לבחירות 88
★ אבטלה ועוני בישראל
★ מושב שני של הוועידה

יום שישי — 2.12

סניף חיפה — 08.00 — ועדה מרכזית של הסניף בנושא מוניציפאלי.
קיבוץ שדיד — 10.00 — יום עיון לגננות הגליל המזרחי — באולפנה — בהשתתפות: אסתר ש., אמית כהן, אמירה זכאי.
אליכין — 11.00 — וולדי מרג — פגישת חברים.

שבת — 3.12

כנס ארצי של פעילי המגזר הערבי
בגבעת חביבה, בשעה 09.00 בבוקר
בהשתתפות: אלעזר גרנות, חנן ארז, ח"כ יאיר צבן, ח"כ חסיין פארס, וולדי מרג

סניף רמת־גן־גבעתיים — 21.00 — מסיבת חנוכה — דוד צעיר — בביאליק 54.

יום ראשון — 4.12

סניף כרמיאל — 19.00 — אמירה סרטני — מסיבת חנוכה.

יום שני — 5.12

אשקלון — 9.00 — אפרים דילוני — שושנה רון — יום בישוב — פגישה עם מ.מ. אשקלון — ביקור במפעלים.

מחלקת חברות
סיעת מפ"ם בנעמ"ת מתכנסת במרכז
בשעה 9.00 בבוקר — המרצה: צבי טימור

גבעת חביבה — 13.00 — חייקה גרוסמן — מכון לחקר [illegible]
בת־ים — 19.00 — אברהם כהן — מסיבת חנוכה של מועדון אודיש.
סניף אשקלון — 20.00 — אפרים דילוני, שושנה רון — אסיפת חברים חגיגית לסיכום יום בישוב.

יום שלישי — 6.12

"צוותא" תל־אביב — 18.00 — מאיר פעיל — המדרשה לסוציאליזם — בנושא: ממלכת החשמנאים.

יום רביעי — 7.12

סניף קרית חיים
בשעה 19.00 — אזכרה — לח. ניסו בן יואש ז"ל
שהיה מפעילי הסניף

סניף ראשון־לציון — 20.00 — בנג'ילה — אסיפה חגיגית — לסיכום הבחירות.

ישראל זאב מהישוב שילה הורשע בהריגת הרועה הערבי

גזר דינו ייגתן ביום א' ■ השופט צבי כהן: מזאב לא נדרשה הכשרה צבאית כדי להבין שכדורים שנורים מתוך קנה נשק עושים דרכם בכיוון שאליו מופנה לוע הרובה ■ התובע: מבית המשפט חייב לצאת מסר מתאים לאנשים שהלחיצה על ההדק קלה עבורם

עתי"ם

ישראל זאב בן 38, תושב הישוב שילה הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים בהריגת הרועה הערבי ג'ודה עבדאללה עוואד מהכפר טורמוס איה ובפציעת רועה ערבי אחר רייאק אבו נעים. גזר דינו יינתן ביום א.

השופט צבי כהן אמר בגזר הדין, כי זאב לא היה יכול שלא לדעת את הסכנה לבטחונו של הזולת, הטמונה בירי אל הרועים. לדבריו, כדי להיות מודע לאפשרות שמאן דהוא ייפגע מהירי, לא נדרשה מזאב הכשרה צבאית.

"כדורים, שנורים מתוך קנה נשק, עושים דרכם בכיוון שאליו מופנה הלוע באותה שעה. כדי להבין זאת ולהכיר שהמציאות אינה מערבון ולהיות מודע לאפשרות של פגיעה, די לאדם במושגי יסוד בגיאומטריה, שהם נחלתו של כל אדם בוגר בחברה מודרנית, במיוחד של הנאשם, שהוא בעל הכשרה בהנדסה אזרחית". קבע השופט כהן בפסק הדין.

כ־5 כמאי הזועק זאב, עולה מארה"ב לקצה הישוב שילה אחרי שאחת מתושבות המקום ראתה רועים ערביים במרחק חמישה מטרים מהכביש המקיף את היישוב. היא התקשרה לרכז הביטחון השוטף של שילה אביגדור שין וזה ביקש מישראל זאב כאיש כיתת הכוננות ינש לבדוק את הארוע ויטפל בו.

זאב לקח מביתו את נשקו האישי רובה מ־16 והגיע לקצה הישוב. הוא ראה ערבים אחרים שלא זיהה, ועימם צאן בקירבה מראיגה ליד גן משחקים שבו שהו פעוטות. זאב החליט לגרש את הרועים הערביים. הוא צעק עליהם בערבית לכו מפה וירה בנשקו כמה צרורות באוויר והתקדם לעברם.

משלא הסתלקו מיד החליט זאב לירות בקרקע. הוא הוריד את הרובה אל המותן וירה צרור שפגע ברועים, נאמר בהכרעת הדין.

השופט צבי כהן קבע שהעובדות לגבי הארוע אינן מאשרות את גירסת הרועים, שטענו שהיו באים סמוך לישוב באופן שיגרתי. הם גם אמרו שזאב ירה כדי לפגוע בהם. השופט קבע, כי על פי הצילומים שהוגשו לו יש ספק אם הם היו יכולים להעיד באיזו זווית הוא אחז את הרובה בעת שירה.

השופט אמר, כי כתב האישום שבו נאמר, כי אחד הרועים צעק לעבר ישראל זאב: "ישראל ישראל אל תירה נלך מפה", אינו מה שהתרחש באמת. בכתב האישום נאמר, כי זאב לא הגיב לקריאה זו והמשיך לירות לעברם. "לתמונה כזו של מי שבכיכול זיהה את הרועים אטם את אוזניו לתחנוניהם וכצייד אדם פנה לזנב בנימלטים, גם עדויותיהם של הרועים לא הגיעו".

ישראל זאב העיד במשפט, כי לא קלט את הקריאה וכי נישמעה לו כקללה. עם זאת קבע השופט שהירי האינסטקטיבי מן המותן כאשר אנשים מצויים בקו האש הוא התרשלות פושעת על פניו.

"ירי זה נעדר אמצעי זהירות מינימליים. לא ניטען, כי לנאשם נישקפה סכנת חיים ואין ספק שיכול היה להסתפק בגירושו של העדר משום שהרועים מימלא לא היו נישארים במקום לאחר שצאנם נפוץ מחמת הירויות".

ישראל זאב קיבל בשקט את הרשעתו. סניגורו יעקב וינרוט ביקש מהשופט להטיל עליו תקופת מאסר כזו שבמשולב עם שבעת החודשים שריצה עד כה יגרמו לכך שישוחרר מיד.

וינרוט אמר, כי זאב לא היה אדיש לחיי אדם. כראיה לכך, הביא את העובדה שבמשך החודשים האחרונים הוא שרוי בדיכאון, ואף פרץ בבכי בבית המשפט כמה פעמים, כשדובר על הקרב.

לעומתו, דרש התובע עו"ד יורם נועם להטיל על זאב עונש של יותר מ־3 שנות מאסר בפועל. הוא טען שזאב היה יכול להזעיק חיילים ולא לפעול בעצמו, בעת שידע שאינו מאומן בשימוש בנשק.

רועים שמתקרבים לישוב אינם גורמים למצוקה ולסכנה. הנאשם גילה זילזול חמור ומופגן בחיי אדם ועליו להענש בעונש חמור שיוקיע את המעשה ויתן את הערך הראוי לחיי אדם. "מבית משפט זה חייב לצאת מסר מתאים לאנשים שהלחיצה על ההדק קלה עבורם", אמר התובע.

הוקל עונשו של תושב רמת גן שירה למוות בערבי

עתי"ם

מאיר ברוורמן בן 68 מרמת גן, שהורשע בגרימת מותו ברשלנות של צעיר ערבי מעורער בנפשו נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים לארבעה חודשי מאסר בפועל שאותם ירצה בעבודות שרות לתועלת הציבור.

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב עזרא הדיה גזר על ברוורמן גם שנת מאסר על תנאי ו־6,000 ש"ח קנס. בגזר הדין הוא כתב, כי המקרה אינו מהמקרים שבהם קופחו חיי אדם ומצדיק ענישה מחמירה.

בליל יום הכיפורים בשנת 1985 נסע ברוורמן במכוניתו במזרח ירושלים יחד עם אשתו. הוא החנה את מכוניתו ואשתו ירדה מהמכונית לקנות כעכים. ברוורמן נשאר במכונית. לחלון ניגש לפתע צעיר ערבי בשם חסן עלי משהור שהיה מעורער בנפשו, וברוורמן ביקש ממנו להסתלק.

הצעיר המשיך להיטפל אליו ולהתגרות בו. ברוורמן הוציא מתחת למושב שלידו את אקדחו שברשיון וירה יריה באוויר. הצעיר הערבי לא הירפה ממנו ואז ירה בראשו יריה שניה.

השופט קבע, כי הירייה בנסיבות המקרה היתה מוצדקת ומותרת. "המנוח קיפח את חייו בלי שהנאשם התכוון כלל לפגוע בו ולא כל שכן לגרום למותו.

3 אנשי שב"ס יועמדו לדין משמעתי עקב מות אסירים ב"מסיבת סמים"

עתי"ם

קצין בשירות בתי הסוהר ושני סוהרים יועמדו לדין משמעתי בעקבות פרשת מותם של שלושה אסירים שהשתתפו ב"מסיבת סמים" באגף טעוני הגנה בכלא דמון שבכרמל.

נציב שירות בתי הסוהר, שאול לוי, אימץ מסקנות של ועדת חקירה פנימית של שירות בתי הסוהר, בראשותו של גונדר מישנה דוד זילברמן, שחקרה את נסיבות מותם של שלושת האסירים והפגיעה בשני אסירים אחרים שחשו ברע במסיבת סמים, שהיתה לפני כשבועיים בכלא.

ועדת החקירה המליצה להעמיד לדין את הקצין התורן לאחר שהוברר שהוא ערך ספירת בוקר של האסירים באגף ג' שלא בעמידה, כמתחייב מהוראות שירות בתי הסוהר. סמל תורן, שהיה במשמרת בעת גילוי האסון, רס"ר בדרגתו, יועמד אף הוא לדין משמעתי לאחר שוועדת החקירה הפנימית גילתה שפעל בניגוד להוראות בעת שניהל את ספירת הבוקר בלא קצין תורן בשלב הראשון.

כן הועלה חשד שהרס"ר מסר דיווח כוזב, כי עשה ביקורת לילה באגף שבו אירע האסון, למרות שבפועל לא נכנס כלל לאגף זה.

סוהר אחר יועמד לדין מישמעתי על שאיפשר לאחד האסירים שהשתתף במסיבת הסמים, ואשר נותר בחיים, לעבור מתא לתא בניגוד להוראות הקובעות, כי העברת אסיר מתא לתא נעשית באישור מפקד אגף, ולא על דעת סוהר בלבד.

נודע, כי חקירה העלתה ששניים מהאסירים באגף טעוני ההגנה בדמון חזרו יומיים לפני האסון מחופשה כשכל אחד מהם החדיר עמו לכלא סם שונה. אחד מהאסירים האלה נפטר והאחר ניצל, לאחר שקיבל טיפול רפואי בבית החולים כרמל בחיפה. על פי הערכה, בבדיקה טוקסיקולוגית שנעשתה במכון לרפואה משפטית, עשו האסירים שימוש ב"קוקטייל סמים", שהכיל הרואין, קוק פרסי וחשיש, במינון שגרם למותם של שלושה ולפגיעה בשניים אחרים.

תיק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז מרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה פתח־תקוה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' פת/6/701.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: פתח־תקוה, רח' חנה כנב. גוש 6383 חלקות 245.

עיקרי הוראות התכנית: קביעת אחוזי בניה נוספים.

כל מעוניין רשאי לעיין בתוכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות וכליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז מרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז מרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה פתח־תקוה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' פת/15/563.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: פתח־תקוה, גוש 6375 חלקות 382.

עיקרי הוראות התכנית: א. תוספת בניה 32.18 מ"ר (סגירת ארובות אויר); ב. סגירת 45 מ"ר מרפסות.

כל מעוניין רשאי לעיין בתוכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז מרכז

בבורסה ממתינים לממשלה חדשה

אורי נחשון

אתמול נמשך הרפיון במסחר במניות, והמחזור ב"חופשיות" הסתכם ב־5.6 מיליון ש"ח. המגמה הכללית היתה של ירידות שערים ובבורסה ניכרה אווירה של המתנה להתפתחויות הפוליטיות. במסחר באגרות החוב הצמודות למדד היתה יציבות עם תנודות לשני הכיוונים עד 1.5 אחוזים, ואילו באגרות החוב הצמודות לדולר התרחשה מגמת היצעים וירידות השערים.

בשלב המר.צ. נרשמו ברוב המניות עודפי היצע קטנים ומרבית המניות ירדו בשיעורים מתונים. מגמה זו לא השתנתה במהלך המסחר במשתנים. בשלב זה המשיכה מניית "פטרוכימיים" לרכז את עיקר העניין, ואתמול עלה שערה ב־2 אחוזים. פעילות ערה היתה גם במניות "יואל", "ים המלח",

גלגלי הבורסה

"השקעות דיסקונט" ו"כלל תעשיות אלקטרוניקה". מניית "הסנה", שנסחרה פעם בשבוע, ירדה אתמול בכ־7 אחוזים, לנוכח הציפייה לתוצאות כספיות קשות במאזן החצי־שנתי.

במניות אחרות היתה פעילות מצומצמת ביותר. ירידה חדה של כ־26 אחוז רשמה אתמול "יצור אופציה 2" ו"קרגל" ירדה בכ־12 אחוז. "מרכז הקבלנים" ממשיכה להפיח רוח חיים בבורסה המשועממת. לאחר עליות חדות שהחלו בחודש שעבר, והתחלפו בצלילה של עשרות אחוזים בימים האחרונים, שבה המנייה למגמת העליות ואתמול נרשם לה שער של "קונים בלבד".

● **לא מנפיקים**

חברת "פרוטארום" הודיעה אתמול, כי בהתחשב בשיעורי הריבית בשוק אגרות החוב, היא החליטה לא לצאת לפי שעה בהנפקת אגרות חוב.

● **הליכי מחיקה**

דירקטוריון הבורסה החליט לפתוח בהליכים למחיקת ניירות הערך של חברת "אלקול" ושל "מתכת סרום", עקב הקשיים העסקיים אליהם נקלעו שתי החברות האלה.

● **תביעה נגד אלבין**

חברת "אטאס" הודיעה כי מכרה את יתרת החזקותיה ב"נחושתן" תמורת 360 אלף ש"ח. החברה תובעת את גליה אלבין בבית המשפט המחוזי בגין ההפסד שנגרם לה כתוצאה מירידת שווי המניות של "נחושתן" בבורסה. בדו"ח החצי־שנתי ליוני 88 נכלל הפסד של 395 אלף ש"ח בסעיף זה.

זאב ועקנין מואשם ברצח הנרקומן משה מושאייב

איילת מזור

זאב ועקנין מבאר שבע הואשם אתמול ברציחתו של הנרקומן משה מושאייב ביום שלישי לפני שבוע. בכתב האישום נטען, כי ב־22 בנובמבר, גרם ועקנין, סוחר סמים מוכר בבאר שבע בכוונה תחילה למותו של מושאייב בדקירות סכין בליבו.

הפרקליטות כינתה זאת "רצח בדם קר" וקבעה, כי ועקנין תכנן את המעשה בקפידה ואף הכין את הסכין מראש. ברשימת עדי התביעה מופיעים: אליעזר נפתלייב שהיה עצור 15 יום בחשד למעורבות בפרשה, אשת הנרצח וקרובת משפחה צעירה שהיתה עדה לרצח.

הפרקליטות ביקשה לעצור את זאב ועקנין עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. טרם התקיים דיון בפרשה. המשטרה ביקשה גם את הארכת מעצרו של יוסף אוזלאי מדימונה החשוד בדקירות תושב העיר.

על פי הבקשה, דקר אוזלאי שלשום במרכז המסחרי בדימונה את שמעון ממן בצידו השמאלי במותן וגרם לו לחתך עמוק וארוך. מעצרו של אוזלאי הוארך ב־5 ימים.

"אימי התעללה באבי ונסעה לבלות בלונדון"

איילת מזור

"אבי בכה והתחנן בדמעות לפני אימי שתוציא אותו מהמוסד לחולי נפש, אך היא סרבה להחזירו הביתה. במקום זאת השתמשה בכספו וטסה לבלות בלונדון" — טען צעיר מהדרום, בנם של השניים בתביעה שהגיש לבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

בתביעתו חושף הצעיר שורה ארוכה של מעשי התעללות, ודורש לקבל אפוטרופסות על אביו בן ה־62. בתביעה מספר הצעיר, כי בדצמבר '83 לקה אביו בשטף דם במוח שגרם לו לשיתוק בפלג גופו הימני, ואובדן כושר הדיבור.

כעבור כמה חודשים מונתה אימו של הצעיר אפוטרופסית של האב ובעלת סמכות כלכלית לניהול עסקיו. "הייתי משוכנע שאמא תטפל באבא במסירות, אך לתדהמתי ולאכזבתי, טעיתי", טען הצעיר. טרם הוגש כתב הגנה.

המשטרה: תכשיטים גנובים שימשו לרכישת סמים

יואב אביב

משטרת מרחב חיפה תפסה אתמול תכשיטי זהב משובצים יהלומים בשווי עשרות אלפי דולרים. התכשיטים נתפסו בדירה שעל פי החשד שימשה תחנת סמים.

סיור שיגרתי של המשטרה הבחין אתמול אחר הצהרים בשני צעירים שנהגו בצורה מחשידה. בחיפוש על גופם נמצאה גרב ובתוכה תכשיטים יקרי ערך. השניים נעצרו ובתום חקירה הובילו את החוקרים לדירה בקריית שפרינצק.

בחיפוש בדירה נמצאו עשרות תכשיטים בשווי עשרות אלפי דולרים, החשודים כגנובים ו־18 עשר גרם הירואין. המשטרה מעריכה, כי התכשיטים היו כסף עובר לסוחר, וכי נגנבו בידי נרקומנים כדי לממן את הסם שביקשו לרכוש. הבוקר יובאו הארבעה להארכת מעצרם בבית משפט השלום בחיפה.

יוגבי ישראל
וארגון עובדי הפלחה

אבלים על מותו של חברנו

ברוך יציב

ומשתתפים בצער המשפחה והקיבוץ

ארגון עובדי הפלחה

למרים איתן ולבני המשפחה

אתכם באבלכם הכבד במות יקירנו

עו"ד דב איתן

מזכירות סניף מפ"ם־ירושלים

למרים איתן ולכל המשפחה

אתכם באבלכם הכבד
על מותו הטרגי של חברנו

עו"ד דב איתן

סניף על המשמר ירושלים